Gemeente Assen

Programmabegroting 2023

en meerjarenprognose 2024 - 2026

[Verder lezen in de webversie >]

De raad behandelt Programmabegroting 2023 op maandag 7 en donderdag 10 november 2022.

[Klik hier voor bijbehorende stukken en de uitzending]

Inhoudsopgave

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p1-homepage

**Raadpleegt u deze begroting als pdf-bestand- boekwerk?
De optimaal toegankelijke vorm leest u op de website.
Door hieronder op de inhoudsopgave te klikken gaat u rechtstreeks naar de webpagina die u wilt lezen. Het cijfer achter de link in de inhoudsopgave geeft het paginanummer in dit (pdf)boekwerk.**

Hoofdlijnen

1. Inleiding en leeswijzer 3
2. College van B&W 4
3. Hoofdlijnen beleidsuitvoering 5
4. Financiële vooruitzichten 8

Programmaplan 13

1. Wonen in Assen 14
   - 1.1 Woningmarkt sluit aan bij behoefte 16
   - 1.2 Groene Stad van het Noorden 17
   - 1.3 Duurzaam bereikbare stad 18
   - 1.4 Circulair gebruik van grondstoffen 18
   - 1.5 Verlagen CO2-uitstoot 19
   - 1.6 Integrale besluitvorming ruimte 20

2. Werken in Assen 21
   - 2.1 Versterken vestigingsklimaat voor bedrijven 23
   - 2.2 Vijfduizend nieuwe banen 24
   - 2.3 Sterkere band arbeidsmarkt – onderwijs 25
   - 2.4 Investeren in vrijetijdseconomie 25
   - 2.5 Vergroten brede welvaart 26
   - 2.6 Werk of zinvolle dagbesteding bieden 26

3. Meedoen in Assen 27
   - 3.1 Zorg naar behoefte in eigen wijk 29
   - 3.2 Zorg efficiënter en toekomstbestendig 30
   - 3.3 Ontmoetingsplek in eigen wijk 31
   - 3.4 Opgroeien met gelijke kansen 32
   - 3.5 Preventie is wijkgericht 33
   - 3.6 Samenleving inclusief en divers 34
   - 3.7 Vergroten bestaanszekerheid 34

4. Aantrekkelijk Assen 35
   - 4.1 Veilige stad biedt ruimte voor diversiteit 37
   - 4.2 Evenementen divers, toegankelijk 37
   - 4.3 Minder leegstand in binnenstad 38
   - 4.4 Breder gebruik gebouwen instellingen 38
   - 4.5 Meer samenhang taken dierenwelzijnsbeleid 39

5. Samen werken aan Assen 40
   - 5.1 Meer samen met andere overheden 42
   - 5.2 Verbeteren participatie 43
   - 5.3 Dichtbij, betrouwbaar en toegankelijk 44
   - 5.4 We digitaliseren onze producten 44

6. Bedrijfsvoering 45
   - Wat willen we bereiken? 47

7. Vastgoed en grondbedrijf 48
   - 7.1 Verbouwen en verduurzamen scholen 50
   - 7.2 Kansen verduurzamen gemeentelijk vastgoed 50
   - 7.3 Asser Openluchtzwembad 51
   - 7.4 Ontwikkeling sport– en beweegcampus 51
   - 7.5 Gebouwen bredere functie voor ontmoeten 51
   - 7.6 Vervangingen bestaand vastgoed 52
   - 7.7 Versnellen woningbouw 53

8. Algemeen financieel beleid 54
   - 8.1 Gemeente Assen blijvend financieel gezond 56
   - 8.2 Belastingverhoging niet boventrendmatig 56
   - 8.3 Gemeentefonds gemeentebrede kostendekking 56

Paragrafen 57

1. Lokale heffingen 58
   - 1.2 Beleidsuitvoering 59
   - 1.3 Inzicht wettelijke kostendekkendheid 61
   - 1.4 Lokale belastingdruk 62
   - 1.5 Kwijtscheldingsbeleid 62
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 63
   - Kengetallen weerstandsvermogen 67
3. Onderhoud kapitaalgoederen 68
   - 3.1 Beleidskaders, financiële kaders en risico's 68
   - 3.2 Onderhoud per beheercategorie 69
   - 3.3 Tabel budgets 66
4. Financiering 72
   - 4.1 Financieringsbehoefte en schuldpositie 72
   - 4.2 Visie en beleid, rentebeeld en rentekosten 73
   - 4.3 Risicobeheer 74
   - 4.4 EMU-saldo 75
5. Bedrijfsvoering 76
6. Verbonden partijen 78
7. Grondbeleid 84

Financiële begroting 89

1. Programmaplan 76
2. Financieel beleid 91
   - 2.1 Hoofdlijnen meerjarig financieel beleid 91
   - 2.2 Kaders, richtlijnen en ambities 92
3. Incidentele lasten en baten 93
4. Geprognosticeerde balans 96

Bijlagen 97

1. Specificatie ambities bestuursakkoord 2022-2026 98
2. Lasten en baten per taakveld 100
3. Reserves en voorzieningen 101
4. Begrotingssubsidies 102
5. Indicatoren 103

1. Inleiding en leeswijzer

Tooltip: Bezoek de website en navigeer met het menu, voer een paginanummer in of blader met de pijltjes

Voor u ligt de Programmabegroting 2023. De eerste begroting van deze bestuursperiode waarin de beleidsvoornemens en de daarmee gepaard gaande financiële inzet uit het Bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026 is opgenomen. Deze begroting is beschikbaar als boekwerk en als website. De inhoud en indeling van beide zijn identiek (zie verder hieronder in de Leeswijzer). De begroting heeft een vernieuwde lay-out en is compacter, toegankelijker en beter leesbaar.

Actuele ontwikkelingen

In hoofdstuk 3. Hoofdlijnen beleidsuitvoering van deze begroting kunt u lezen over samen met de stad invulling geven aan visie, beleid en uitvoering. Het uitgangspunt is dat iedereen in Assen fijn kan leven, wonen, leren en werken. Nu en in de toekomst.
Landelijke en internationale ontwikkelingen vragen ook om een bijdrage. Corona, vluchtelingen, stikstof, wonen en energiearmoede zijn actuele vraagstukken die onzekerheden met zich mee brengen. Van gemeenten wordt extra veel gevraagd. Inwoners, ondernemers en verenigingen in Assen die ondanks de koopkrachtmaatregelen van het Kabinet toch in financiële problemen dreigen te komen, kunnen rekenen op hulp van de gemeente. Het uitgangspunt blijft daarbij de leidraad; dichtbij en daadkrachtig.

Financiële vooruitzichten

De financiële vooruitzichten voor de middellange termijn tot en met 2025 zijn gunstig, door de extra beschikbaar gestelde middelen in het gemeentefonds. De begroting die voor u ligt, bevat de meest actuele inzichten in de financiële positie. De septembercirculaire is in de begroting verwerkt. Daarin hebben we nog onvoldoende financieel perspectief voor 2026 en volgende jaren kunnen lezen. Het Kabinet heeft namelijk voor 2026 een nieuwe financieringsmethodiek voor medeoverheden voorzien. De tot en met 2025 bevroren opschalingskorting wordt dan opnieuw in mindering gebracht op het gemeentefonds. Een andere belangrijke vraag blijft nog steeds of er extra middelen beschikbaar worden gesteld voor het abonnementstarief Wmo. Deze onzekerheden hebben invloed op de opgaven voor Assen. U kunt hierover meer lezen in hoofdstuk 4. Financiële vooruitzichten.

Kaders

Het uitgangspunt blijft een structureel sluitende begroting. Daarnaast blijft Assen een sociale stad waar mensen oog hebben voor elkaar, een gastvrije aantrekkelijke leefbare stad in het groen waarin stappen zetten op het gebied van duurzaamheid prioriteit is. Investeren in bestaande wijken en een impuls gegeven aan de woningbouw zijn belangrijk. Dit betekent blijven investeren in de stad om aantrekkelijk te zijn voor inwoners, bedrijven en bezoekers.

Leeswijzer

Programmabegroting 2023 is voor u beschikbaar als boekwerk en als website. De inhoud en indeling van beide zijn identiek.
Het menu van de website komt één op één overeen met de inhoudsopgave van de begroting. Navigeer via het menu van de website zoals u dat gewend bent in pdf-boekwerken. Als u een (deel van) de begroting wilt doorbladeren, ga dan via het menu naar bijvoorbeeld een programma of paragraaf en gebruik dan de pijltjes rechtsboven op iedere pagina links < en rechts > van het paginanummer om te bladeren zoals door het boekwerk.

Inhoud in grote lijnen:

- Het overzicht van de portefeuilleverdeling.
- Op hoofdlijnen de beleidsmatige ontwikkelingen. Gevolgd door de financiële vooruitzichten 2023 - 2026.
- Een meer gedetailleerd overzicht van beleidsdoelen, de diverse activiteiten, resultaten en financiële gevolgen vindt u in de programma's. Onder de actiepunten 'Wat doen we daarvoor' staat ook vermeld 'Wanneer doen we dat'. Omdat veel taken gedurende de hele collegeperiode continu of periodiek aan de orde zijn staat daar veelal 2023-2026.
- In de paragrafen vindt u informatie over o.a. de lokale heffingen, de verbonden partijen en het grondbeleid.
- Het tweede deel gaat over de financiële begroting, die bestaat uit de samenvatting gevolgd door het toelichtende hoofdstuk.
- Tot slot enkele bijlagen met informatie op een meer gedetailleerd niveau.

2. College van B&W

Het dagelijks bestuur wordt gevormd door het college van burgemeester en wethouders. Het college van B&W heeft als taak:
De uitvoering van het beleid en de voorbereiding van nieuw of te wijzigen beleid.

Burgemeester Marco Out

Marco Out is de burgemeester van Assen sinds 16 december 2014. De burgemeester is voorzitter van de raad en van het college van burgemeester en wethouders.

- Bestuurlijke coördinatie
- Algemeen bestuurlijke en juridische aangelegenheden
- Openbare orde en veiligheid
- Brandweer / Veiligheidsregio / Politie
- Wettelijke taken / burgerzaken
- Ambassadeursfunctie / representatie
- Dagelijks bestuur SNN
- Communicatie
- Internationale contacten
- Handhaving (coördinerend)

Wethouder Bert Jan ten Oever

- Economie en werkgelegenheid
- Binnenstad
- Stadsmarketing
- Cultuur
- Groen, grijs en afval
- Milieu (RUD)
- Wijkwethouder van Kloosterveen en de Lariks

Wethouder Cor Staal

- Wonen
- Stadskwartier
- Omgevingswet (Ruimtelijke ordening)
- Participatie, meedoen, schuldhulpverlening en armoede
- Inburgering
- Bestuurlijke netwerken en lobby
- Regio Groningen-Assen
- Drenthe 4.0
- Wijkwethouder van Centrum en Peelo

Wethouder Albert Smit

- Financiën
- Vastgoed en Grondbedrijf
- Sport
- Uitbreiding Kloosterveen
- Gezondheid (GGD), GGZ en Verslavingszorg
- Wijkwethouder van Assen-Oost en de buitendorpen

Wethouder Martin Rasker

- Duurzaamheid en energietransitie
- Wijken (coördinerend)
- Digitalisering
- Onderwijs en arbeidsmarkt
- Verkeer en vervoer
- Recreatie en toerisme
- Evenementen
- TRZ en TT
- Rijksdiensten
- Wijkwethouder van Assen-West en Marsdijk

Wethouder Jan Broekema

- Wmo en Jeugdzorg
- Jongeren
- Welzijn
- Inwoners en participatie
- Diversiteit
- Preventie
- Wijkgericht werken
- Personeel en organisatie
- Bestuurlijke en ambtelijke vernieuwing
- Publieke dienstverlening
- Dierenwelzijn
- Wijkwethouder van Noorderpark en Pittelo

Gemeentesecretaris Theo Dijkstra

- Algemeen directeur van de gemeente Assen.

3. Hoofdlijnen beleidsuitvoering

Ook in 2023 bouwen we samen verder aan de toekomst van Assen. In het Bestuursakkoord 2022 - 2026 staat hoe wij Assen in 2030 zien. Daar gaan we mee aan de slag. De komende jaren is er financiële ruimte om samen te bouwen aan de toekomst van onze stad. In dit hoofdstuk vertellen we op hoofdlijnen over het beleid voor 2023.

Ontmoeten

Assen is een gastvrije stad waar iedereen welkom is. De inwoner staat centraal. Initiatieven in de wijken ondersteunen we. Kansen grijpen we aan. Door met wijkvisies en wijkplannen te werken, krijgen we de kansen en opgaven per wijk beter in beeld. Ontmoeten vinden we heel belangrijk. In iedere wijk moet daarvoor plek zijn. Hier koppelen we ontmoeting aan dienstverlening en zorg. De gemeente is aanspreekbaar, dichtbij en betrouwbaar. Daarbij gebruiken we in al onze middelen begrijpelijke taal. Iedereen die aanklopt moet zich gehoord voelen.

In 2023 maken we ruimte om nog meer te luisteren naar de stad. We gaan door met de maandelijkse wijkbezoeken en willen experimenteren met nieuwe vormen van participatie. Meedoen kan op verschillende manieren en er is ruimte nodig voor maatwerk op het gebied van participatie. Wij hebben er alle vertrouwen in dat we samen met onze inwoners, jongeren, ondernemers en andere partners komend jaar mooie stappen kunnen zetten.

Ontmoeting vraagt ook om een veilige omgeving. Wij stellen dan ook duidelijke grenzen als het om de veiligheid van onze inwoners gaat. Intimidatie, bedreiging en geweld staan we niet toe. In Assen mag en kan je verschillend zijn. Dit gaat niet vanzelf. We blijven dit aandacht geven. We zetten er ook op in nieuwkomers zo snel mogelijk te laten meedoen in onze samenleving.

Opgroeien, onderwijs en bewegen

Kinderen groeien in Assen prettig op en met gelijke kansen voor iedereen. We maken met de Asser jeugd een nieuw jongerenbeleid. Samen met de raad kijken we hoe we dat proces vormgeven. We vinden het belangrijk dat iedereen kan meedoen aan sportactiviteiten. Deze brengen we zo dicht mogelijk bij onze inwoners in de wijken. Kinderen kunnen veilig buiten spelen op aantrekkelijke speel- en ontmoetingsplekken. In 2023 starten we met de uitvoering van de visie op bewegen, ontmoeten, sporten en spelen. Een buitenzwembad is een mooie aanwinst voor Assen. In 2023 wordt het haalbaarheidsonderzoek naar het openluchtzwembad opgeleverd. Die gaan we met de raad bespreken.

De oorspronkelijke uitbreidingsplannen voor de wielerbaan worden opnieuw tegen het licht gehouden. Het geld dat hiervoor was gereserveerd is niet meer voldoende om de plannen uit te voeren. We onderzoeken op korte termijn of er een passend alternatief is met meer investeerders. We willen het wielercentrum doorontwikkelen tot Sportcampus. We zijn gestart met een (haalbaarheids-)onderzoek. Dat gaan we medio 2023 met de raad bespreken.

Als samenleving staan we de komende jaren voor een grote uitdaging: de beroepsbevolking krimpt. We gaan daarom de kwaliteiten en mogelijkheden van de mensen die in Assen kunnen werken nog beter benutten. Dat betekent dat we samen met het onderwijs en ondernemers op zoek gaan naar creatieve oplossingen. Wij willen zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners niet of nauwelijks kunnen lezen en schrijven. Dit pakken we samen met -onder meer -het onderwijs op. We kijken daarbij gericht naar wijken met veel laaggeletterde inwoners. In 2023 verbreden we onze aanpak van basisscholen naar middelbare scholen. Samen met DNK en andere partijen in de stad zetten we extra in op het behoud en de verdere groei van leesvaardigheid van jongeren.

Goed onderwijs vraagt ook om goede schoolgebouwen. We gaan meters maken met het verbouwen en verduurzamen van scholen. Vanaf eind 2023 start de verbouwing van de Emmaschool en vanaf eind 2024 van de Theo Thijssenschool.

3. Hoofdlijnen beleidsuitvoering

Meedoen

Assen is een sociale stad waar mensen oog hebben voor elkaar. Dienstverlening organiseren we zoveel mogelijk in de buurt. We beginnen in 2023 met de Pilot 'Zorg in de wijk anders' en gaan binnen de Wmo al zoveel mogelijk wijkgericht werken. Komend jaar experimenteren we met een zorgbuurthuis. We hebben oog voor wat een wijk aankan. Zijn er te veel zorginitiatieven in een buurt, dan kan dat bewoners te veel belasten. We ontwikkelen instrumenten zoals een toetsingskader en planologische instrumenten om daarop te sturen. In een aantal wijken gaan we experimenteren met een andere manier van omgaan met zorgvragen. Met als basis: minder regels en minder loketten. Wij gaan er voor zorgen dat zorg en advies ook digitaal aangevraagd kan worden, via een digitaal portaal Sociaal Domein. Eén punt voor meldingen, aanvragen en besluiten. Via de sociale kaart, waarop alle vrij toegankelijke voorzieningen staan, waar inwoners gebruik van kunnen maken. Inwoners kunnen in de wijk ook terecht voor persoonlijk contact met een medewerker van de gemeente en worden -als dat nodig is - wegwijs gemaakt in de digitale dienstverlening.

We blijven ons stevig inzetten voor een fatsoenlijke financiering van het Rijk voor het sociaal domein. Bureaucratie en administratie is voor zorgverleners een belemmering in hun werk. Wij bespreken met hen hoe hun werk makkelijker en slimmer kan.

We maken de pilot basisbanen structureel. In 2023 gaan we dit regelen en uitvoeren. Inwoners die lang thuis zitten en waarbij reguliere trajecten geen oplossing zijn, bieden we zo een volwaardig perspectief. Iedereen moet mee kunnen doen in Assen. We zetten ons ervoor in om de bestaanszekerheid van onze inwoners te vergroten.

Armoede is niet altijd gekoppeld aan een uitkering. Zo kunnen bijvoorbeeld ZZP'ers of kleine ondernemers ondanks hun inkomen in sommige situaties weinig geld te besteden hebben. In 2023 willen we deze doelgroep scherper in beeld krijgen. Inwoners die zich zorgen maken, kunnen terecht bij de gemeente, de WPDA en de GKB.

We helpen onze inwoners op een zo laagdrempelig mogelijke manier aan werk of een zinvolle daginvulling. Daarbij gaan we uit van vertrouwen. Mantelzorgers zijn onmisbaar en zij verdienen onze waardering. Initiatieven voor mantelzorgers ondersteunen we. We zijn er niet alleen voor de mensen in Assen, maar hebben ook oog voor het welzijn van dieren in onze stad en de omgeving. We brengen meer samenhang in onze taken en werkzaamheden op dit gebied en bespreken dit met de raad.

Ondernemen

Inwoners en bezoekers komen graag naar Assen dankzij de bruisende binnenstad, de spraakmakende exposities in het Drents Museum, het rijke culturele aanbod en de vele sport- en muziekevenementen. Dat dragen we actief uit door meerjarige stadsmarketing. Dit doen we samen met bedrijven, instellingen en organisaties in onze stad. In 2023 gaan we de ruimtelijk economische visie vaststellen. Dat hebben we nodig om bijvoorbeeld het vestigingsklimaat te versterken en de werklocaties toekomstbestendig te maken. Samen met het Asser mkb en de regio gaan we het komende jaar ondersteuning bieden aan ondernemers bij hun uitdagingen zoals starten, groeien, verdienen en innoveren.

We willen de samenwerking met de provincie om de JWF-kazerne te behouden voor Assen bestendigen in een werkgelegenheidspact. We hebben nu een goede samenwerking en ook op andere onderwerpen willen we in 2023 het pact tekenen.

De Toeristische Recreatieve Zone moet een nieuwe impuls krijgen. Wij faciliteren hier nieuwe initiatieven. We gaan door met de Binnenstadvisie die we samen met betrokkenen in de binnenstad hebben opgesteld. De visie is voor ons daarbij een richting, maar geen meetlat waarlangs we alle initiatieven leggen. Ondernemers bieden we ruimte en perspectief. We werken nauw samen met onze ondernemers bij de uitvoering van de economische agenda.

Kunst en cultuur is er in Assen voor iedereen. Kinderen en jongeren in Assen komen via de scholen al op jonge leeftijd in aanraking met cultuur. Ook in de wijken brengen we kunst en cultuur dicht bij onze inwoners. Op dit moment vindt er een pilot plaats met cultuurcoaches. In 2023 gaan we beleid ontwikkelen voor broedplaatsen zoals ateliers en werkplaatsen. We willen in 2024 overgaan tot het realiseren van nieuwe broedplaatsen voor cultuur. Assen is een dynamische stad waar veel te doen is. En dat moet ook zo blijven. De stad staat open voor allerlei evenementen op het gebied van sport, muziek en cultuur. We richten ons daarbij extra op de toegankelijkheid en geven dit als voorwaarde mee bij het verstrekken van subsidies. Daar waar het kan zetten we ook in op betaalbaarheid. Dat nemen we mee in het Evenementenkader dat we in 2023 opstellen en vaststellen. Toerisme en recreatie zijn voor Assen belangrijk. Bezoekers dragen bij aan de welvaart, het welzijn en de leefbaarheid van onze stad. Samen met de sector blijven we investeren zodat de stad aantrekkelijk blijft voor onze inwoners en bezoekers. Het TT Museum kan een aanwinst zijn voor de stad. In 2023 is het onderzoek van de stichting over de haalbaarheid gereed en bekijken we wat de mogelijkheden zijn.

3. Hoofdlijnen beleidsuitvoering

Verduurzamen

Wij willen Assen mooier doorgeven aan de volgende generaties. Dat betekent dat we nu meters gaan maken in de energietransitie. Met als doel minder CO2- uitstoot. De prijzen van fossiele brandstoffen worden steeds hoger. Een duurzaam huis verbruikt minder energie. We verduurzamen ook ons gemeentelijk vastgoed. Dat doen we op een praktische manier en op natuurlijke momenten en dat maken we in 2023 inzichtelijk in ons Masterplan. Hierbij staat ook het terugdringen van de CO2uitstoot voorop.

We gaan actief de wijken in om onze inwoners te informeren over hoe zij hun huis kunnen isoleren en verduurzamen. Zo brengen we praktische oplossingen dichtbij en stimuleren we inwoners om actie te ondernemen. Via de onderwijsprogramma's van ons Duurzaamheidscentrum maken leerlingen van onze basisscholen al vroeg kennis met duurzaamheid. We gaan door met ons programma duurzaamheid. Met inachtneming van het addendum houden we vast aan de Warmtevisie.

Wonen

Assen is een leefbare stad waar het ontspannen wonen is voor iedereen. Wie dat wil kan hier elke levensfase doorbrengen in een aantrekkelijke en groene omgeving. We versnellen de woningbouw, bijvoorbeeld in Kloosterveen. Daar waar het kan voeren we actief grondbeleid en we onderzoeken de mogelijkheid van een strategisch aankoopfonds.

In 2023 bouwen we ongeveer 150 woningen in Kloosterakker. In de jaren 2024 en 2025 wordt Kloosterakker verder voltooid met in totaal 500 woningen. Daarnaast starten we in 2023 met de verdere uitvoeringsstrategie voor Kloosterveen.

Het uitgangspunt van de Woonvisie voor 3000 nieuwe woningen in 2030 is voor ons het minimum. Van de nieuwe woningen is 30% bestemd voor sociale huur. Daarbovenop zetten we stevig in op sociale en betaalbare koop voor jongeren en starters. We ontwikkelen in 2023 instrumenten om hier op te kunnen sturen, zoals een doelgroepenverordening en een vereveningsfonds. We zetten stevig in op de ontwikkeling van het Stadskwartier. We bouwen verder op de besluiten die de raad in de vorige periode genomen heeft.

Wij vinden het belangrijk dat er in onze wijken verschillende soorten woningen zijn. Met passende woonruimte voor ieder inkomen. Beweging in de woningmarkt in onze stad vinden wij belangrijk. We bespreken met inwoners, corporaties en marktpartijen hoe we doorstroming kunnen faciliteren. Assen is een groene stad en dat gaan wij zo houden. Groen is dan ook het vertrekpunt bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het is onmisbaar voor een gezonde stad. Het nodigt uit om naar buiten te gaan en elkaar te ontmoeten. In 2023 stellen we onze Groenvisie vast, waarbij we ook meteen werk maken van ons inwonersparticipatieproject Meedoen in het groen.

Assen moet bereikbaar zijn. We geven een vervolg aan het uitvoeringsprogramma mobiliteit. Iedereen moet zich makkelijk en veilig kunnen verplaatsen in onze stad. Het liefst op een duurzame manier. Het Asser milieupark is verouderd. We laten daarom een breed onderzoek doen naar de mogelijkheden voor vernieuwing. We maken de keuzes hierin samen met de raad. In 2023 willen we onze strategische kijk op circulaire afvalverwerking scherp hebben. Het besluit over het Milieupark wordt hier vervolgens aan getoetst.

Met de Omgevingswet wil de overheid regels voor ruimtelijke ontwikkeling simpeler maken en samenvoegen. Bij de invoering van de Omgevingswet betrekken we de raad actief. Onze organisatie is er in 2023 klaar voor en wij zijn aangesloten op het nieuwe digitale stelsel.

Actuele ontwikkelingen

Wij zijn blij met de koopkrachtmaatregelen en het prijsplafond voor energie dat het Kabinet op Prinsjesdag heeft aangekondigd. Inwoners, ondernemers en verenigingen in Assen die ondanks de koopkrachtmaatregelen van het Kabinet toch in financiële problemen dreigen te komen, kunnen rekenen op hulp van de gemeente. Wij werken aan een eigen aanvullend pakket van maatregelen om de gevolgen van de prijsstijgingen te beperken. Per maatregel inventariseren we de kosten voor de gemeente, de baten voor de inwoners en wanneer welke acties daarvoor nodig zijn. Wij willen u daar nadrukkelijk bij betrekken, voordat wij daarover besluiten. Dit kan inhouden dat wij enigszins afwijken van de normale besluitvormingsprocedure. Dit stemmen wij graag op korte termijn met u af. Voor het maatregelenpakket nemen wij een pm-post op in de begroting. Voor het eind van het jaar krijgt u een separaat voorstel, waarin ook meer duidelijkheid gegeven kan worden over de financiën. Wij hanteren hierbij de begrotingswijzigingssystematiek.

Wij zullen onze bijdrage blijven leveren aan de opvang van vluchtelingen. Zij zijn welkom. In 2023 helpen we inwoners, verenigingen en bedrijven om hun bestaanszekerheid te vergroten. Dat in aanvulling op de rijksmaatregelen. Het is tegelijkertijd een kans om meters te maken met de verduurzaming van woningen en ons vastgoed. Hoe minder er gestookt wordt, hoe lager de kosten. Tegelijkertijd blijven we aandacht vragen bij de Rijksoverheid om deze uitdagingen vooral samen met ons op te pakken. Van te voren in overleg en met passende middelen.

4. Financiële vooruitzichten

Financiële positie van Assen

De financiële positie van Assen stond de afgelopen jaren fors onder druk. Onvoldoende rijksmiddelen voor de uitvoering van gemeentelijke taken leidden tot bezuinigingen en uitstel/afstel van noodzakelijke investeringen. Daarnaast werden onvoldoende middelen beschikbaar gesteld voor nieuwe taken. De VNG heeft bij de kabinetsformatie gepleit voor structureel meer middelen om invulling te kunnen geven aan maatschappelijke opgaven. In de plannen van het nieuwe kabinet Rutte IV is hier slechts deels en tijdelijk in voorzien. Na 2025 worden we geconfronteerd met een daling van middelen in het gemeentefonds. Deze daling wordt veroorzaakt door de herinvoering van de opschalingskorting en een nieuwe financieringsmethodiek voor medeoverheden. Bij de behandeling van de Kaderbrief 2023 in uw raad hebben we aangegeven dat er nog veel onzekerheden zijn omtrent de financiële positie van onze gemeente na 2025. In ons bestuursakkoord hebben we daarom we halverwege deze bestuursperiode een midterm review gepland.

Met de samenstelling van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2026 waar we ook de meest actuele informatie uit de septembercirculaire 2022 hebben betrokken is het beeld voor de jaren 2023, 2024 en 2025 op grote lijnen in overeenstemming met het geschetste beeld uit de Kaderbrief 2023. Voor het jaar 2026 komt een positiever beeld naar voren als gevolg van een extra rijksbijdrage nieuwe financieringsmethodiek. Hiermee geeft het kabinet deels en tijdelijk een oplossing voor de structurele problemen die gemeenten ervaren als gevolg van deze nieuwe methodiek.

Samenvattend is het beeld als volgt:

- De begroting 2023 en de meerjarenschijven 2024 en 2025 laten een structureel en reëel sluitend beeld zien;
- Voor de jaren 2023 tot en met 2025 is financiële ruimte beschikbaar voor tijdelijke aanvullende beleidsvorming en uitvoering;
- De meerjarenschijf 2026 laat een verbeterd beeld zien ten opzichte van de Kaderbrief 2023 maar er is nog geen definitieve oplossing voor de financiële consequenties van de nieuwe financieringsmethodiek;
- Het weerstandsvermogen is goed;
- De vrije ruimte in de gemeentelijke reserves is solide en er is ruimte voor het maken van keuzes.

Financiële beleidslijn Sociaal Domein

Het Kabinet Rutte IV heeft in het regeerakkoord invulling gegeven aan de uitspraak van de commissie van wijzen inzake de arbitrage jeugdzorg met daarbij een aanvullende taakstelling van € 100 miljoen in 2024 oplopend naar 500 miljoen in 2025 en verder. Vooralsnog zijn de extra middelen alleen voor het jaar 2023 toegevoegd aan het gemeentefonds.

We gaven bij de begroting 2022 aan dat voor de uitvoering van de Wmo steeds meer middelen nodig zijn. Deze trend zet zich ook in 2023 voort. Voor dit onderdeel blijven we ons samen met onze partners inzetten om het kabinet te overtuigen van de noodzaak van extra structurele middelen.

Voor beschermd wonen staat met ingang van 2024 de doordecentralisatie gepland. Concreet betekent dit dat alle gemeenten per 2024 de middelen voor beschermd wonen ontvangen op basis van een objectief verdeelmodel met een geleidelijk ingroeipad. De financiële consequenties van dit nieuwe verdeelmodel kunnen we op dit moment nog niet inschatten.

Kaderbrief 2023

De financiële kaders, de begrotingspositie en de meerjarenprognoses zijn in de Kaderbrief 2023 geactualiseerd waarbij het Herstelplan 2020-2024 vastgesteld door uw raad op 23 april 2020 en ons bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig de belangrijkste inhoudelijke uitgangspunten voor de begroting 2023 en verder bevat.

Ontwikkelingen sinds de Kaderbrief 2023

Gedurende het zomerreces hebben Rijk, gemeenten en toezichthouders afgesproken dat een nieuwe stelpost jeugdzorg mag worden meegenomen voor de jaren 2024 –2026. De gereserveerde extra middelen die het Rijk beschikbaar heeft mogen met ingang van 2024 voor 100% structureel worden opgenomen. Daarnaast kan de hierboven genoemde extra taakstelling jeugdzorg ook als stelpost worden opgenomen. In onze brief van 6 september 2022 hebben we u daarover geïnformeerd. Het beeld wat in deze brief aan u is gepresenteerd is in onderstaande tabel weergegeven en vormt het vertrekpunt voor de samenstelling van de Begroting 2023.

4. Financiële vooruitzichten

Bijgestelde resultaten 2023-2026
(Bedragen x € 1.000)

Onderwerp	Begroting 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026
Bijgestelde resultaten 2023-2026	-376	3.584	6.277	-7.357
Kaderbrief 2023	-376	2.728	5.532	-7.852
Stand Kaderbrief 2023	-376	2.728	5.532	-7.852
Raadsbrief 31-8-2022	0	856	745	495
Afvoeren oude stelpost jeugdhulp	0	-5.487	-5.056	-3.500
Nieuwe stelpost jeugdhulp	0	6.343	5.801	3.995
Hervormingsagenda jeugdhulp (eigen investering)	0	0	0	0

Na de behandeling van de Kaderbrief 2023 in uw raad zijn we als voorbereiding op de begroting en de beleidsinvulling voor 2023 nogmaals nagegaan of en waar in het aanvaarde beleid en de bedrijfsvoering nog sprake is van autonome ontwikkelingen en knelpunten. Ook hebben we het Herstelplan 2020-2024 in relatie tot de gestelde voorwaarden van de toezichthouder over de amortisatiereserves MRI en DNK beoordeeld. Gezien het financieel effect op het begrotingsbeeld vervalt met ingang van de begroting 2023 de onttrekking uit de amortisatiereserve MRI, en daarmee zijn deze baten in de begroting komen te vervallen.

In plaats daarvan worden de lasten regulier in de begroting opgenomen. Bij de Kaderbrief 2024 komen we met een voorstel op welke wijze invulling kan worden gegeven aan het opheffen van de amortisatiereserve DNK. Al deze financiële ontwikkelingen zijn in de begroting en meerjarenprognoses verwerkt.

Septembercirculaire 2022

In de septembercirculaire worden de effecten van het regeringsbeleid die op Prinsjesdag bekend zijn gemaakt vertaald. Daarnaast is de omvang van het gemeentefonds geactualiseerd op basis van de voorgenomen rijksuitgaven, specifieke rijksuitkeringen en de ontwikkelingen op het gebied van lonen en prijzen. Er is geen sprake van een zogenaamd volume-accres. Tussen Rijk en gemeenten is namelijk afgesproken dat deze tot en met 2025 is bevroren. Daarmee is een grotere stabiliteit bereikt in de ontwikkeling van het gemeentefonds. We ontvangen in 2023 éénmalig extra middelen voor de energie toeslag voor de huishoudens tot 120% van het sociaal minimum en extra accres door gestegen lonen en prijzen. De circulaire geeft voor 2023 en verder nog geen duidelijkheid over aanvullende middelen voor uitvoeringklimaatbeleid en invoering Omgevingswet. We gaven al eerder aan dat er na 2025 onzekerheden zijn over de ontwikkeling van het gemeentefonds. In deze circulaire is voor gemeenten een éénmalige bijdrage van € 1,0 miljard voor 2026 opgenomen. Deze actualisatie van het gemeentefonds hebben we verwerkt in onze begroting en meerjarenraming.

Financiële eindresultaten 2023-2026

De uitkomst van de aanvullende ontwikkelingen na de Kaderbrief 2023 en het effect van de septembercirculaire 2022 vindt u hieronder samengevat weer. We hebben deze afgezet tegen de prognoses die voor de periode 2023-2026 in de Kaderbrief 2023 inclusief aanvullende brief aan uw raad hebben voorgelegd.

4. Financiële vooruitzichten

Eindstand na mutaties septembercirculaire 2022
(Bedragen x € 1.000)

Onderwerp	Begroting 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026
Eindstand na Septembercirculaire 2022	**800**	**4.294**	**7.601**	**-3.037**
Structureel	**4.129**	**6.841**	**7.979**	**-2.689**
1. Bijgestelde resultaten na raadsbrief 31-8-2022	**2.328**	**6.346**	**7.139**	**-6.495**
Bijgestelde resultaten 2023-2026	2.328	6.346	7.139	-6.495
2. Actualisatie begroting	**66**	**-1.285**	**-945**	**-1.084**
Autonome ontwikkelingen	679	-657	-700	-839
Cityline	-215	-215	-215	-215
Onderhoud kunst in de openbare ruimte	-30	-30	-30	-30
Aandeel Assen in het exploitatieverlies GKB	-298	-313	0	0
Tijdelijke onderwijshuisvesting Emmaschool	-70	-70	0	0
3. Bijstelling Bestuursakkoord Dichtbij en daadkrachtig	**-295**	**-295**	**-335**	**-375**
Laaggeletterdheid bij jongeren	-145	-145	-145	-145
Bestrijding exoten	-150	-150	-150	-150
Bewegen, ontmoeten, sporten en spelen (BOSS)	0	0	-40	-80
4. Bijstelling Herstelplan 2020-2024	**-570**	**-525**	**-480**	**-435**
Effect opheffen amortisatiereserve MRI	-570	-525	-480	-435
5. Uitkomst septembercirculaire 2022	**2.600**	**2.600**	**2.600**	**5.700**
Accres (loon- en prijscompensatie)	1.600	2.000	2.100	2.300
Stelpost boventrendmatige loon- en prijsontwikkelingen	-1.600	-2.000	-2.100	-2.300
Eenmalige rijksbijdrage 2026	0	0	0	4.100
Beschermd wonen	2.600	2.600	2.600	1.600
Incidenteel	**-3.329**	**-2.547**	**-378**	**-348**
1. Bijgestelde resultaten na raadsbrief 31-8-2022	**-2.704**	**-2.762**	**-862**	**-862**
Bijgestelde resultaten 2023-2026	-2.704	-2.762	-862	-862
2. Actualisatie begroting	**-625**	**-60**	**209**	**239**
Autonome ontwikkelingen	190	250	250	239
Bestrijding roeken	-65	-60	-41	0
Ontwikkeling energietarieven	-500	0	0	0
Tijdelijke onderwijshuisvesting RENN4	-250	-250	0	0
3. Bijstelling Bestuursakkoord Dichtbij en daadkrachtig	**0**	**275**	**275**	**275**
Bewegen, ontmoeten, sporten en spelen (BOSS)	0	275	275	275

4. Financiële vooruitzichten

Financieel dekkingsplan 2023-2026

De uitkomsten van de afzonderlijke jaren worden van dekking voorzien in het dekkingsplan. Voor 2023 tot en met 2025 geldt dat wij de overschotten kunnen toevoegen aan de Algemene reserve. Voor 2026 dekken wij het tekort vooralsnog uit de algemene reserve. In ons bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig hebben we halverwege deze bestuursperiode een midterm review voorzien waarbij we dan de financiële positie opnieuw beoordelen.

Verrekening begrotingsresultaten 2023-2026
(*Bedragen x € 1.000)*

Omschrijving	Begroting 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026
Verrekening begrotingsresultaat	800	4.294	7.601	-3.037
Toevoeging algemene reserve	800	4.294	7.601	0
Onttrekking algemene reserve	0	0	0	-3.037

4. Financiële vooruitzichten

Reservepositie

De gemeentelijke reservepositie heeft sinds de vaststelling van het Herstelplan 2020-2024 een positieve ontwikkeling laten zien. De beschikbare vrije ruimte in de algemene reserve en de reserve investeringsfonds bedraagt eind 2023 afgerond € 35 miljoen. Op basis van de prognoses in de meerjarenraming 2024-2026 groeit de vrije ruimte naar bijna € 44 miljoen. In onderstaand overzicht hebben we de ontwikkelingen voor u in beeld gebracht.

Vrij besteedbare ruimte in reserves
(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroting 2022	Begroting 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026
Totaal vrij besteedbare ruimte reserves	**38.312**	**35.102**	**39.361**	**46.927**	**43.855**
Algemene reserve	**34.312**	**31.102**	**35.361**	**42.927**	**39.855**
Stand algemene reserve op 1 januari	37.874	41.237	38.062	42.356	49.957
Vastliggende mutaties o.b.v. raadsbesluiten	-4.881	-1.311	0	0	0
Mutaties Kaderbrief 2023	4.437	185	0	0	0
Mutaties Bestuursakkoord Dichtbij en daadkrachtig	0	-5.500	0	0	0
Resultaatbestemming jaarrekening 2021	-7.706	-392	0	0	0
Prognose resultaat Voortgangsrapportage 2022	6.267	0	0	0	0
Begrotingsresultaten Kaderbrief 2023	5.246	-376	3.584	6.277	-7.357
Actualisatie begrotingsresultaten begroting 2023-2026	0	1.176	710	1.324	4.320
Op peil brengen reserve weerstandsvermogen	0	-750	0	0	0
Vrijval amortisatiereserve MRI	0	3.793	0	0	0
Veiligheidsmarge (€ 100 per inwoner)	-6.925	-6.960	-6.995	-7.030	-7.065
Investeringsfonds	**4.000**	**4.000**	**4.000**	**4.000**	**4.000**
Vrij besteedbare ruimte investeringsfonds	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000

Programmaplan

1. Wonen in Assen →
2. Werken in Assen →
3. Meedoen in Assen →
4. Aantrekkelijk Assen →
5. Samen werken aan Assen →
6. Bedrijfsvoering →
7. Vastgoed en grondbedrijf →
8. Algemeen financieel beleid →

1. Wonen in Assen

Scope

In Programma Wonen in Assen leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van wonen, woningmarkt, ruimtelijke ordening, bereikbaarheid, duurzaamheid, en de Omgevingswet.

Doelen

- 1.1 Woningmarkt sluit aan bij behoefte →
- 1.2 Groene Stad van het Noorden →
- 1.3 Duurzaam bereikbare stad →
- 1.4 Circulair gebruik van grondstoffen →
- 1.5 Verlagen CO2-uitstoot →
- 1.6 Integrale besluitvorming ruimte →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p8-1woneninassen

1. Wonen in Assen - Wat kost het?

Ambitiemiddelen Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026

Uitvoeren bestuursakkoord (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
11 Woningbouw/woonplan	500	100	0	0
Borging ruimtelijke kwaliteit	0	100	0	0
Vorming stedelijk vereveningsfonds sociale woningbouw	500	0	0	0
12 Openbare ruimte	210	210	250	290
Groen / maaibeleid	100	100	100	100
Bewegen, ontmoeten, sporten en spelen (BOSS) *1	0	0	40	80
Bestrijding exoten *2	110	110	110	110
14 Duurzaamheid	650	650	650	650
Middelen duurzaamheid	650	650	650	650
	1.360	960	900	940

Voetnoot

1. In ons Bestuursakkoord is voor de jaren 2024, 2025 en 2026 een budget opgenomen van € 275.000 per jaar. Het gaat hier echter om investeringen in de openbare ruimte die geactiveerd dienen te worden. De budgetten zijn om deze reden omgezet in een investeringsbudget met daaruit voortvloeiende structurele kapitaallasten.
2. In ons Bestuursakkoord is opgenomen de bestrijding van exoten op basis van het bestaande beleid te bestendigen, maar hiervoor waren nog geen structurele middelen opgenomen in de begroting.

Investeringen *(bedragen in € x 1.000)*

Omschrijving	Tot en met 2022	Begroting 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026
11 Woningbouw/woonplan	529	0	0	0	0
Overig	57	0	0	0	0
Ruimtelijke ordening	472	0	0	0	0
12 Openbare ruimte	4.439	5.677	11.968	9.731	7.147
Gladheidsbestrijding	0	14	276	0	0
Groen	358	150	0	0	0
Kunstwerken	0	159	73	468	237
Markten	15	0	0	0	0
Openbare verlichting	6	0	122	0	165
Overig	58	0	0	0	0
Riolering	2.091	3.949	4.684	4.553	5.392
Spelen	500	0	1.269	515	515
VRI	191	0	0	48	48
Watergangen	332	76	101	837	140
Waterwegen	428	62	0	0	0
Wegbeheer	460	1.267	5.443	3.310	650
13 Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	2.125	2.385	1.625	625	625
Verkeer	2.125	2.385	1.625	625	625
14 Duurzaamheid	1.615	135	135	135	135
Bedrijfsafval	35	35	35	35	35
Huishoudelijke afvalinzameling	1.580	100	100	100	100
	8.708	8.197	13.728	10.491	7.907

Middeleninzet

(bedragen in € x 1.000)

Beleidsthema	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Saldo voor baten en lasten	2.646	4.119	2.882	3.200	3.699	4.080
Lasten	22.961	24.063	23.389	23.879	24.567	25.314
Woningbouw/woonplan	2.399	2.187	1.786	1.669	1.571	1.563
Openbare ruimte	13.413	12.978	13.852	14.217	14.793	15.349
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	1.077	1.622	1.417	1.569	1.694	1.770
Duurzaamheid	6.072	7.276	6.334	6.424	6.509	6.632
Baten	-20.315	-19.944	-20.507	-20.679	-20.868	-21.234
Woningbouw/woonplan	-1.832	-2.168	-1.818	-1.818	-1.818	-1.818
Openbare ruimte	-8.427	-7.877	-8.097	-8.232	-8.389	-8.695
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	-185	-97	-205	-205	-205	-205
Duurzaamheid	-9.871	-9.802	-10.387	-10.424	-10.456	-10.516
Mutaties in de reserves	-1.137	-5.895	-421	-999	-1.048	-1.048
Lasten	0	0	500	0	0	0
Woningbouw/woonplan	0	0	500	0	0	0
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	0	0	0	0	0	0
Baten	-1.137	-5.895	-921	-999	-1.048	-1.048
Woningbouw/woonplan	-95	0	0	0	0	0
Openbare ruimte	-569	-4.999	-569	-569	-569	-569
Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	-279	-599	-352	-430	-479	-479
Duurzaamheid	-194	-297	0	0	0	0
	1.509	-1.776	2.461	2.201	2.651	3.032

1.1 Woningmarkt sluit aan bij behoefte

Wat willen we bereiken?

We willen beweging in de woningmarkt in onze stad, aansluitend bij de woonbehoefte van onze (toekomstige) inwoners. We zorgen voor passende woonruimte voor ieder inkomen in alle wijken, waarin ook zorg een plek krijgt. We zetten in op een forse versnelling van de woningbouw in en buiten de stad (meer dan 3.000 nieuwe woningen in 2030 en meer dan 500 woningen in Kloosterveen in de eerste 4 jaar). We zetten stevig in op sociale en betaalbare koop voor jongeren en starters. Verder is 30% van de nieuwe woningen bestemd voor sociale huur.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Realiseren 500 woningen Kloosterakker We realiseren 500 woningen in deelgebied Kloosterakker.	2023 - 2026
2e fase uitbreiding Kloosterveen We starten met de uitvoering van de realisatie 2e fase uitbreiding Kloosterveen (We beginnen met het opstellen van een uitvoeringsstrategie). We beginnen met het opstellen van een ontwikkelstrategie, met daarin de afweging welk deelgebied als volgende wordt opgepakt. Daarna gaan we verder met de voorbereiding van de benodigde plannen en vergunningen.	2023 - 2026
3e hoofdontsluiting Kloosterveen We werken samen met de provincie aan de derde hoofdontsluiting Kloosterveen. We onderzoeken aan de hand van de verkeersintensiteiten welke aanpassingen nodig zijn aan de bestaande wegen en maken een definitief ontwerp.	2023 - 2026
Woningbouwimpulsopgave Stadskwartier We realiseren de Woningbouwimpulsopgave (WBI) Stadskwartier, zoals in het door uw raad vastgestelde Uitvoeringsprogramma voor zowel deel Binnenstad als deel Havenkwartier. (Oplevering moet plaatsvinden voor 2032) Zie ook Programma Aantrekkelijk Assen, 4.3 Minder leegstand in binnenstad, Uitvoeringsprogramma Stadskwartier Assen. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheid voor het bouwen van flexwoningen in het gebied voor starters, statushouders en/of jongeren. Zie ook Programma Aantrekkelijk Assen, 4.3 Minder leegstand in binnenstad, Uitvoeringsprogramma Stadskwartier Assen.	2023 - 2026
Inzicht stadsbrede woningbouwopgave We verschaffen inzicht in de stadsbrede woningbouwopgave en mogelijkheden We stellen daarvoor de stadsscan op. Ook verkennen we locaties voor flexwonen, om de beschikbaarheid van woningen te versnellen.	2023
Wijkvisie Lariks We gaan op basis van de wijkvisie en stedenbouwkundige visie voor De Lariks aan de slag, om alle bestaande plannen en ontwikkelingen goed in te bedden, zoals bijvoorbeeld de sloop/nieuwbouw bij de Delft-Aar-Stroom.	2023
Beleidsinstrumenten wonen op orde We brengen de beleidsinstrumenten op orde, zodat er onder andere gestuurd kan worden op woonprogramma. We actualiseren bijvoorbeeld de doelgroepenverordening en de huisvestingsverordening en een verkennen de mogelijkheden voor de inzet van een vereveningsfonds sociale woningbouw.	2023 - 2026
Strategisch aankoopfonds Bij veel gebiedsontwikkelingen faciliteren wij initiatieven van derden. Soms is daarbij meer gemeentelijke regie wenselijk en is aankoop daarbij een overweging. We zullen bezien waar en wanneer grondaankoop kansen biedt en hoe we deze uitgaven dekken, eventueel via een aankoopfonds.	2023

1.2 Groene Stad van het Noorden

Wat willen we bereiken?

We willen de Groene Stad van het Noorden zijn. Het groen nodigt uit tot ontmoeten en is verzorgd en veilig. Naast groen als vertrekpunt bij ruimtelijke ontwikkelingen, streven wij een hoger niveau van beheer van de openbare ruimte na. Wij luisteren naar de wensen van onze inwoners en het groen op de ene plek in Assen kan er anders uit zien dan op een andere plek.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Groenvisie We ontwikkelen een nieuwe Groenvisie. Deze zal kaders geven voor de uitwerking van de verschillende doelen uit het bestuursakkoord.	2023 - 2026
Uitvoeringsplannen We maken op basis van de Groenvisie thematische deelplannen, bijvoorbeeld een bomenplan en/of een groenbeheerplan. Bij de vaststelling van de Groenvisie wordt de keuze gemaakt welke dat zullen zijn.	2023 - 2024
Meedoen in het groen We starten met Meedoen in het groen (inwonerparticipatie). We versterken en ondersteunen de bestaande groepen inwoners die al in het groen aan de slag zijn en we starten nieuwe groepen op. We brengen de netwerkpartijen in beeld en verbinden de diverse partijen aan elkaar met als doel de initiatieven nog beter te ondersteunen en verder te brengen. We organiseren dat de groepen elkaar beter (leren) kennen, zodat ze van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen helpen.	2023 - 2026
Groene deskundigheid In onder andere civieltechnische en nieuwbouwprojecten zorgen we ervoor dat het personeel voldoende deskundig is om te adviseren over en toezicht te houden op het groene deel van de werkzaamheden.	2023 - 2026
Maaikaart We maken een Update van de maaikaart.	2023 - 2026
Ontmoeten in groen We maken het Uitvoeringsplan Ontmoeten in groen op basis van de BOSS-visie (Bewegen, Ontmoeten, Spelen, Sporten) en de Groenvisie. Wij kiezen voor een gefaseerde aanpak die is gekoppeld aan de Wijkaanpakken.	2023 - 2026
Regeling beheer openbare ruimte We evalueren de normen en systematiek voor het beheer van de openbare ruimte. Waar nodig worden aanpassingen voorgesteld inclusief een financiële doorrekening.	2023
Biodiversiteit We werken aan het in stand houden en versterken van de waardevolle biodiversiteit. We doen dat door monitoring en het nemen van maatregelen die de biodiversiteit verhogen. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het aanpassen van het beheer en het maken van ecologische (blauw-groene) verbindingen.	2023 - 2026
Groenonderhoud bedrijventerreinen We gaan in gesprek met bedrijven over het onderhoud van groen op bedrijventerreinen met als doel het maken van gezamenlijke afspraken.	2024

1.3 Duurzaam bereikbare stad

Wat willen we bereiken?

Assen is een bereikbare stad, waarin iedereen zich makkelijk en veilig kan verplaatsen, het liefst op een duurzame manier. We stimuleren het gebruik van de fiets en zorgen dat deze op een nette manier gestald kan worden. Wij zetten ons in voor een snellere verbinding over het bestaand spoor en het toevoegen van (knooppunten voor) snelle busverbindingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2022-2026/UPM 2 — 2023

We maken het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2022-2026/UPM 2. Daarin zijn vier aandachtsgebieden:

1. We stimuleren en faciliteren daarmee de verduurzaming van mobiliteit
2. We versterken onze regionale en lokale bereikbaarheid
3. We dragen bij aan het verbeteren van de kwaliteit van onze leefomgeving
4. We verbeteren de verkeersveiligheid

Laadpalen — 2023

We maken een kaart waarop we aangeven waar we openbare laadpalen willen plaatsen in de openbare ruimte.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p11-13duurzaambereikbarestad

1.4 Circulair gebruik van grondstoffen

Wat willen we bereiken?

We zien afvalstoffen als grondstoffen. Dat geldt voor zowel het afval dat wij inzamelen bij de inwoners, als voor de afvalstoffen die vrijkomen in onze bedrijfsvoering en bij onze werken. Het Asser milieupark faciliteert als belangrijke schakel deze wijze van werken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Milieupark — 2023

Het Asser milieupark is verouderd. We laten daarom een breed onderzoek doen naar de mogelijkheden voor vernieuwing. We maken de keuzes hierin samen met uw raad. In 2023 willen we onze strategische kijk op circulaire afvalverwerking scherp hebben. Het besluit over het Milieupark wordt hier vervolgens aan getoetst.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p12-14circulairgebruikvangrondstoffen

1.5 Verlagen CO2-uitstoot

Wat willen we bereiken?

We geven Assen mooier en beter door aan volgende generaties en we faciliteren de energietransitie.

Het verder omlaag brengen van de CO2-uitstoot is hierin de belangrijkste doelstelling. Daarbij moet iedereen mee kunnen doen en de mogelijkheid krijgen om de gebouwde omgeving betaalbaar te verduurzamen. Samen met Mijn Buurt Assen gaan we actief de wijken in en stimuleren en ondersteunen we inwoners, bedrijven en andere organisaties bij verduurzaming van hun eigen woningen, gebouwen en vervoer.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Visie energietransitie We actualiseren de visie energietransitie en stellen tweejaarlijkse uitvoeringsprogramma's op.	2023 - 2024
Verduurzamen woningvoorraad Met de uitvoering van de projecten RREW, Aanpak Energiearmoede en Aanpak altijd-goed maatregelen stimuleren we inwoners om verduurzamingsmaatregelen (isolatie, energiebesparing, zonnepanelen etc.) te nemen in hun woning. In de wijkaanpak werken we aan proeftuin de Lariks (PAW) en Kloosterveen Duurzaam Warm. We doen onderzoek naar verschillende manieren (warmtepompen, groene waterstof, groen gas, warmtenetten etc.) waarop we de woningvoorraad in Assen gasloos kunnen verwarmen. Voor warmtenetten verkennen we de verschillende mogelijke bronnen (geothermie, aquathermie, restwarmte etc.) waarmee een warmtenet kan worden gevoed.	2023 - 2026
Verduurzamen economie We werken aan het verduurzamen van de economie door Zon op Daken te stimuleren op onze bedrijfsterreinen en stimuleren kantooreigenaren te verduurzamen naar minimaal label C.	2023 - 2026
Verduurzamen Mobiliteit We werken aan het verduurzamen van de Mobiliteit. Zie ook 1.3 Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2022-2026/UPM 2	2023 - 2026
Hernieuwbare energie We vergroten de grootschalige opwek van hernieuwbare energie door ontwikkelaars te faciliteren bij initiatieven voor de zonneparken Assen-Zuid, Ubbena, Balkendwarsweg en OER A28.	2023 - 2026
Verduurzamen eigen organisatie We werken aan het verduurzamen van de eigen organisatie door uitvoering te geven aan het plan Klimaatneutraal in 2040. Zie ook programma 7, doel 2, verduurzamen eigen vastgoed.	2023 - 2026
Energiesysteem van de toekomst We werken aan een systeemstudie om het energiesysteem van de toekomst vorm te kunnen geven. We verkennen met welke mix van hernieuwbare bronnen (zon, wind, geothermie, restwarmte, groene waterstof, groen gas etc.) we onze ambitie voor 2050 kunnen realiseren en welke gevolgen dit heeft voor het energiesysteem. We verkennen ook de ontwikkeling van energie hubs en dragen bij aan het projectinitiatief uitbreiding trafostation Zeijerveld, inclusief het ontwikkelen van strategische tracés Noord en Zuid.	2023 - 2024

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p13-15verlagenco2-uitstoot

1.6 Integrale besluitvorming ruimte

Wat willen we bereiken?

Vanuit een integrale benadering komen tot snellere en betere besluitvorming over ruimtelijke initiatieven met ruimte voor maatwerk door een gebiedsgerichte aanpak.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Beleid en regelgeving op orde — 2023 - 2026

We maken ons beleid en regelgeving op orde. Onze omgevingsvisie is verder uitgewerkt, ons omgevingsplan opgesteld, en ons beleid up to date.

Omgevingswet — 2023 - 2026

Onze organisatie is klaar voor de Omgevingswet. Processen, rollen en verantwoordelijkheden zijn beschreven, we zijn aangesloten op nieuwe technieken zoals het nieuwe digitale stelsel, en iedereen is op de hoogte van de veranderingen. Onze organisatie (bestuurders, managers en medewerkers) heeft zich de werkwijze die de Omgevingswet vraagt eigen gemaakt.
We hebben afspraken gemaakt om samen te werken in de keten, en deze verwerkt in onze werkprocessen.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p14-16integralebesluitvormingruimte

2. Werken in Assen

Scope

In Programma Werken in Assen leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van bedrijvigheid, werkgelegenheid en economie.

Doelen

2.1 Versterken vestigingsklimaat voor bedrijven →
2.2 Vijfduizend nieuwe banen →
2.3 Sterkere band arbeidsmarkt - onderwijs →
2.4 Investeren in vrijetijdseconomie →
2.5 Vergroten brede welvaart →
2.6 Werk of zinvolle dagbesteding bieden →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p15-2werkeninassen

Ambitiemiddelen Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026

Uitvoeren bestuursakkoord (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
21 Participatie en inkomen	150	150	150	150
Realisatie basisbanen	150	150	150	150
22 Economische ontwikkeling en innovatie	250	600	200	200
Stadsmarketing, centrummanagement en acquisitie	0	350	0	0
Ondersteuning ondernemers	50	50	0	0
Versterken acquisitie arbeidsmarkt / onderwijs / werkgelegenheid / Rijksdiensten / ontwikkeling TRZ	200	200	200	200
	400	750	350	350

Middeleninzet

(bedragen in € x 1.000)

Beleidsthema	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Saldo voor baten en lasten	24.624	28.648	28.618	28.312	28.027	28.222
Lasten	60.605	62.630	59.826	59.837	59.869	60.236
Participatie en inkomen	58.455	60.266	57.724	57.918	58.311	58.672
Econ. ontwikkeling en innovatie	1.738	2.364	2.102	1.919	1.558	1.564
FlorijnAs	412	0	0	0	0	0
Baten	-35.981	-33.982	-31.208	-31.525	-31.842	-32.014
Participatie en inkomen	-35.057	-33.862	-31.071	-31.384	-31.697	-31.866
Econ. ontwikkeling en innovatie	-915	-120	-137	-141	-145	-148
FlorijnAs	-9	0	0	0	0	0
Mutaties in de reserves	-403	547	-160	-138	-136	-111
Lasten	9	700	0	0	0	0
Econ. ontwikkeling en innovatie	0	700	0	0	0	0
FlorijnAs	9	0	0	0	0	0
Baten	-412	-153	-160	-138	-136	-111
Econ. ontwikkeling en innovatie	0	-153	-160	-138	-136	-111
FlorijnAs	-412	0	0	0	0	0
	24.221	29.195	28.458	28.174	27.891	28.111

Investeringen - niet van toepassing voor dit programma

2.1 Versterken vestigingsklimaat voor bedrijven

Wat willen we bereiken?

We zetten de EZ-agenda voort, zodat Assen een aantrekkelijke stad blijft om te verblijven, werken en ondernemen.

Bedrijven, instellingen en organisaties dragen dat met ons uit via Stadsmarketing.

We blijven investeren in een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bestaande en nieuwe bedrijven.

Kansen benutten we beter door krachten en kwaliteiten te verbinden.

Ondernemers bouwen actief mee aan hun eigen stad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Stadsmarketing — 2023 - 2026
We zetten meerjarig in op stadsmarketing. In 2022 zijn we gestart met de uitvoering van bezoekersmarketing en dit zetten we door in 2023. Begin 2023 leggen we scenario's voor hoe de brede stadsmarketing voor de komende jaren structureel georganiseerd kan worden.

Ruimtelijk economische visie (REV)
De ruimtelijk economische visie (REV) geeft antwoord op wat er in Assen nodig is om het vestigingsklimaat te versterken, de werklocaties toekomstbestendig te maken en te houden en de ruimtelijke kwaliteit van de werklocaties te optimaliseren. In Assen en in relatie tot onze spilfunctie in de regio. De REV is in ontwikkeling en wij bieden deze ter behandeling en vaststelling aan u aan.
2022 - 2023

Ondernemers optimaal ondersteunen — 2023
Samen met het Asser mkb en de regio investeert de gemeente Assen (pro)actief in passende ondersteuning aan ondernemers bij hun uitdagingen in starten, groeien, verdienen en innoveren. We investeren in de relatie met het bedrijfsleven en regiopartners, zodat ondernemers optimaal (pro)actief ondersteund worden.
Wanneer doen we dat

Herstelagenda Assen na Corona — 2023 - 2026
We spelen in op de behoeften van ondernemers die getroffen worden door coronamaatregelen met de herstelagenda Assen na Corona. Dit is een samenhangend pakket van generieke acties en maatwerk, inspelend op de behoeften van ondernemers.

Stimuleren maatschappelijk ondernemen — 2023
We stimuleren maatschappelijk ondernemen. We willen bedrijven in de gemeente Assen ondersteunen bij uitdagingen die zij ervaren op het gebied van inclusief werkgeverschap.

2.2 Vijfduizend nieuwe banen

Wat willen we bereiken?

We willen samen met partners, waaronder het Rijk en de provincie, nieuwe banen naar de stad halen. Zo'n 5.000 banen is een streefgetal. Met het verder ontwikkelen van kansrijke gebieden, zoals de stadboulevard Zuid, versterken wij het vestigingsklimaat.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Toekomstbestendig ecosysteem voor ondernemers — 2023 - 2025
Samen met Asser ondernemers en onze regiopartners werken we aan een gezond en toekomstbestendig regionaal ecosysteem van bedrijvigheid, banen, innovatie, verdienvermogen en werkgelegenheid.

Werven van werkgelegenheid — 2023 - 2026
We investeren in het behouden en werven van werkgelegenheid met focus op onze krachtsectoren (gezondheidszorg, energie, vrijetijdssector, overheids/rijksdiensten). De werkgelegenheid in de overheids- en energiesector staat onder druk door besluitvorming van het Rijk.

Doorontwikkeling werklocaties — 2023
De her- en doorontwikkeling van verschillende werklocaties staan centraal in Assen. Het gebied vanaf Assen Zuid langs de stadsboulevard tot het havenkwartier vraagt extra aandacht en inzet met een gebiedsgerichte aanpak. De economische krachtsectoren zoals de energie-, overheid- en zorgsector spelen een belangrijk rol in deze ontwikkeling. Het gaat om ondernemerschap, innovatie en het behouden en creëren van werkgelegenheid.

Herstel economische onbalans door vertrek (rijks)diensten — 2023 - 2026
Ondernemen: Herstel economische onbalans door vertrek (rijks)diensten/ 5.000 banen naar de stad. We willen de samenwerking met de provincie om de JWF-kazerne te behouden voor Assen bestendigen in een werkgelegenheidspact. We hebben nu een goede samenwerking en ook op andere onderwerpen willen we in 2023 het pact tekenen.

2.3 Sterkere band arbeidsmarkt - onderwijs

Wat willen we bereiken?

We versterken de relatie en samenwerking met onze partners in werkgelegenheid en onderwijs om onze gemeenschappelijke uitdagingen op de onderwijs- en arbeidsmarkt voor de beroepsbevolking van morgen aan te gaan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Samenspel Ondernemers, Onderzoek, Onderwijs en Overheid — 2023 - 2026
We investeren in een intensief samenspel tussen de Ondernemers, Onderzoek, Onderwijs en Overheid (4 O's). Om oplossingen te vinden voor de krapte op de arbeidsmarkt, het verhogen van de arbeidsproductiviteit, het verkleinen van mismatches, maar ook om-, bij- en herscholing zijn belangrijke aspecten hierbij.

Universiteit van het Noorden — 2023 - 2026
Met de Universiteit van het Noorden hebben we op basis van de Economische Agenda 2020-2025 diverse verbindingen gelegd en werken we samen.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p18-23sterkerebandarbeidsmarkt-onderwijs

2.4 Investeren in vrijetijdseconomie

We investeren in de vrijetijdseconomie van Assen.

Impuls Toeristisch Recreatieve Zone (TRZ) — 2023 - 2026
We willen een bovenregionale functie in de Toeristisch Recreatieve Zone (TRZ) realiseren. Hiervoor geven wij een impuls.

Agenda en actieplan vrijetijdseconomie — 2023 - 2026
We investeren in de economische krachtsector vrijetijdseconomie met de agenda en het actieplan vrijetijdseconomie (VTE).

Actuele ontwikkelkaders — 2023 - 2024
Voor de ontwikkeling van de sector zijn actuele ontwikkelkaders van belang. Om gewenste ontwikkelrichtingen te schetsen en om nieuwe initiatieven te kunnen beoordelen.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p19-24investereninvrijetijdseconomie

2.5 Vergroten brede welvaart

Wat willen we bereiken?

We vergroten de brede welvaart van onze inwoners. Mensen die weinig te besteden hebben (de groep 120% van bestaansminimum tot modaal) brengen we in beeld krijgen en ondersteunen we. Volwassenen en kinderen moeten kunnen sporten en deelnemen aan culturele activiteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Kindpakket Assen — 2023 - 2026
Het structureel uitvoeren van het Kindpakket Assen voor minima gezinnen.

Sport & Cultuur vouchers volwassenen
Het aanbieden van vouchers voor Sport & Cultuur aan meerderjarige minima en toetsen of dit moet leiden tot een volwassenen fonds voor Sport en Cultuur. Dit project wordt momenteel uitgevoerd en is het uitvloeisel van een motie van uw raad in 2021. De evaluatie staat gepland voor het najaar 2022.

Financieel kwetsbare groepen — 2023
In beeld krijgen van financieel kwetsbare groepen die weinig te besteden hebben, maar die buiten de grenzen van de Participatiewet en onze minimaregelingen vallen. We onderzoeken hoe we deze groepen beter kunnen ondersteunen.

Sollicitatieplicht mantelzorgers in bijstand — 2023
Onderzoeken of de sollicitatieplicht voor mantelzorgers kan worden afgeschaft in de bijstandsuitkering. Via de nieuwe beleidsnota Werk en Inkomen stellen we hiervoor een kader op.

2.6 Werk of zinvolle dagbesteding bieden

Wat willen we bereiken?

Onze inwoners worden op een zo laagdrempelig mogelijke manier aan werk of zinvolle dagbesteding geholpen. Daarbij gaan we uit van vertrouwen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Cliënttevredenheidsonderzoek WPDA (vertrouwen) — 2023
Cliënttevredenheidsonderzoek laten uitvoeren bij WPDA onder hun klanten. De uitkomsten evalueren we met elkaar en waar nodig vertalen we dit naar concrete actiepunten.

Formulieren en regels eenvoudig — 2023
Formulieren en regels maken we zo eenvoudig mogelijk.

Afstand tot arbeidsmarkt — 2023
Verbinden van mensen met afstand tot arbeidsmarkt aan specifieke vragen op die arbeidsmarkt naar personeel.

3. Meedoen in Assen

Scope

In Programma Meedoen in Assen leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van zorg, preventie, jeugd, ontmoeten in de wijk, inclusieve samenleving, schuldhulpverlening, onderwijs, bewegen en sport.

Doelen

3.1 Zorg naar behoefte in eigen wijk →
3.2 Zorg efficiënter en toekomstbestendig →
3.3 Ontmoetingsplek in eigen wijk →
3.4 Opgroeien met gelijke kansen →
3.5 Preventie is wijkgericht →
3.6 Samenleving inclusief en divers →
3.7 Vergroten bestaanszekerheid →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p22-3meedoeninassen

3. Meedoen in Assen - Wat kost het?

Ambitiemiddelen Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026

Uitvoeren bestuursakkoord (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
31 Jeugdzorg	1.000	0	0	0
Vorming reserve jongerenbeleid	1.000	0	0	0
32 Wmo, gezondheidszorg en vrijwilligerswerk	4.000	0	0	0
Vorming preventiereserve	4.000	0	0	0
33 Mijn Buurt Assen	665	665	665	665
Vrijwilligersbeleid	165	165	165	165
Mijn Buurt Assen / Intensiveren wijkaanpak	500	500	500	500
34 Meedoenbeleid	700	700	300	300
Meedoenbeleid	300	300	300	300
Vroegsignalering	150	150	0	0
Meedoen aan sport en cultuur voor volwassenen	250	250	0	0
35 Sport	250	250	0	0
Uitvoering Sportakkoord	250	250	0	0
37 Onderwijs	145	145	145	145
Laaggeletterdheid bij jongeren *3	145	145	145	145
	6.760	1.760	1.110	1.110

Middeleninzet

(bedragen in € x 1.000)

Beleidsthema	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Saldo voor baten en lasten	103.466	111.004	113.804	108.631	109.542	111.094
Lasten	110.949	119.137	121.225	116.028	116.951	118.503
Jeugdzorg	27.763	28.458	27.943	28.779	29.361	29.398
Wmo, gez.heidszorg en vrijw.werk	63.411	65.927	64.970	65.078	65.940	67.128
Mijn Buurt Assen	5.513	5.873	5.723	5.853	5.985	6.078
Meedoenbeleid	4.155	9.243	12.177	5.737	5.471	5.566
Sport	343	396	616	625	382	390
Schuldhulpverlening	1.640	1.370	1.658	1.713	1.441	1.473
Onderwijs	8.124	7.870	8.138	8.243	8.371	8.470
Baten	-7.483	-8.133	-7.421	-7.397	-7.409	-7.409
Jeugdzorg	4	0	0	0	0	0
Wmo, gez.heidszorg en vrijw.werk	-1.205	-2.131	-1.540	-1.518	-1.530	-1.530
Mijn Buurt Assen	-86	-212	-233	-233	-233	-233
Meedoenbeleid	-32	0	0	0	0	0
Sport	-15	0	0	0	0	0
Onderwijs	-6.149	-5.790	-5.648	-5.646	-5.646	-5.646
Mutaties in de reserves	-73	0	4.250	0	0	0
Lasten	-73	0	5.000	0	0	0
Jeugdzorg	0	0	1.000	0	0	0
Wmo, gez.heidszorg en vrijw.werk	-73	0	4.000	0	0	0
Baten	0	0	-750	0	0	0
Wmo, gez.heidszorg en vrijw.werk	0	0	-750	0	0	0
	103.393	111.004	118.054	108.631	109.542	111.094

Investeringen - niet van toepassing voor dit programma

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p22-3meedoeninassen

3.1 Zorg naar behoefte in eigen wijk

Wat willen we bereiken?

Zorgvragen signaleren we zo vroeg mogelijk en pakken we, waar dat kan, in de directe omgeving op met aandacht voor waar écht behoefte aan is. We hebben daarbij aandacht voor wat een wijk aankan.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Dienst- en zorgverlening in de wijk — 2023 - 2026

We verkennen de mogelijkheden van het anders organiseren van Wmo en wellicht (een deel van) de jeugdzorg in combinatie met welzijn om inwoners vraaggericht, effectief en in hun wijk te ondersteunen, waarbij de samenwerking tussen de diverse partijen groter wordt, en de administratieve last lager.

We hebben aandacht voor wat de wijk aankan:

- We maken een plan met normen voor zorgwoningen en bijzondere woonvormen.
- We willen dat zorginitiatieven aansluiten bij het beleid van de gemeente. Hier maken we regels voor.
- We ontwikkelen een kader om te komen tot gewenste spreiding van het zorgaanbod binnen de wijken. Daarna nemen we dit op in het Omgevingsplan.

2023 Ontwikkelen plannen, kaders en normen
2023 - 2026 Inwoners vraaggericht en effectief in hun wijk ondersteunen

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p23-31zorgnaarbehoefteineigenwijk

3.2 Zorg efficiënter en toekomstbestendig

Wat willen we bereiken?

We willen de zorg efficiënter en toekomstbestendiger inrichten. Met kleinschalige zorg- en welzijnsvoorzieningen brengen we de menselijke maat terug in de wijken. In een aantal wijken gaan we experimenteren. We volgen technologische ontwikkelingen en innovatie in de zorg en zetten die waar mogelijk in.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Hervormingsagenda Jeugd We geven vorm aan de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd en stellen hierbij de internationale rechten van het kind centraal.	2023 - 2026
Voldoende geld voor uitvoeren taken Voldoende financiering door het Rijk voor het sociaal domein. Voldoende middelen om de taken Wmo en Jeugdwet uit te voeren/ uitgaven beheersen.	2023 - 2026
Minder administratie en loketten voor inwoners We zetten in op administratieve lastenverlichting, minder loketten en meer duidelijkheid voor de inwoner.	2023
Minder administratie voor zorgverleners We gaan door met verlagen van de bureaucratie en administratie voor zorgverleners.	2023 - 2026
Pilots Zorg in de wijk anders In een aantal wijken experimenteren wij met andere manier van omgaan met zorgvragen.	2023 en 2025
Wmo wijkgericht Wij organiseren Wmo zo veel mogelijk wijkgericht.	2023 - 2024
Nieuwe woonvormen in de wijk Wij stimuleren nieuwe woonvormen in de wijk.	2023 - 2026
Zorg en advies digitaal in huis Wij realiseren zorg en advies ook digitaal in huis, via een digitaal portaal Sociaal Domein voor meldingen, aanvragen en besluiten en via de sociale kaart, waarop alle vrij toegankelijke voorzieningen staan, waar inwoners gebruik van kunnen maken.	2023
Verbinden technologie in de zorg We verbinden technologische ontwikkelingen in de zorg met zorgaanbieders.	2023 - 2026

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p24-32zorgefficienterentoekomstbestendig

3.3 Ontmoetingsplek in eigen wijk

Wat willen we bereiken?

In elke wijk is voor iedereen plek voor ontmoeten. Kinderen en jongeren kunnen veilig buiten spelen op aantrekkelijke speel- en ontmoetingsplekken. Door inzet op de samenwerking tussen Mijn Buurt Assen, maatschappelijke organisaties en stichtingen, versterken we de zichtbaarheid, benaderbaarheid en slagkracht in de wijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Ontmoeting in de wijk In iedere wijk is plek voor ontmoeting. We zorgen voor duurzaam behoud van bestaande en nieuwe accommodaties, waarbij eigenaarschap inwoners belangrijk is.	2023 - 2026
Zorg koppelen aan ontmoeting Dienstverlening en zorg koppelen we aan ontmoeting in de wijk en in wijkgebouwen of beschikbare accommodaties in de wijk. We gaan experimenteren met een zorgbuurthuis.	2023 - 2024
Project wijkaanpakken doorontwikkelen Het project wijkaanpakken wordt doorontwikkeld om input te geven voor betere sturing op draagkracht en draaglast in de wijk en inzet vanuit de gemeente en stakeholders.	2023 - 2026
Mijn Buurt Assen versterken We ontwikkelen een plan voor het uitbreiden van de zichtbaarheid en de benaderbaarheid van MBA. Gedacht kan worden aan meer of betere ruimtes in de wijken, het uitbreiden van het spreekuur en het organiseren van meer activiteiten.	2023 - 2026
Persoonlijk contact met gemeente Inwoners kunnen in de wijk terecht voor persoonlijk contact met een medewerker van de gemeente en worden (indien nodig) wegwijs gemaakt in de digitale dienstverlening. Begin 2024 evalueren we deze aanpak en beslissen over al dan niet voortzetten of zelfs verder versterken.	2023 - 2024
Wijkgericht geld voor bredere taken Geld voor bredere taken zetten we wijkgericht in door budgetten samen te voegen.	2023 - 2026
Kunst en cultuur in de wijken Ook in de wijken brengen we kunst en cultuur dicht bij de inwoners. Dit doen we door in gesprek te gaan en aan te sluiten bij de wijkaanpakken.	2023 - 2026
Vrijwilligersbeleid We evalueren van het bestaande vrijwilligersbeleid. Deze is aan een herijking toe.	2023

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p25-33ontmoetingsplekineigenwijk

3.4 Opgroeien met gelijke kansen

Wat willen we bereiken?

Kinderen en jongeren groeien prettig op met gelijke kansen. We willen zo veel mogelijk voorkomen dat inwoners niet kunnen lezen of schrijven en zetten hiervoor extra in op jongeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Jongerenbeleid We gaan samen met jongeren en uw raad Jongerenbeleid maken.	2023 - 2026
Gelijke kansen We werken verder aan gelijke kansen. Onder meer door zoveel mogelijk te voorkomen dat inwoners niet of nauwelijks kunnen lezen of schrijven. En we hebben aandacht voor digitale vaardigheden.	2023 - 2026
Huisvesting Onderwijs We houden aandacht voor goede huisvesting voor onderwijs. Samen met het primair onderwijs maken we een Integraal Huisvestingsplan. Lees voor meer informatie in programma 7 Vastgoed en grondbedrijf doel en uitwerking - 7.1 Verbouwen en verduurzamen scholen.	2023
Aansluiting onderwijs en jeugdhulp We versterken de aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp, onder andere met zorg in de klas.	2023 - 2024
Voortijdig schoolverlaters We blijven werken aan een sluitende aanpak voor voortijdig schoolverlaters en kwetsbare jongeren.	2023 - 2024

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p26-34opgroeienmetgelijkekansen

3.5 Preventie is wijkgericht

Wat willen we bereiken?

We zetten in op preventie via een wijkgerichte aanpak.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Preventiefonds komende 4 jaar doorontwikkelen — 2023 - 2025
Het Preventiefonds voor vrijwilligers via Stila blijven we uitvoeren zoals in de afgelopen jaren (€50.000), voor professionals stellen we het bedrag naar beneden bij in overeenstemming met praktijk (€ 250.000). Daarnaast stellen we €150.000 beschikbaar voor de doorontwikkeling van projecten/pilots die nog niet in eigen financiering kunnen voorzien en wel een belangrijke bijdrage leveren aan het doel van het Preventiefonds (minder inzet van geïndiceerde ondersteuning) en voor rechtstreekse inzet voor het versterken van de sociale basis/ voorliggende voorzieningen € 300.000.

Preventieakkoord borgen — 2023
We willen het Preventieakkoord voortzetten en borgen binnen het gezondheidsbeleid en verbinden aan o.a. het sportakkoord.

Preventieactiviteiten voortzetten — 2023 - 2026
We willen preventieactiviteiten (vanuit Programma Sociaal Domein tm 2022) voortzetten. De komende jaren zetten we stevig in op preventie, onder meer via het Preventiefonds en via de wijken.

Een leven lang sporten en bewegen — 2023 - 2026
We willen de uitvoering van het sportakkoord faciliteren en een leven lang sporten en bewegen voor iedereen bereikbaar maken.

Mantelzorg — 2023
We ondersteunen initiatieven gericht op het bereiken en ondersteunen van meer mantelzorgers. We gaan onderzoeken hoe respijtzorg beter kan aansluiten op de behoeften van mantelzorgers en zorgvragers en hoe we mantelzorgregelingen beter toegankelijk maken. De resultaten brengen we in praktijk.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p27-35preventieiswijkgericht

3.6 Samenleving inclusief en divers

Wat willen we bereiken?

We werken aan een inclusieve en diverse samenleving. In onze samenleving mag en kun je verschillend zijn. Iedereen kan actief meedoen aan zinvolle activiteiten.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Uitvoering Wet Inburgering We gaan door met de uitvoering van de Wet Inburgering met als doel dat nieuwkomers zo snel mogelijk meedoen in de samenleving.	2023 - 2026
LHBTI+ gemeenschap inclusief We zetten in op het bevorderen van acceptatie, sociale veiligheid en zichtbaarheid van de LHBTI+ gemeenschap in Assen en daarbuiten.	2023 - 2026
Inclusiebeleid maken om inclusie te bevorderen We gaan nieuw inclusiebeleid formuleren, qua breedte en diepte (ambitieniveau). Inclusie van inwoners met psychische kwetsbaarheid wordt daarin opgenomen. Lokale Inclusie Agenda (LIA) jaarlijks actualiseren, formuleren en uitvoeren.	2023 - 2026

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p28-36samenlevinginclusiefendivers

3. 7 Vergroten bestaanszekerheid

Wat willen we bereiken?

We vergroten de bestaanszekerheid van onze inwoners.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Basisbaan structureel We maken Basisbaan structureel en kijken met de betrokkenen hoe het nog beter kan. We werken uit hoe we dit in praktijk gaan brengen en voeren dat dan zo spoedig mogelijk uit. Hiervoor is geld beschikbaar.	2023
Vroegsignalering van armoede en schulden We zetten meer in op vroegsignalering van armoede en schulden. We breiden het Eropaf Team uit zodat meer signalen van armoede en schulden actief kunnen worden opgepakt. We willen daarbij van 10 meldingen en 30 telefonische contacten per maand naar 30 huisbezoeken en 90 telefonische contacten per maand.	2023
Evaluatie Jongeren Perspectief Fonds We gaan de pilot Jongeren Perspectief Fonds evalueren. Tweede helft 2023 - eerste helft 2024	2023 - 2024

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p29-37vergrotenbestaanszekerheid

4. Aantrekkelijk Assen

Scope

In Programma Aantrekkelijk Assen leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van veiligheid, evenementen, binnenstad, en cultuur.

Doelen

4.1 Veilige stad biedt ruimte voor diversiteit →
4.2 Evenementen divers, toegankelijk en betaalbaar →
4.3 Minder leegstand in binnenstad →
4.4 Breder gebruik gebouwen instellingen →
4.5 Meer samenhang taken dierenwelzijnsbeleid →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p30-4aantrekkelijkassen

4. Aantrekkelijk Assen - Wat kost het?

Ambitiemiddelen Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026

Uitvoeren bestuursakkoord (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
43 Evenementen	250	250	250	250
Evenementenbeleid	250	250	250	250
45 Veiligheid	50	50	0	0
Aanpak grensoverschrijdend gedrag	50	50	0	0
	300	300	250	250

Middeleninzet

(bedragen in € x 1.000)

Beleidsthema	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Saldo voor baten en lasten	16.592	18.155	17.825	18.174	18.581	18.980
Lasten	18.456	18.329	17.999	18.348	18.755	19.154
Aantrekkelijke binnenstad	2.331	1.137	563	491	494	499
Kunst en cultuur	11.370	11.760	11.607	11.932	12.264	12.504
Evenementen	767	1.277	1.324	1.352	1.379	1.398
Veiligheid	3.988	4.155	4.505	4.573	4.618	4.753
Baten	-1.864	-174	-174	-174	-174	-174
Aantrekkelijke binnenstad	-1.614	0	0	0	0	0
Kunst en cultuur	-136	-127	-127	-127	-127	-127
Evenementen	-5	-4	-4	-4	-4	-4
Veiligheid	-109	-43	-43	-43	-43	-43
Mutaties in de reserves	-1.746	-1.260	-1.182	-1.082	-1.082	-1.082
Lasten	3	0	0	0	0	0
Kunst en cultuur	3	0	0	0	0	0
Baten	-1.749	-1.260	-1.182	-1.082	-1.082	-1.082
Aantrekkelijke binnenstad	-44	-53	-75	-75	-75	-75
Kunst en cultuur	-1.705	-1.207	-1.107	-1.007	-1.007	-1.007
	14.846	16.895	16.643	17.092	17.499	17.898

Investeringen - niet van toepassing voor dit programma

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p30-4aantrekkelijkassen

4.1 Veilige stad biedt ruimte voor diversiteit

Wat willen we bereiken?

Inwoners en bezoekers voelen zich veilig in onze stad, durven zichzelf te zijn en kunnen veilig over straat. We hebben hierbij speciale aandacht voor jongeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Effectieve verbinding veiligheids en sociaal domein Wij werken aan een effectieve verbinding tussen het veiligheids en sociaal domein.	2023 - 2026
Voorbereid op cybercrisis en -incident Wij werken aan bewustwording binnen onze eigen organisatie en zijn voorbereid op een cybercrisis of cyberincident. Wij werken aan bewustwording binnen onze eigen organisatie en zijn voorbereid op een cybercrisis of cyberincident. We vinden bewustwording van onze inwoners en bedrijven ook van belang.	2023 - 2026
Integrale aanpak ondermijning Wij werken integraal samen in de aanpak van ondermijning.	2023 - 2026
Preventieve aanpak veiligheid Wij hebben aandacht voor de bestuurlijke en juridische mogelijkheden om op te treden wanneer de openbare orde of veiligheid in het geding komt bij demonstraties, betogingen en (online) oproepen tot ordeverstoringen.	2023 - 2026
Integrale aanpak overlast Wij werken integraal samen aan de aanpak van overlast.	2023 – 2026

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p31-41veiligestadbiedtruimtevoordiversiteit

4.2 Evenementen divers, toegankelijk en betaalbaar

Wat willen we bereiken?

Assen als dynamische stad staat open voor allerlei soorten evenementen. We richten ons daarbij extra op de toegankelijkheid en geven dit als voorwaarde mee bij het verstrekken van subsidies.

We willen tevens de evenementen sterker verbinden met de binnenstad en stadsmarketing, om de maatschappelijke en economische effecten voor de stad te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Opstellen evenementenbeleid Op- en vaststellen Evenementenbeleid/kader	2023
TT Festival: concessieovereenkomst TT Festival: concessieovereenkomst loopt in 2023 af. In 2023 gaan we deze overeenkomst evalueren en daarna actualiseren.	2023

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p32-42evenementendiverstoegankelijkenbetaalbaar

4.3 Minder leegstand in binnenstad

Wat willen we bereiken?

Ondernemers bieden we ruimte en perspectief en we nemen maatregelen om leegstand van bedrijfspanden in de binnenstad tegen te gaan. De Binnenstadsvisie is een richting, geen meetlat.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Uitvoeringsprogramma Stadskwartier Assen — 2023 – 2026

We gaan het uitvoeringsprogramma van Stadskwartier Assen, dat op 17 februari 2022 door uw raad is vastgesteld uitvoeren. Stadskwartier Assen is een doorlopend programma voor de komende 10 tot 20 jaar. In het uitvoeringsprogramma ligt de nadruk op de projecten en activiteiten die deze collegeperiode worden voorbereid en/of gerealiseerd. In 2022 en 2023 verwachten we de volgende voorstellen aan u te sturen:

- Structuurvisie Havenkwartier
- Ontwikkelovereenkomst V&D
- Forum Noord - Intentieovereenkomst
- Mercuriusplein - Subsidieaanvraag Impulsaanpak
- Winkelgebieden - Ontwikkelstrategie Rolderstraat en Uitkomsten verkeeronderzoek Weiersstraat

Zie ook 1.1 Woningmarkt sluit aan bij behoefte, WBI Stadskwartier

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p33-43minderleegstandinbinnenstad

4.4 Breder gebruik gebouwen instellingen

Wat willen we bereiken?

In samenspraak met de grote culturele instellingen nemen we initiatief tot het breder inzetten van (publieke) gebouwen voor bedrijfsmatige en maatschappelijke activiteiten. Bijvoorbeeld met flexibele werkplekken of tijdelijke ateliers. Dit is goed voor het benutten van de ruimtes in deze gebouwen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Broedplaatsen en ateliers — 2023 - 2024

Onderzoek naar behoefte broedplaatsen en ateliers (tijdelijk en structureel) en financiën. (2023)Beleid ontwikkelen en vaststellen over broedplaatsen, werkplaatsen, ateliers n.a.v. onderzoek. (2023)Start realisatie van broedplaats – ateliers gefaseerd naar tijdelijke en structurele plekken. (2024)

TT museum — 2023

Al jaren ligt er een wens vanuit bestuur van de stichting TT Museum Assen een museum te gaan realiseren. Dit jaar onderzoekt de stichting de haalbaarheid van de realisatie van een TT Museum. In 2023 informeren wij u over het vervolg.

Breder gebruik panden — 2023 – 2026

Gebouwen van de grote instellingen kunnen breder worden ingezet.

Zie ook: 7.5 Gebouwen bredere functie voor ontmoeten - 7.5.1 Gemeentelijk vastgoed zo breed mogelijk inzetten

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p34-44bredergebruikgebouweninstellingen

4.5 Meer samenhang taken dierenwelzijnsbeleid

Wat willen we bereiken?

We brengen meer samenhang in onze taken en werkzaamheden op het gebied van dierenwelzijn en bespreken dit met de raad.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Beleid en activiteiten dierenwelzijn — 2023 - 2026

We brengen meer samenhang in onze taken en werkzaamheden op het gebied van dierenwelzijn en bespreken dit met uw raad. In een notitie Dierenwelzijn nemen we op wat er allemaal gedaan wordt binnen dit thema en deze bieden we in 2023 voor de kaderbrief 2024 aan u aan.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p35-45meersamenhangtakendierenwelzijnsbeleid

5. Samen werken aan Assen

Scope

In Programma Samen werken aan Assen leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van samenwerken met andere overheden, participatie, betrouwbare overheid en (digitale) dienstverlening.

Doelen

- 5.1 Meer samen met andere overheden →
- 5.2 Verbeteren participatie →
- 5.3 Dichtbij, betrouwbaar en toegankelijk →
- 5.4 We digitaliseren onze producten →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p36-5samenwerkenaanassen

5. Samen werken aan Assen - Wat kost het?

Ambitiemiddelen Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026

Uitvoeren bestuursakkoord (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
51 Bestuur	150	150	0	0
Inwonersparticipatie	150	150	0	0
	150	150	0	0

Middeleninzet

(bedragen in € x 1.000)

Beleidsthema	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Saldo voor baten en lasten	3.580	3.629	3.742	3.581	3.470	3.575
Lasten	4.475	4.551	4.599	4.438	4.327	4.432
Bestuur	3.084	3.195	3.441	3.292	3.163	3.249
Regionale samenwerking	426	561	383	393	404	412
Dienstverlening	965	795	775	753	760	771
Baten	-895	-922	-857	-857	-857	-857
Bestuur	-63	0	0	0	0	0
Dienstverlening	-832	-922	-857	-857	-857	-857
	3.580	3.629	3.742	3.581	3.470	3.575

Investeringen

(bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	Tot en met 2022	Begroting 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026
51 Bestuur	38	108			
Bestuur	38	108	0	25	121
53 Dienstverlening	187	0			
Basisregistraties	35	0	0	0	0
Publiek	152	0	0	0	0
	225	108	0	25	121

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p36-5samenwerkenaanassen

5.1 Meer samen met andere overheden

Wat willen we bereiken?

Om vraagstukken op te lossen trekken we samen op met andere gemeenten en de provincie. Ook met en richting het Rijk. We zetten Assen landelijk en Europees nog meer op de kaart om (financiële) kansen te benutten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Samen optrekken met andere overheden — 2023

Bestuursstijl: Om vraagstukken op te lossen, trekken we samen op met andere gemeenten en de provincie. Naast de bestaande samenwerking zullen we in 2023 de focus hebben op de grote (financiële) uitdagingen waar gemeenten voor staan. De VNG zal daarin het voortouw nemen en samen met de G40 gemeenten en de VDG zullen we onze bijdrage daaraan leveren.

Provinciale investeringsagenda — 2023 - 2024

Bestuursstijl: Provinciale investeringsagenda. In maart 2023 zijn de provinciale statenverkiezingen. De afgelopen periodes hebben Gedeputeerde Staten en de Provinciale Staten een investeringsprogramma gepresenteerd. Als er een nieuwe investeringsagenda komt, dan zullen we daar opnieuw een propositie voor maken.

Landelijke en Europese netwerken — 2023 - 2026

Bestuursstijl: We zetten Assen landelijk en Europees nog meer op de kaart om (financiële) kansen te benutten. We zullen in 2023 onze Europa-strategie en landelijke lijn verder uitbouwen. Naast de al bestaande samenwerking zetten we in op het vergroten van kennis en netwerk. We sluiten aan bij relevante Europese netwerken en programma's om onze ambities mede te realiseren.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p37-51meersamenmetandereoverheden

5.2 Verbeteren participatie

Wat willen we bereiken?

We geven een stevig vervolg aan onze visie op participatie. Daarbij gaan we nieuwe manieren uitproberen om onze inwoners beter en meer te betrekken en met hen samen te werken (experimenteren en leren). Uitgangspunten daarbij zijn: zoveel mogelijk maatwerk en wijkgericht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Uitvoeren visie op participatie — 2023 – 2026

Uitvoering van de doorontwikkelde visie op participatieHet gaat om een ontwikkelopdracht. Dit betekent dat het Ontwikkelteam Participatie op een kort-cyclische manier (PDCA: Plan-Do-Check-Act) stapsgewijs werkt aan de uitvoering van de visie. Hiervoor is een plan van aanpak opgesteld met vier ontwikkellijnen. Per ontwikkellijn staat beschreven wat de eerste stappen zijn die we gaan zetten om de resultaten te bereiken. Elke vier maanden gaan we evalueren, en bepalen we wat de volgende stappen moeten zijn. Dit wordt vastgelegd in een tussenrapportage aan college en raad.

Creëren bewustwording intern en extern — 2023 – 2026

Ontwikkellijn Creëren van bewustwording intern en extern
Resultaat: Medewerkers, bestuur, inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en andere partijen zien het belang van de meerwaarde om meer en beter met elkaar samen te werken. Dit is terug te zien in hoe zij zich opstellen en hoe ze handelen.

Voldoen aan wetgeving — 2023

Ontwikkellijn Voldoen aan wetgeving
Resultaat: Als organisatie voldoen wij aan (nieuwe) wetgeving die ten grondslag ligt aan participatie (of dit stimuleert) en voeren deze op de juiste wijze uit. Voor 1 januari 2024 heeft de raad de participatieverordening en de spelregels over het uitdaagrecht vastgesteld. Inwoners voelen zich uitgenodigd en gesteund bij initiatieven en de spelregels van de samenwerking zijn helder.

Ondersteunen organisatie, bestuur en inwoners — 2023 - 2026

Ontwikkellijn Ondersteunen en begeleiden van organisatie, bestuur en inwoners
Resultaat: De gemeentelijke organisatie is erop ingericht om meer en betere onderlinge samenwerking te realiseren tussen de gemeente, inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en andere partijen. Bovendien worden de gemeentelijke organisatie, het college en de raad en de inwoners optimaal gefaciliteerd om meer en beter met elkaar in verbinding te komen en samen te werken. Zij ervaren stimulans en steun bij het vaardiger worden in participatief werken.

Leren van ervaringen — 2023 - 2026

Ontwikkellijn Leren van ervaringen
Resultaat: De gemeente is een lerende organisatie, waarbij we doen, experimenteren, evalueren, daarvan leren en het daarna nog een keer (beter) doen. Medewerkers en inwoners voelen zich uitgenodigd om te mogen oefenen met participatief werken.

---

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p38-52verbeterenparticipatie

5.3 Dichtbij, betrouwbaar en toegankelijk

Wat willen we bereiken?

De gemeente is dichtbij, aanspreekbaar, betrouwbaar en voor iedereen toegankelijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

We ontwikkelen op dit moment een Uitvoeringsprogramma Dienstverlening. Dit Uitvoeringsprogramma is gebaseerd op de huidige visie op dienstverlening en het bestuursakkoord. Dienstverlening raakt aan alle activiteiten in onze organisatie, van het verstrekken van reisdocumenten tot aan het sociaal domein, van het verlenen van vergunningen tot handhaving . — 2023 - 2026

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p39-53dichtbijbetrouwbaarentoegankelijk

5.4 We digitaliseren onze producten

Wat willen we bereiken?

We slaan een flinke slag in onze digitale dienstverlening. We digitaliseren onze producten en diensten. Online-informatie is toegankelijk, compact en leesbaar. De doelen van inclusie nemen we hierin mee.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Digitaal versus persoonlijk
Uitvoeringprogramma: Dienstverlening is digitaal waar het kan, persoonlijk waar het moet.
De doelen van inclusie nemen we hierin mee. — 2023 - 2026

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p40-54wedigitaliserenonzeproducten

6. Bedrijfsvoering

Scope

In Programma Bedrijfsvoering leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van dienstverlening aan inwoners, wijkgericht werken, lobby, en eigen organisatie (personeel, administratieve processen, huisvesting en facilitaire zaken).

Doelen

6.1 Toekomstbestendig door innovatie

6.2 Ambities en capaciteit in balans

6.3 Conform Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026

6.4 We stellen de inwoner altijd centraal

6.5 Meer wijkgericht met minder regels

Wat willen we bereiken? →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p41-6bedrijfsvoering

Ambitiemiddelen Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026

Uitvoeren bestuursakkoord (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
61 Bedrijfsvoering	2.840	2.840	2.840	2.840
Toezicht & handhaving	150	150	150	150
Uitvoering Woonvisie	1.000	1.000	1.000	1.000
Extra capaciteit voor uitvoering bestaand beleid	1.000	1.000	1.000	1.000
Innovatie in de bedrijfsvoering	650	650	650	650
Bestrijding exoten *2	40	40	40	40
	2.840	2.840	2.840	2.840

Voetnoot *2
In ons Bestuursakkoord is opgenomen de bestrijding van exoten op basis van het bestaande beleid te bestendigen, maar hiervoor waren nog geen structurele middelen opgenomen in de begroting.

Middeleninzet

(bedragen in € x 1.000)

Beleidsthema	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Saldo voor baten en lasten	54.646	57.091	59.614	61.260	62.915	65.130
Lasten	63.929	66.852	68.860	70.226	71.807	74.022
Baten	-9.283	-9.761	-9.246	-8.966	-8.892	-8.892
	54.646	57.091	59.614	61.260	62.915	65.130

Investeringen

(bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	Tot en met 2022	Begroting 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026
ICT	1.221	916	683	727	1.925
Kantoorinventaris	668	0	61	0	0
Materieel	3.140	566	1.696	735	841
Overig	516	39	0	450	0
	5.545	1.521	2.440	1.912	2.766

Wat willen we bereiken?

Wat willen we bereiken?

6.1 Toekomstbestendig door innovatie
We innoveren in bedrijfsvoering. Zo houden we de organisatie toekomstbestendig.

6.2 Ambities en capaciteit in balans
We stemmen ambities met regelmaat op elkaar af. Hierbij betrekken we nadrukkelijk de haalbaarheid en de inzet van mensen en middelen. We maken keuzes in wat we wel en niet (meer) doen.

6.3 Conform Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026
We houden zicht op het behalen van de doelen van het Bestuursakkoord 2022 - 2026 'Dichtbij & Daadkrachtig' en de financiële mogelijkheden voor voortzetting ervan. Dit gebeurt in de vorm van een evaluatie.

6.4 We stellen de inwoner altijd centraal
We stemmen houding en gedrag af op wat voor organisatie wij willen zijn. De inwoner staat centraal bij alles wat wij doen. We zijn zichtbaar, benaderbaar, aanspreekbaar, begrijpelijk, dichtbij en betrouwbaar. We gaan uit van vertrouwen, ja mits, we denken in kansen en mogelijkheden.

6.5 Meer wijkgericht met minder regels
Onze manier van werken is zo veel mogelijk wijkgericht, een integrale aanpak met minder regels en minder loketten. We bundelen krachten en kwaliteiten in- en extern en komen van visies naar doen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De uitwerking van de doelen in programma Bedrijfsvoering valt onder verantwoordelijkheid van het college van B&W.

De uitvoering wordt opgepakt door het ambtelijk apparaat.

7. Vastgoed en grondbedrijf

Scope

In Programma Vastgoed en grondbedrijf leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van beheer, onderhoud en verduurzamen gemeentelijk vastgoed, grondbedrijf en het bouwen van nieuwe gemeentelijke voorzieningen.

Doelen

7.1 Verbouwen en verduurzamen scholen →
7.2 Kansen verduurzamen gemeentelijk vastgoed →
7.3 Asser Openluchtzwembad →
7.4 Ontwikkeling sport– en beweegcampus →
7.5 Gebouwen bredere functie voor ontmoeten →
7.6 Vervangingen bestaand vastgoed →
7.7 Versnellen woningbouw →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p43-7vastgoedengrondbedrijf

Ambitiemiddelen Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026 – niet van toepassing in dit programma

Middeleninzet

(bedragen in € x 1.000)

Beleidsthema	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Saldo voor baten en lasten	6.479	11.383	13.673	13.851	14.343	14.764
Lasten	28.762	41.208	44.619	44.497	45.189	45.810
Vastgoed	25.845	23.596	26.641	26.615	27.065	27.633
Grondbedrijf	2.696	14.077	14.192	13.999	14.204	14.204
Parkeren	221	3.535	3.786	3.883	3.920	3.973
Baten	-22.283	-29.825	-30.946	-30.646	-30.846	-31.046
Vastgoed	-13.989	-10.996	-12.236	-11.936	-12.136	-12.336
Grondbedrijf	-6.838	-13.935	-13.935	-13.935	-13.935	-13.935
Parkeren	-1.456	-4.894	-4.775	-4.775	-4.775	-4.775
Mutaties in de reserves	4.092	-163	-264	-58	-249	-215
Lasten	4.476	207	221	235	249	263
Vastgoed	194	207	221	235	249	263
Grondbedrijf	4.282	0	0	0	0	0
Baten	-384	-370	-485	-293	-498	-478
Vastgoed	-243	-228	-228	-228	-228	-208
Grondbedrijf	-141	-142	-257	-65	-270	-270
	10.571	11.220	13.409	13.793	14.094	14.549

Investeringen

(bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	Tot en met 2022	Begroting 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026
71 Vastgoed	10.903	15.022	8.242	1.222	405
Algemeen	2.280	1.800	750	0	0
Bedrijfsvoering	1.641	256	470	234	0
Binnensport	437	831	1.366	299	0
Buitensport	2.362	4.555	836	274	405
Cultuur	1.067	0	123	62	0
MFA's	1.807	159	203	214	0
Milieupark	436	0	14	139	0
Onderwijs	547	6.574	4.346	0	0
Overig	0	0	134	0	0
Strategische eigendommen	326	847	0	0	0
73 Parkeren	751	930	0	0	44
Parkeren	751	930	0	0	44
	11.654	15.952	8.242	1.222	449

7.1 Verbouwen en verduurzamen scholen

Wat willen we bereiken?

Meters maken met het verbouwen en verduurzamen van scholen.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Emmaschool Emmaschool realiseren van Vernieuwbouw.	2023 - 2024
Theo Thijssen school De Theo Thijssen school wordt waarschijnlijk verplaatst naar een andere locatie en wordt dan daar verbouwd of nieuw gebouwd. De bedoeling is dat de huidige locatie dan een herontwikkellocatie wordt.	2023 - 2026
NHL Stenden en Bestuurskantoor Laak Verkenning naar de verwerving van NHL Stenden en Bestuurskantoor Laak	2023 - 2025

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p44-71verbouwenenverduurzamenscholen

7.2 Kansen verduurzamen gemeentelijk vastgoed

Wat willen we bereiken?

We verduurzamen ons gemeentelijk vastgoed op een praktische manier en op natuurlijke momenten. Hierbij staat het terugdringen van de CO2-uitstoot voorop.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Masterplan 2020 Het Masterplan 2020 wordt herijkt.	2023
Uitvoeringsplan 2021-2023 Uitvoeringsplan 2021-2023 tot uitvoering brengen (ledverlichting, zonnepanelen, energiemonitoring, bewustwordingscampagne, inregelen, installaties verbeteren).	2023 - 2025
Koppelkansen eerder uitvoeren benutten Wanneer er kansen komen om eerder maatregelen uit te voeren dan gepland (bijvoorbeeld eerder vervangen van gepland van cv-ketel) wordt dat uitgevoerd.	2023 - 2026
Monitoren reductie CO2-uitstoot Om de verduurzamingsopgave van het gemeentelijk vastgoed te kunnen monitoren op de reductie van de CO2-uitstoot en de uitgaven, hebben we een systeem nodig waarin per gebouw de maatregelen, (te verwachten) resultaten en investeringen opgenomen zijn en de werkelijke energieverbruiken. Hierin kunnen we de opgave ook aanpassen en dus bijsturen.	2023
Starten met Uitvoeringsplan 24-27 Starten met Uitvoeringsplan 24-27, o.a. isolerende maatregelen en verder aardgasvrij maken van installaties.	2023 - 2026

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p45-72kansenverduurzamengemeentelijkvastgoed

7.3 Asser Openluchtzwembad

Wat willen we bereiken?

Een onderzoek naar de haalbaarheid van een openluchtzwembad.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
We herijken het eerder uitgevoerde onderzoek naar de mogelijkheden om een openluchtzwembad in assen te realiseren. Hierin zijn de stakeholdersanalyse en een onderzoek naar referentiegemeentes van belang.	2023

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p46-73asseropenluchtzwembad

7.4 Ontwikkeling sport– en beweegcampus

Wat willen we bereiken?

Samen met investeerders realiseren van een sportcampus in het gebied rond het Regionaal Wielercentrum Noord. We beginnen met een (haalbaarheids)onderzoek.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Onderzoek Sportcampus We gaan in het kader van het mbo-bewegingsonderwijs bij het wielercentrum een sport- en beweegcampus realiseren. Een haalbaarheidsonderzoek is met externe partijen, zoals het Alpha College en het Drenthe College, reeds gestart.	2023 – 2024

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p47-74ontwikkelingsportenbeweegcampus

7.5 Gebouwen bredere functie voor ontmoeten

Wat willen we bereiken?

We maken gebruik van wijkgebouwen en bijvoorbeeld sportkantines ten behoeve van ontmoeten in de wijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Gemeentelijk vastgoed zo breed mogelijk inzetten Het gemeentelijk vastgoed wordt zo optimaal mogelijk ingezet op basis van de behoefte die er is vanuit de wijken. Zie ook: 4.4 Breder gebruik locaties werk en cultuur - Breder gebruik panden	2023 - 2024

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p48-75gebouwenbrederefunctievoorontmoeten

7.6 Vervangingen bestaand vastgoed

Wat willen we bereiken?

Vervangingen bestaand vastgoed

Wat gaan we daarvoor doen?

	Wanneer doen we dat?
Kunstgrasvelden Vervanging van 9 kunstgrasvelden.	2023 - 2024
Sporthal de Timp Sloop/nieuwbouw sporthal de Timp	2024 - 2026
Sporthal Peelo Sloop/nieuwbouw sporthal Peelo	2024 - 2026
Laadpalen parkeergarages Huidige parkeergarages voorzien van laadpalen.	2023

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p49-76vervangingenbestaandvastgoed

7.7 Versnellen woningbouw

Wat willen we bereiken?

Met ons grondbedrijf dragen we via actief en faciliterend grondbeleid bij aan de ambitie om de woningbouw te versnellen en initiatieven van derden te faciliteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Versnellen woningbouw door actief grondbeleid — 2023 - 2030
Versnellen van de woningbouw in Assen door middel van actief grondbeleid.

Begroting versnellen grondexploitaties — 2023- 2024
Versnelling lopende grondexploitaties, gelet op de woningbouwcapaciteit in de prioritering: Kloosterakker, Noorderpark, Kloosterveste, Assen Oost, Klenkestraat en Schakelterrein. Meer informatie over woningbouwprojecten leest u in programma Wonen in Assen.

Meerjarenperspectief (MPG) — 2024 - 2026
Meerjarenperspectief (MPG)Sturen op het MPG om de Asser woningbouw te versnellen. Het recent vastgestelde perspectief bevat:

- Kloosterveen tweede fase
- Rolderstraat
- Oude Molenstraat
- Havenkwartier eerste fase

Meer informatie over woningbouwprojecten leest u in programma Wonen in Assen.
2023 MPG
2024 – 2030: versnelling woningbouw op basis van nieuwe perspectief

---

Gronduitgifte — 2023 – 2026
Het verder professionaliseren van onze gronduitgifte, waarbij we beleidsmatig inzetten op een duurzame, klimaat adaptieve en circulaire stad.

Kostenverhaal — 2023 - 2024
Programma kostenverhaal opstellen.

- Transparantie richting ontwikkelende partijen over uitgangspunten en de te verhalen kosten in geval van private ontwikkeling.
- Realisatie van ambities en kostenverhaal in geval van private ontwikkelingen.
- Exploitatiebijdragen vaststellen

---

8. Algemeen financieel beleid

Scope

In Programma Algemeen financieel beleid leest u over beleid, financiën en ontwikkelingen op het gebied van alle financiële processen om onze gemeente financieel gezond te houden, zoals: Gemeentefonds, reserves en voorzieningen, treasury (financiering leningen), administratie, risicobeheer, verzekeringen, invordering en belastingheffing.

Het overzicht met financieel beleid en spelregels leest hier >

Doelen

- 8.1 Gemeente Assen blijvend financieel gezond →
- 8.2 Belastingverhoging niet boventrendmatig →
- 8.3 Gemeentefonds gemeentebrede kostendekking →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p51-8algemeenfinancieelbeleid

8. Algemeen financieel beleid - Wat kost het?

Ambitiemiddelen Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026

Uitvoeren bestuursakkoord (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
87 Reserves en voorzieningen	-5.500	0	0	0
Vorming preventiereserve (middels onttrekking aan algemene reserve)	-4.000	0	0	0
Vorming reserve jongerenbeleid (middels onttrekking aan algemene reserve)	-1.000	0	0	0
Vorming stedelijk vereveningsfonds sociale woningbouw (middels onttrekking aan algemene reserve)	-500	0	0	0
	-5.500	0	0	0

Investeringen

(bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	Tot en met 2022	Begroting 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026
83 Financiering/Belegging	481	750	0	0	0
Financiering en liquiditeit	481	750	0	0	0
	481	750	0	0	0

Middeleninzet

(bedragen in € x 1.000)

Beleidsthema	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Saldo voor baten en lasten	-218.991	-227.270	-237.191	-238.929	-245.671	-240.451
Lasten	5.129	3.603	6.771	7.008	5.679	6.134
Onvoorzien/incidenteel	0	358	1.353	1.367	1.362	1.349
Belastingheffing	710	604	647	656	674	687
Financiering/Belegging	137	-676	-539	-525	-525	-524
Gemeentefonds	4.011	3.776	3.827	3.668	3.550	3.454
Heffing vennootschapsbelasting	3	51	52	52	52	52
Overige algemene middelen	143	-510	1.431	1.790	566	1.116
Reserves en voorzieningen	125	0	0	0	0	0
Baten	-224.120	-230.873	-243.962	-245.937	-251.350	-246.585
Belastingheffing	-21.035	-21.658	-22.399	-23.344	-24.144	-24.744
Financiering/Belegging	-4.559	-3.329	-3.485	-3.453	-3.397	-3.338
Gemeentefonds	-198.238	-205.840	-218.032	-213.251	-220.262	-216.762
Overige algemene middelen	-47	-46	-46	-5.889	-3.547	-1.741
Reserves en voorzieningen	-241	0	0	0	0	0
Mutaties in de reserves	-7.691	-6.431	-5.989	-95	7	102
Lasten	4.353	5.235	1.689	746	710	680
Reserves en voorzieningen	4.353	5.235	1.689	746	710	680
Baten	-12.044	-11.666	-7.678	-841	-703	-578
Reserves en voorzieningen	-12.044	-11.666	-7.678	-841	-703	-578
	-226.682	-233.701	-243.180	-239.024	-245.664	-240.349

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p51-8algemeenfinancieelbeleid

8.1 Gemeente Assen blijvend financieel gezond

Wat willen we bereiken?

De gemeente Assen blijvend financieel gezond houden.

Een duurzaam evenwicht tussen lasten en baten waarbij de lasten op evenwichtige wijze gespreid worden over de huidige en toekomstige generaties

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Uitvoering bestuursakkoord en financiële positie tussentijds evalueren 2023 - 2026

Naast de wettelijke kaders en de eigen beleidsregels vastgelegd in de eigen verordeningen en beleidsnota's hebben we in het bestuursakkoord aanvullende spelregels afgesproken die ervoor moeten zorgen dat we nu en in de toekomst financieel gezond blijven. Mede in dat kader starten we halverwege deze bestuursperiode een tussentijdse evaluatie van het bestuursakkoord en de financiële positie.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p52-81gemeenteassenblijvendfinancieelgezond

8.2 Belastingverhoging niet boventrendmatig

Wat willen we bereiken?

Sterke terughoudendheid met boventrendmatige verhogingen van gemeentelijke belastingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Bij boventrendmatige verhoging volgen we de spelregels 2023 - 2026

We verhogen de algemene belastingen alleen trendmatig. Mocht toch sprake zijn van een boventrendmatige verhoging, dan wordt dit ingezet voor lokale voorzieningen of in uitzonderlijke gevallen, waarbij de maatschappelijke impact groot is en dus in verhouding staat tot de verhoging.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p53-82belastingverhogingnietboventrendmatig

8.3 Gemeentefonds gemeentebrede kostendekking

Wat willen we bereiken?

De uitkering uit het gemeentefonds is een algemeen dekkingsmiddel en bestemd voor gemeentebrede kostendekking.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wanneer doen we dat?

Rijkskortingen op specifieke uitkeringen opvangen binnen betreffende beleidsterrein 2023 - 2026

Rijkskortingen op specifieke uitkeringen worden in principe opgevangen binnen het betreffende beleidsterrein.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p54-83gemeentefondsgemeentebredekostendekking

Paragrafen

1. Lokale heffingen →
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing →
3. Onderhoud kapitaalgoederen →
4. Financiering →
5. Bedrijfsvoering →
6. Verbonden partijen →
7. Grondbeleid →

Naast de programma's lees je in deze programma-overstijgende paragrafen belangrijke informatie. Zo krijg je inzicht in de financiële positie van de gemeente Assen, de beheersmatige aspecten en de risico's.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p55-paragrafen

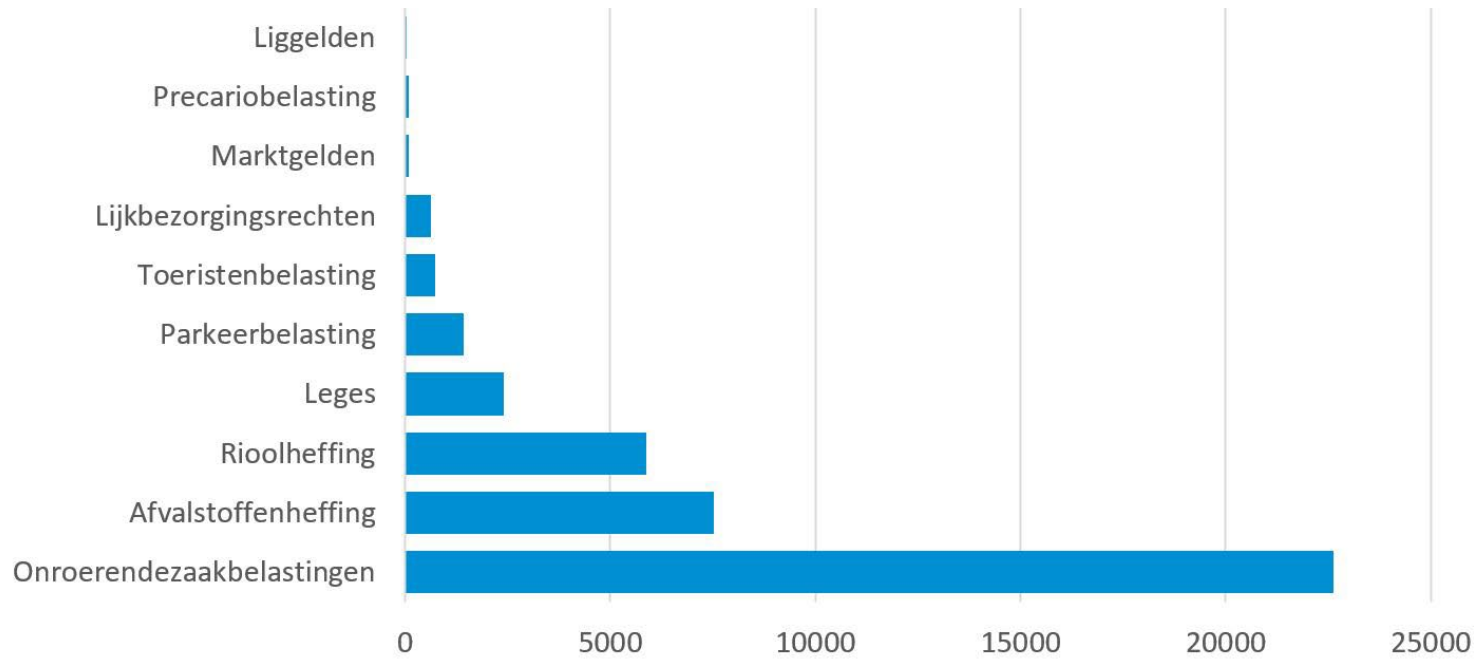
1. Lokale heffingen

1.1 Inleiding
In de paragraaf lokale heffingen zijn de beleidsvoornemens en bijzonderheden over belastingen en heffingen opgenomen. Hier komen zowel de vrij besteedbare algemene belastingen, zoals de onroerendezaakbelastingen en toeristenbelasting aan bod, als de belastingen waarbij de opbrengst wordt gebruikt voor een specifiek doel.

Daarbij kan het gaan om belastingen die worden gebruikt voor het uitvoeren van een gemeentelijke taak, zoals de afvalstoffenheffing, of om het verhalen van kosten, zoals het heffen van leges voor een legitimatiebewijs.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p56-1lokaleheffingen

1.2 Beleidsuitvoering

1.2 Beleidsuitvoering
Het college heeft in het bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig een tweetal spelregels opgenomen voor de lokale heffingen/belastingen.

De eerste betreft een kostendekkende gemeentelijke dienstverlening.

De tweede een sterke terughoudendheid met boventrendmatige verhogingen.

Deze spelregels zijn verwerkt in deze paragraaf.

Door voornoemde spelregels te hanteren, verwachten we belastinginkomsten in 2023 te realiseren zoals weergegeven in de grafiek. Over de uitgangspunten en de tarieven gaat het college tijdens de behandeling van de programmabegroting met uw raad in gesprek. De vaststelling van de tarieven zal dan plaatsvinden in de raad van december 2022.

In 2023 verwachten we in totaal € 40,3 miljoen aan belastinginkomsten te ontvangen. In 2022 was dit € 38,9 miljoen. Hierna staat per middel beschreven wat de begrote inkomsten en bijzonderheden voor 2023 zijn.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p57-12beleidsuitvoering

1. Lokale heffingen

Onroerendezaakbelastingen

Heffing

De tarieven voor de onroerendezaakbelastingen worden verhoogd met de inflatie van van 3,1% (prijs nationale bestedingen). De waarde van de objecten is gekoppeld aan het tarief. Als de waarde van de objecten in de gemeente Assen gemiddeld gezien zijn gestegen dan zal het tarief lager worden. Zijn de objecten minder waard geworden dan zal het tarief hoger worden.

Omschrijving	% Tarief 2022	% Tarief 2023	Begrote opbrengst 2022	Begrote opbrengst 2023	Verschil
Eigenaren woningen	0,1576	0,1345	11.607	11.953	346
Eigenaren niet-woningen	0,4363	0,4428	5.296	5.487	191
Gebruikers niet-woningen	0,3527	0,3580	3.935	4.066	131

(bedragen x € 1.000)

Rioolheffing

Heffing

Het tarief voor de rioolheffing is kostendekkend. Ten opzichte van 2022 is het tarief verhoogd met ruim 25%. Het verschil met het tarief in 2022 is groter als gevolg van een teruggave uit de voorziening die in 2022 in mindering is gebracht op het tarief.

Omschrijving	Tarief 2022	Tarief 2023	Begrote opbrengst 2022	Begrote opbrengst 2023	Verschil
Rioolheffing	137,39	172,50	4.620	5.878	1.258

(bedragen x € 1.000)

Afvalstoffenheffing

Heffing

Voor de afvalstoffenheffing gelden kostendekkende tarieven. Om dit te bewerkstelligen is het tarief voor eenpersoonshuishoudens verhoogd met 6,6% en die van meerpersoonshuishoudens met 4,7%.

Omschrijving	Tarief 2022 (€)	Tarief 2023 (€)	Begrote opbrengst 2022 (x € 1.000)	Begrote opbrengst 2023 (x € 1.000)	Verschil (x € 1.000)
Eenpersoonshuishouden	180,53	190,83	2.194	2.318	124
Meerpersoonshuishouden	254,47	264,77	5.000	5.203	203

Leges

Heffing

De leges worden waar mogelijk verhoogd met de inflatie van 8,6% (consumentenprijsindex juni 2022). Daar waar de rijkstarieven van toepassing zijn, worden deze gehanteerd.

Omschrijving	Begrote opbrengst 2022	Begrote opbrengst 2023	Verschil
Algemene dienstverlening	914	742	-172
Fysieke leefomgeving	2.195	1.649	-546
Dienstverlening Europese richtlijn	21	21	0

(bedragen x € 1.000)

Naar verwachting treedt de Omgevingswet in 2023 in werking. Dat is van invloed op de leges. Waar nodig zijn de onderdelen waarvoor leges worden geheven gewijzigd. Het uitgangspunt voor deze leges zijn kostendekkende tarieven.

1. Lokale heffingen

Parkeerbelastingen (Straatparkeren)

Heffing

Eén van de maatregelen die is opgenomen in het Herstelplan 2020-2024 is een verhoging van de tarieven voor het parkeren. In 2023 worden de tarieven voor de abonnementen in de binnenstad verhoogd met 3% en de tarieven voor parkeervergunningen met €5. Voor de naheffingsaanslag parkeerbelastingen geldt het maximale rijkstarief.

Omschrijving	2022	2023	verschil
Begrote opbrengst	1.632	1.422	-210

(bedragen x € 1.000)

Toeristenbelasting

Heffing

Het tarief voor de toeristenbelasting wordt verhoogd met € 0,05 tot een bedrag van € 1,45 per persoon, per overnachting. In de dagen voorafgaand en tijdens de TT geldt het verhoogde tarief van € 3,00.

Omschrijving	2022	2023	verschil
Begrote opbrengst	720	730	10

(bedragen x € 1.000)

Lijkbezorgingsrechten

Heffing

In 2023 worden de lijkbezorgingsrechten verhoogd met de inflatie van 8,6%.

Omschrijving	2022	2023	verschil
Begrote opbrengst	579	627	48

(bedragen x € 1.000)

Marktgelden

Heffing

De marktgelden worden verhoogd met de inflatie van 8,6%.

Omschrijving	2022	2023	verschil
Begrote opbrengst	88	88	0

(bedragen x € 1.000)

Precariobelasting

Heffing

De precariobelasting wordt verhoogd met de inflatie van 8,6%.

Omschrijving	2022	2023	verschil
Begrote opbrengst	80	87	7

(bedragen x € 1.000)

Liggelden

Heffing

De liggelden worden verhoogd met de inflatie van 8,6%.

Omschrijving	2022	2023	verschil
Begrote opbrengst	32	21	-11

(bedragen x € 1.000)

1.3 Inzicht wettelijke kostendekkendheid

Omschrijving	Rechten titel I algemeen	Rechten titel II fysiek	Rechten titel III EUR	Marktgelden	Liggelden	Lijkbezorgings-rechten	Afvalstoffen-heffing	Rioolheffing
Kosten (x € 1.000)	**563**	**1.038**	**23**	**75**	**20**	**602**	**5.646**	**4.526**
Kosten taakveld	287	99	0	19	7	93	3.439	3.497
Overig	276	939	23	56	13	509	2.830	1.034
Inkomensverdeling	0	0	0	0	0	0	403	407
Inkomsten taakveld	0	0	0	0	0	0	-1.026	-412
Percentage (in%)	**100**	**97**	**53**	**86**	**71**	**67**	**100**	**100**
Dekkingspercentage	100	97	53	86	71	67	100	100
Toe te rekenen kosten (x € 1.000)	**922**	**2.315**	**38**	**116**	**31**	**958**	**9.395**	**7.230**
Overhead	170	629	16	26	9	313	1.249	825
Btw	10	37	1	2	1	18	625	527
Opbrengst heffingen	742	1.649	21	88	21	627	7.521	5.878

1.4 Lokale belastingdruk

In onderstaande tabellen staat wat de woonlasten voor gebruikers en eigenaren van woningen in de gemeente Assen zijn. Voor gebruikers gaat het om de afvalstoffenheffing en rioolheffing en voor de eigenaren komt daar de onroerendezaakbelasting nog bij. Er is onderscheid gemaakt tussen huishoudens bestaande uit één persoon en meerdere personen..

Tabel Woonlasten gebruikers woningen

(Bedragen x € 1)

Omschrijving	2022 eenpersoonshuishouden	2022 meerpersoonshuishouden	2023 eenpersoonshuishouden	2023 meerpersoonshuishouden
Belastingdruk gebruikers woningen	316	390	363	437
Afvalstoffenheffing	179	253	191	265
Rioolheffing	137	137	172	172

Tabel Woonlasten eigenaren woning

((Bedragen x € 1, afgerond op hele €))

Belastingsoort	€ 200.000	€ 500.000	€ 1 miljoen
Onroerendezaakbelasting	269	672	1.345
Totale woonlasten Eenpersoonshuishouden	632	1.035	1.708
Totale woonlasten Meerpersoonshuishouden	706	1.109	1.782

In 2022 is de gemiddelde WOZ-waarde van een woning in de gemeente Assen € 232.000. Dit was in 2021 € 208.000.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p59-14lokalebelastingdruk

1.5 Kwijtscheldingsbeleid

Heffing	Kwijtschelding
Totaal	810
Onroerendezaakbelastingen	0
Afvalstoffenheffing	403
Rioolheffing	407

De gemeente Assen verleent kwijtschelding voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en onroerendezaakbelastingen. De bijstandsnorm is honderd procent. Aanvragers op bijstandsniveau kunnen kwijtschelding krijgen, tenzij hun vermogen daarvoor te hoog is. Ook ondernemers die op bijstandsniveau leven komen voor kwijtschelding in aanmerking.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p60-15kwijtscheldingsbeleid

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doel en definitie
Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre we gemeentelijke risico's kunnen afdekken door de beschikbare weerstandscapaciteit. Voldoende weerstandsvermogen voorkomt dat een financiële tegenvaller ons direct dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen is voldoende als we financiële tegenvallers goed kunnen opgevangen. Daarvoor zetten we weerstandscapaciteit en risico's tegen elkaar af.

Programma 1. Wonen in Assen

- Bestemmingsplan Binnenstad Noordoost

Programma 2. Werken in Assen

- Budget ontwikkeling Participatiewet (BUIG-uitkering) -baten
- Ontwikkeling uitkeringen – lasten
- Budget ontwikkeling Wet sociale werkvoorziening (WSW)baten en lasten
- Re-integratie en bijzondere bijstand

Programma 3. Meedoen in Assen

- Huishoudelijke hulp zonder regie
- Uitvoering Jeugdwet en Wmo
- Hervormingsagenda Jeugd
- Wmo: vergrijzing en wachtlijsten GGZ
- Gemeentelijke Kredietbank (GKB) financieel en organisatorisch
- Financiële risico's Beschermd Wonen
- Overige financiële risico's zorgkosten en relatie met rijksmiddelen

Programma 5. Samen werken aan Assen

- Risicovoorziening pensioenverplichtingen(oud-) wethouders

Programma 7. Vastgoed en grondbedrijf

- Vastgoed - Ontwikkeling energietarieven
- Grondexploitaties

Programma 8. Algemeen financieel beleid

- Gemeentefonds - Afnemende ruimte onder Btw-compensatiefonds-plafond
- Rentebeleid Europese Centrale Bank (ECB)

Risicobeheersing
Onze organisatie werkt volgens het principe van integraal management. Hierbij zijn de manager, budgethouder of projectleider verantwoordelijk voor de risicobeheersing op respectievelijk hun beleidsterrein, afdeling, of project.
Zij maken risicoanalyses en organiseren risicosessies als ze dat nodig vinden om de risico's te beheersen. Bij nieuwe of gewijzigde risico's met forse gevolgen informeren zij ons college en uw raad.

In het kader van de P&C-cyclus inventariseren we twee maal per jaar gemeentebreed de risico's per beleidsprogramma en drukken deze in geld uit. Vervolgens wordt de benodigde weerstandscapaciteit voor het afdekken van de risico's gerelateerd aan de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst nemen we op in de jaarlijkse begroting en jaarrekening.

In de kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement 2020 leest u meer over uitgangspunten, methodiek en werkwijze.

Naar

Kengetallen weerstandsvermogen →

De tekst en tabellen met kengetallen geven inzicht in de ontwikkeling van de financiële vermogenspositie.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Programma 1 Wonen in Assen

Bestemmingsplan Binnenstad Noordoost

Met het bestemmingsplan worden de ruime bouw- en gebruiksmogelijkheden van de huidige beheersverordening aangepast. Dit kan planschade tot gevolg hebben. Of er nadeelcompensatie ontstaat, hangt ervan af of een ontwikkeling op een perceel plaatsvindt en wat er dan gerealiseerd wordt. Op dat moment kunnen we pas beoordelen of de planschade vergoed moet worden en hoe hoog die vergoeding is. Met in achtneming van vele afhankelijkheden en onzekerheden is een risico inschatting gemaakt.

Programma 2 Werken in Assen

Budget ontwikkeling Participatiewet (BUIG-uitkering) -baten

Het rijksbudget voor de uitkeringen is en blijft wisselend en is niet altijd toereikend. Het macrobudget 'BUIG' wordt verdeeld over gemeenten volgens een verdeelmodel. Dit model wordt jaarlijks herijkt op basis van parameters die de kans op bijstand voorspellen. Dit zorgt voor onzekerheid over in de toekomst te ontvangen budgetten. Assen had een aantal jaren een tekort op de BUIG-uitkering. In 2021 was er geen tekort en liepen de uitgaven gelijk met de rijksuitkering. In 2022 houden we in de begroting nog wel rekening met een tekort. De verwachting is dat in de huidige krappe arbeidsmarkt, met als gevolg een daling van het aantal bijstandsgerechtigden en een lagere kans op bijstand, het tekort lager zal uitkomen. De ingezette trend in 2021 en 2022 is vertaald in de meerjarenbegroting 2023-2026, waarin we een lager tekort verwachten dan voorheen. De mate van (toekomstige) onzekerheid over de beschikbare budgetten is niet veranderd, waardoor we de risico's op een groter tekort ongewijzigd blijven opnemen in het weerstandsvermogen.

Ontwikkeling uitkeringen – lasten

De gunstige economische omstandigheden en lage werkloosheid hebben de afgelopen jaren kansen geboden voor onze arbeidsmarkt. Het aantal bijstandsuitkeringen is gedaald. Voor 2022 verwacht het CPB een verdere daling van de werkloosheid, om in 2023 weer licht op te lopen. Het oplopen van de werkloosheid in combinatie met overige factoren die van het invloed zijn op het aantal bijstandsgerechtigden, maakt dat we verwachten dat de dalende trend na 2022 stabiliseert. De overige factoren zijn de afsluiting van de Wsw en Wajong, de verhoging van de AOW-leeftijd, de verkorting van de WW en stijging van het aandeel in de beroepsbevolking van personen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt.

Budget ontwikkeling Wet sociale werkvoorziening (WSW)baten en lasten

In 2020 en 2021 was er met name door de coronacompensaties van het Rijk geen sprake van een tekort op de Wsw. Hoe de ontwikkeling in 2022 en 2023 gaat verlopen is onzeker. In de meerjarenbegroting houden we vanaf 2022 wel weer rekening met (weliswaar teruglopende) tekorten. Aandachtspunt is dat het vervangen van de uitstromende Wsw-werkplekken door beschut werkplekken en baanafspraak-banen de komende jaren leidt tot hogere (loon)kosten.

Re-integratie en bijzondere bijstand

In overige rijksgelden zagen we eerder beperkte(re) risico's voor re-integratie en bijzondere bijstand. De coronapandemie heeft echter ook in 2022 nog enige invloed op de begroting (inhaaltrajecten re-integratie), terwijl de bijdrage van het Rijk aan de gemeente licht daalt. Daarnaast is het door de energiecrisis en hoge inflatie voor meer inwoners lastig(er) om rond te komen. Het ligt daarom voor de hand dat de komende tijd meer beroep op de bijzondere bijstand en andere inkomens- en meedoenregelingen wordt gedaan. Voor deze regelingen tezamen hebben we een verhoogd risicobedrag opgenomen in de berekening van het weerstandsvermogen, nu inclusief de mogelijke effecten van het koopkrachtverlies. Een nadere toelichting is te vinden in de risicoparagraaf in de begroting 2023 van de WPDA.

Programma 3 Meedoen in Assen

Huishoudelijke hulp zonder regie

Het aantal aanvragen en de duur van huishoudelijke hulp zijn gestegen door de invoering van het abonnementstarief. Vooral oudere inwoners die voorheen zelf hulp regelden, maken vaker gebruik van de Wmo-voorziening.

Uitvoering Jeugdwet en Wmo

De vraag naar Jeugdhulp blijft groot. De scholen zijn na corona bezig met een inhaalslag. We verwachten dat het aantal jongeren met dyslexie en gedragsstoornissen zal toenemen. De wachtlijsten in de Jeugd GGZ zijn een indicatie voor toenemende zorgkosten. Het is belangrijk om te blijven zorgen dat de capaciteit bij de zorgverleners past bij de zorgvraag.

Hervormingsagenda Jeugd

Het ministerie van VWS, zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers), professionals en de VNG werken samen aan de Hervormingsagenda (HA) Jeugd 2022-2028. Het doel van deze zogenoemde vijfhoek is hulpverlening verbeteren en meer grip op het jeugdstelsel.
Als onderdeel van de uitspraak van de Commissie van Wijzen over de extra middelen jeugdhulp, is ook een HA voorzien waarin maatregelen zijn opgenomen die moeten leiden tot een kwaliteitsverbetering en ook lagere kosten. De verwachting is dat in oktober 2022 de HA wordt vastgesteld.

In de al eerder aan genoemde afspraken omtrent de nieuwe stelpost jeugd is het volgende aangegeven: “Uit de HA volgt een combinatie van een set van maatregelen en een financieel kader waarmee een structureel houdbaarder jeugdstelsel wordt gerealiseerd. De aanpassingen van de ramingen vormen geen budgettaire garantie”. Dit betekent concreet dat wij nu nog geen rekening mogen houden met het financiële effecten in de begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026. Gezien de omvang van de HA en het mogelijke financiële effect (circa € 3,0 miljoen) voor de Asser begroting en meerjarenraming, is het noodzakelijk om direct na vaststelling van de HA deze te vertalen naar de Asser situatie waarbij de haalbaarheid van deze HA in kaart wordt gebracht.

Wmo: vergrijzing en wachtlijsten GGZ

De wachtlijsten voor de volwassenen GGZ (Zorgverzekeringswet) worden langer en de Wmo-kosten nemen toe. Door vergrijzing verwachten we dat meer ouderen aanspraak zullen maken op zorg.
De verdeling van zorgkosten en compensatie van meerkosten zijn belangrijk voor de VNG richting de landelijke politiek. In de prognose hebben we rekening gehouden met vergrijzing en langere wachtlijsten.
Voor de extramuralisering (vaker thuis wonen) van de GGZ is een landelijk hoofdlijnenakkoord afgesloten tussen de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Zorgverzekeraars Nederland (ZN) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het Rijk heeft de bezuiniging verlaagd en gemeenten krijgen meer geld. We weten niet of dat voldoende zal zijn om alle kosten te betalen wanneer meer GGZ-cliënten in de wijk gaan wonen.
Op 10 mei 2022 stuurde minister Kuipers de Tweede Kamer een brief over het Integraal Zorgakkoord, het IZA. Dit zou de sectorale hoofdlijnenakkoorden van de afgelopen tien jaar moeten vervangen. In de brief, bedoeld als voortgangsbericht, staat hoe het akkoord er ongeveer uit moet zien, hoe de voorbereiding zal zijn en wat het doel zou moeten zijn. Hoe dit verder ingevuld moet gaan worden is nu nog niet bekend, maar wordt op de voet gevolgd over de mogelijke impact voor onze gemeente.

Gemeentelijke Kredietbank (GKB) financieel en organisatorisch

Het na-ijleffect van de coronapandemie voor 2022 en volgende jaren is moeilijk in te schatten. De instroom van cliënten bij de GKB verloopt grillig. De verwachting in 2020/2021 was dat de vraag naar schuldhulpverlening door de pandemie zou toenemen. Dat is tot op heden uitgebleven. We zien wel een verschuiving van instroom van 2e lijns hulpverlening (GKB) naar 1e lijns hulpverlening (via gemeentelijk loket en laagdrempelige hulporganisaties in het omliggend veld) waar minder complexe hulpvragen al in een vroegtijdig stadium kunnen worden opgelost.
Inmiddels is de coronapandemie op de achtergrond geraakt en worden we geconfronteerd met nieuwe ingrijpende gebeurtenissen. De oorlog in Oekraïne, de energiecrisis, en oplopende prijzen voor eerste levensbehoeften, waardoor meer mensen en gezinnen in de problemen (gaan) komen. Van impact van deze ontwikkelingen op de vraag naar schuldhulpverlening zal zeker sprake zijn, waarbij het ook nu lastig is om de gevolgen voor het gemeentelijk budget te kunnen overzien. De risico’s komen meer te liggen op het gehele speelveld van de schuldhulpverlening en beperken zich niet meer tot alleen de GKB.
In de risicobepaling speelt mee dat de deelnemende gemeenten het voornemen hebben de GR GKB per einde 2023 te beëindigen. Daarbij houden we rekening met frictiekosten. Er is nog geen duidelijkheid over hoe de gemeentelijke schuldhulpverlening er na 2023 uit gaat zien. Zie verder Paragraaf 6. Verbonden Partijen.

Financiële risico's Beschermd Wonen
Assen verzorgt als centrumgemeente de uitvoering voor Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen. De negen gemeenten gaan regio Assen informeel splitsen in twee regio's: Noordmidden Drenthe en Zuidwest Drenthe. We verdelen de centrummiddelen voor BW en MO over deze twee regio's volgens een eigen verdeelsleutel. We hebben afgesproken om de maatschappelijke opvang aan de Havenkade in Assen gezamenlijk in stand te houden tot en met 2025.
Het nieuwe verdeelmodel voor Beschermd Wonen was bekend, maar is door het uitstellen van het woonplaatsbeginsel aan verandering onderhevig. Medio 2023 wordt het nieuwe verdeelmodel bekendgemaakt We gaan over een periode van 10 jaar van historische naar objectieve verdeling. We verwachten dat we in die 10 jaar toegaan naar een licht nadeel. In hoeverre dit nadeel werkelijkheid wordt hangt af van de zorgvraag.
Er gaan meer klanten over van BW naar Wlz dan verwacht. Hoe het Rijk dit gaat afrekenen uit de integratie-uitkering weten we nog niet exact. Zodra dit duidelijk is, informeren wij u hierover.
Voor de jaren 2023 en 2024 nemen we een risicobedrag op omtrent de onzekerheid over de uitname van de Wlz. Ook wordt de onzekerheid veroorzaakt door de instroom van voornamelijk jongvolwassenen en de doorstroom binnen de BW indicatie in verband met de beschikbaarheid van passende woonruimten.

Overige financiële risico's zorgkosten en relatie met rijksmiddelen
Wij houden u op de hoogte van de ontwikkeling van de zorgkosten. Toch kunnen we afwijkingen in absolute zin bij de jaarstukken niet uitsluiten. De totale zorgkosten binnen de gemeente Assen, inclusief regionale middelen voor Beschermd Wonen, bedragen in 2023 ruim € 90 miljoen. Een afwijking van 1 % van de begroting is dus al € 0,9 miljoen.

Programma 5 Samen werken aan Assen

Risicovoorziening pensioenverplichtingen(oud-) wethouders
Het pensioen voor wethouders is geregeld in de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Wet Appa). We hebben een voorziening waaruit we de pensioenuitkeringen betalen. Jaarlijks berekent de Algemene Pensioen Groep (APG) de bedragen aan de hand van rente, leeftijd en sterftekansen van de verzekerden. Veranderingen van de rentestand zijn een risico. Als de rente daalt moeten we meer geld in de voorziening storten. En als de rente hoger wordt, neemt het risico af.

Programma 7 Vastgoed en Grondbedrijf

Vastgoed - Ontwikkeling energietarieven
In de Kaderbrief 2023 is aangegeven dat € 1,0 miljoen extra benodigd is om de stijgende kosten van energie op te vangen. Van dit bedrag wordt circa 50% aan gebruikers doorberekend. Deze extra last en bate is structureel opgenomen in de begroting en meerjarenraming. Op basis van de nu voorliggende informatie is dit onvoldoende en is in 2023 incidenteel nogmaals € 1,0 miljoen extra nodig, waarbij ook de doorbelasting van 50% aan gebruikers van toepassing is. Voor 2024 kan nog geen inschatting worden gemaakt gezien de geopolitieke situatie in relatie tot de dan geldende energietarieven. Gezien de onzekerheid in de ontwikkeling van energietarieven op korte termijn is rekening gehouden met netto € 0,5 miljoen in de reserve Weerstandsvermogen (€1 miljoen minus 50% bijdrage gebruikers) aan extra middelen in 2024.

Grondexploitaties
Risico's op grondexploitaties vangen we op binnen de reserves grondbedrijf. Jaarlijks analyseren we bij de begroting per exploitatiegebied kosten, opbrengsten en risico's. Risico's die vallen onder onvoorzien dekken we in de weerstandsreserve van het grondbedrijf. Het bedrag bepalen we op basis van de IFLO-norm (Inspectie Financiën Lagere Overheden) en onderbouwen we met risicoanalyses.

Programma 8 Algemeen financieel beleid

Gemeentefonds - Afnemende ruimte onder Btw-compensatiefonds-plafond
De omvang van het Btw-compensatiefonds is sinds een aantal jaren gemaximeerd. Onder- en overschrijding van dat maximum worden verrekend met het Gemeentefonds. In 2021 werd het plafond niet bereikt. Met de groei van de economie in 2022 zal het beroep op het fonds weer toenemen. De ruimte onder het plafond zal dan dalen en kan in 2022 omslaan in een overschrijding. De uitkering en de dekkingsmiddelen worden dan lager. De kans en de hoogte van het effect kunnen we niet voorspellen.

Rentebeleid Europese Centrale Bank (ECB)
De ontwikkelingen van de rente op de geld- en kapitaalmarkt laten een stijgende trend zien om de oplopende inflatie als gevolg van de geopolitieke ontwikkelingen te beperken. De ECB heeft daarom maatregelen aangekondigd. Een van deze maatregelen is geleidelijk doorvoeren van renteaanpassingen die passend zijn binnen de meest actuele ontwikkelingen. Het is nog niet zeker wat het effect is van het renteniveau in 2023 en volgende jaren. En daarmee de gevolgen voor de financiering van gemeentelijke lasten en de omvang van de daaraan verbonden rentelasten.

Kengetallen weerstandsvermogen

De tabellen met kengetallen geven inzicht in de ontwikkeling van de financiële vermogenspositie.

Omschrijving	Bedrag
A. Weerstandscapaciteit per 1 januari 2023	
Algemene reserve	34.969
Reserve weerstandsvermogen	10.250
Weerstandsreserve grondbedrijf	11.633
Bestemmingsreserves exclusief verplichtingen	pm
Stille reserves	pm
Onbenutte belastingcapaciteit	pm
Nieuwe beleidsruimte	pm
Totaal weerstandscapaciteit	56.852
B. Risico's per 1 januari 2023	
Programma Wonen in Assen	250
Programma Werken in Assen	2.300
Programma Meedoen in Assen	7.376
Programma Vastgoed en grondbedrijf	11.956
Programma Algemeen financieel beleid	800
Totaal risico's	22.682

Omschrijving	Bedrag
Weerstandsvermogen per 1 januari 2023	
Weerstandscapaciteit (A)	56.852
Risico's (B)	22.682
Weerstandsvermogen absoluut (A-B)	34.170
Weerstandsvermogen ratio (A/B)	2,5

Weerstandscapaciteit
Voor het bepalen van de weerstandscapaciteit is een aantal componenten als pro memorie meegenomen. De feitelijke weerstandscapaciteit is nog iets hoger. Uitleg over weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit leest u hier: https://www.nvrr.nl/wiki/9198/weerstandscapaciteit

Weerstandsvermogen
De ratio voor het weerstandsvermogen bedraagt 2,5. Een ratio tussen de 1,0 en 1,4 is voldoende en groter dan 1,4 goed. We voldoen hieraan.

Kengetallen financiële positie

Omschrijving	Rekening 2021	Prognose 2022	Begroting 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026
Netto schuldquote	84%	85%	90%	88%	84%	88%
Netto schuldquote na correctie verstrekte leningen	82%	83%	88%	86%	82%	86%
Solvabiliteitsratio	31%	31%	29%	30%	31%	29%
Structurele exploitatieruimte	2,2%	-1,6%	-0,3%	-0,9%	-0,3%	-0,3%
Grondexploitatieratio	9%	10%	11%	9%	8%	8%
Belastingcapaciteitratio	88%	84%	83%	-	-	-

Risicoduiding kengetallen financiële positie

Omschrijving	Minst risicovol	Meest risicovol
Netto schuldquote	< 90%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0	< 0
Grondexploitatieratio	< 20%	> 35%
Belastingcapaciteitratio	< 95%	> 105%

Uitleg over kengetallen weerstandsvermogen leest u hier:
https://kennisopenbaarbestuur.nl/thema/financi%C3%ABle-kengetallen-gemeenten-en-provincies

3. Onderhoud kapitaalgoederen

Doel
De belangrijkste kapitaalgoederen van de gemeente zijn wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Exploitatie van deze goederen vergt onderhoud. In deze paragraaf zijn de beleidskaders voor instandhouding weergegeven.

Deze paragraaf geeft inzicht in:

3.1 Beleidskaders, financiële kaders en risico's →
3.2 Onderhoud per beheercategorie →
3.3 Tabel budgets →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p63-3onderhoudkapitaalgoederen

3.1 Beleidskaders, financiële kaders en risico's

Algemene beleidskaders

Het beheer van de openbare ruimte is gericht op een minimaal acceptabele verzorging van gemeentelijke eigendommen en risico gestuurd beheer. Hierbij gaat het om: wettelijke verplichting, dreiging bestuurlijke nalatigheid, niet meer kunnen instaan voor de veiligheid, dreiging van exploitatietekorten of kapitaalverlies of samenwerking met ander partijen of projecten. Groot onderhoud gebeurt conform de Agenda BOR (Beheer Openbare Ruimte). In de Agenda BOR (2017) zijn de beeldkwaliteitsniveaus opnieuw vastgesteld voor de verzorging van de Openbare Ruimte (IBOR). We herijken de IBOR.

Financiële kaders en risico's

De kosten van instandhouding bestaan uit kosten voor onderhoud, kapitaallasten en beheer- en exploitatielasten. Om kapitaalverlies te voorkomen is de flexibiliteit in de onderhoudsbudgetten beperkt. Daarnaast leidt achterstallig onderhoud tot hogere onderhoudskosten dan tijdig onderhoud. De hoogte van de budgetten is mede afhankelijk van de gekozen beeldkwaliteit. Hiervoor zijn diverse beheervisies opgesteld met beleidsdoelstellingen voor diverse kapitaalgoederen. De financiering van herinrichtingsprojecten bij einde levensduur nemen we op in de investeringsstaat zoals aangegeven in de Notitie Materiële Vaste Activa (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten). Ook autonome ontwikkelingen zijn van invloed op de hoogte van de budgetten. Te denken valt aan de sterk stijgende energielasten en de boven trendmatige stijging van de beheer- en onderhoudslasten. In de begroting hebben wij rekening gehouden met deze ontwikkeling.
De rest van dit hoofdstuk geeft per kapitaalgoed de relatie met het relevante beleidskader weer.

Onderhoudsniveaus

Categorie	Groen	Meubilair	Reiniging	Verharding	Civiele kunstwerken
Centrum	A	B	A	B	B
Wijken	B	B	B	B	B
Bedrijventerreinen	C	C	B	C	C
Buitengebied	C	C	B	C	C
Recreatief groot groen	C	C	B	C	C
Representatieve ontmoeting plekken	B	B	B	B	B
Verbindingen en hoofdroutes	B	B	B	B	B

Beleidsdocumenten

Beleidsdocument	Vastgesteld in jaar
Begraven	
Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen	2014
Beleidsnota gemeentelijke begraafplaatsen	2007
Beleidsnota Historie en toekomst Noorder- en Zuiderbegraafplaats + lijst cultuurhistorische waardevollen monumenten	2010
Gebouwen	
Masterplan Klimaatneutraal Gemeentelijk Vastgoed	2020
Vastgoednota	2020
Groen	
Agenda Beheer Openbare Ruimte (actualisatie 2022)	2017
Groenstructuurvisie (actualisatie 2022)	2006
Het Groene Frame	2009
Visienota Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS)	2021
Overige infra	
Agenda Beheer Openbare Ruimte (actualisatie 2022)	2017
Beeldende kunt in de openbare ruimte	2022
Nieuwe norm voor aanleg openbare verlichting	2018
Versnelde verduurzaming openbare verlichting	2017
Riolering	
Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan Assen (GWRP 2019-2024)	2019
Vaarwater in Assen	2016
Wegen	
Agenda Beheer Openbare Ruimte (actualisatie 2022)	2017

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p64-31beleidskadersfinancielekadersenrisicos

3.2 Onderhoud per beheercategorie

Riool en waterzuivering

Beleid

In 2019 is het Gemeentelijk Water- en Rioleringsplan Assen 2019-2024 (GWRP) geactualiseerd en vastgesteld. Hierin is de gezamenlijke visie en ambitie van gemeente en waterschappen over water in relatie tot ruimtelijke ordening vastgelegd. Om goed inzicht en prioritering te krijgen is een voortschrijdende planning (4 jaar) nodig, waarbij ook de werkvoorraad bepaald wordt (tot 10 jaar). Prioritering van projecten is een integrale afweging op basis van einde levensduur, slijtage, maatschappelijke vragen en functiewijzigingen. De planning stemmen we af met de programma's Gebiedsgericht Werken (GGW) en Mijn Buurt Assen.

Financiën en risico's

De lasten aan riolering zijn gelijk aan de baten uit rioolheffing. We schrijven investeringen in rioleringen af over de economische levensduur. Onderhoud aan riolering betalen we uit de onderhoudsvoorziening. Deze voorziening bedraagt eind 2021 €4,5 miljoen en is op voldoende niveau.
In het rioolbeheer zijn geen afwijkingen in kwaliteitsniveaus, financiën en/ of risico's door achterstallig onderhoud geconstateerd. Dit geldt ook voor de gemeentelijk waterwegen.

Begraven (Programma Wonen in Assen)

Beleid

Met begraven beogen we kwalitatief goed begraven op korte en lange termijn, het waarborgen van de begraaf capaciteit, het bieden van kwalitatief goede begraafplaatsen en het op peil houden van de bijdrage aan de groene kwaliteit van Assen. Het begraven moet voldoen aan de Wet op de Lijkbezorging. Het groenbeheer en padenonderhoud op de begraafplaatsen voldoen aan de afgesproken IBOR kwaliteitsniveaus.

Financiën en risico's

De beschikbare middelen zijn voldoende om het onderhoud uit te voeren. Het systeem van kostendekkende tarieven is losgelaten om begraven in Assen betaalbaar te houden.

Groenbeheer (Programma Wonen in Assen)

Beleid

De Groenstructuurvisie en Het Groene Frame zijn toetsingskaders en de basis voor de ontwikkeling van ruimtelijke- en groenplannen. Ook is de Groenstructuurvisie de kapstok voor de Groenbeheervisie. Deze visie geeft kaders voor het beheer van openbaar groen en richtlijnen voor dagelijks onderhoud. Ook de uitganspunten voor het opstellen van gebiedsgerichte beheerplannen zijn in de visie opgenomen. De Groenstructuurvisie actualiseren we in 2022. De daaruit volgende uitwerkingsplannen (bomen- en beheervisie) actualiseren we in de periode daarna.
De visie Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten heeft als doel om een kader te bieden in de openbare ruimte en om keuzes te maken rondom beheer, onderhoud en vervanging van speel- en ontmoetingsplekken. Deze visie vervangt het Stedelijk speelbeleidskader. De visie BOSS vergt meer aandacht voor beheer en onderhoud. Omdat steeds meer gebruik zal worden gemaakt van informele speelruimte (combinatie speel- en ontmoetingsplek) is extra aandacht rondom groenbeheer noodzakelijk om BOSS ook daadwerkelijk te stimuleren.
Medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt houden het onderhoudsniveau van het groen op peil. Burgers en instellingen kunnen zelf zorgen voor een 'plus' op het onderhoudsniveau van het groen in hun omgeving. De verzorgingsuitgangspunten en -niveaus van de openbare ruimte zijn vastgelegd in de Agenda BOR.

Financiën en risico's

Het huidige budget is toereikend voor regulier beheer op basis van de afgesproken kwaliteitsniveaus. Hiermee renoveren of vervangen we verouderde groenvakken. Er is geen budget voor vervanging van grote boomstructuren. Bij areaaluitbreiding stellen we, zoals afgesproken in de Agenda BOR, vooraf de beheerbudgetten bij. Onduidelijk is of het budget voor groenrenovaties voldoende is.

Wegbeheer (Programma Wonen in Assen)

Beleid

Het dagelijks beheer van straten en wegen vindt plaats op basis van de vastgestelde beeldkwaliteit. Het beheer en onderhoud van de verhardingen is gericht op het behoud van de verkeersveiligheid, duurzaamheid, comfort en aanzien.
Het plannen van groot onderhoud en wegreconstructies bepalen we aan de hand van visuele weginspecties, restlevensduur onderzoeken, maatregeltoetsen en technische metingen. Onderhoud aan asfaltwegen is mede gericht op het voorkomen van kapitaalvernietiging.
Bij het opstellen van de integrale planning houden we rekeningen met (geplande) rioleringsprojecten, ontwikkelingsplannen, verkeerskundige projecten en projecten vanuit gebiedsgericht werken.
Integraal prioriteren we instandhoudingsprojecten die voortkomen uit einde levensduur van de wegen, maatschappelijke opgaven en functiewijzigingen van de openbare ruimte.
Het meerjarenprogramma bekijken over een periode van vijf jaar (beleidslijn Agenda BOR). Daaruit volgt ook een doorkijk naar het beschikbare budget op de middellange termijn.

Financiën en risico’s

De kaders van de Agenda BOR geven inzicht in de werkwijze van het beheer en onderhoud van verhardingen. De daaruit volgende lasten van groot onderhoud komen jaarlijks ten laste van de exploitatie. Het meerdere boven de reguliere lasten onttrokken we tot en met 2021 uit de reserve Straten en wegen. Bij de jaarrekening 2021 is gebleken dat de reserve Straten en wegen niet meer nodig is voor het uitvoeren van onderhoud. Bij de kaderbrief 2023 is besloten om de middelen in de reserve Straten en wegen van €4,4 miljoen met ingang van 2022 vrij te laten vallen ten gunste van de Algemene reserve en de reserve Straten en wegen op te heffen.
Risico gestuurd beheer (zie: Algemene Beleidskaders) kan plaatselijk tot kwaliteitsvermindering leiden. Hierdoor kan een verhoogd veiligheidsrisico voor verkeersdeelnemers ontstaan. In de oudere wijken neemt de noodzaak tot groot onderhoud en reconstructies toe. Deze hogere onderhoudskosten leggen in de toekomst een groter beslag op de algemene middelen.

Overige infrastructuur (Programma Wonen in Assen)

Beleid

Het onderhoud is gericht op verkeersveiligheid, duurzaamheid, comfort en aanzien. Groot onderhoud en vervanging vinden plaats op basis van conditiemetingen en technische inspecties en zijn gericht op het voorkomen van kapitaalvernietiging. Voor goed inzicht en prioritering maken we een voortschrijdende planning (10 jaar). Prioritering van projecten is een integrale afweging op basis van einde levensduur, slijtage, maatschappelijke vragen en functiewijzigingen. De planning wordt afgestemd met de programma’s Gebiedsgericht Werken (GGW) en Mijn Buurt Assen.

Financiën en risico’s

De beheerplannen geven inzicht in de werkwijze en lasten van het dagelijks onderhoud. In de productbegroting zijn de vervagingsinvesteringen vanwege einde levensduur opgenomen. De stand van de voorzieningen groot onderhoud van kunstwerken is geactualiseerd en bedraagt eind 2021 €3 miljoen. Dit is toereikend.
Als beheerder hebben we de verantwoordelijkheid de openbare ruimte veilig te houden. De maatregelen die daarmee samenhangen leggen een groter beslag op de beschikbare financiële middelen. Om de maatregelen te kunnen uitvoeren binnen de financiële kaders voeren we sommige werkzaamheden en vervangingsprojecten in een later stadium uit. Dit is in lijn met de Agenda BOR.

Maatschappelijk Vastgoed (Programma Vastgoed en Grondbedrijf)

Beleid

Bij de inzet van gemeentelijke gebouwen kijken we kritisch naar effectiviteit en efficiency. Een betere bezetting van gebouwen door bijvoorbeeld multifunctioneel gebruik kan leiden tot een kleinere vastgoedportefeuille. Noemen van de nota’s en reikwijdte van de stukken.

Financiën en risico’s

Het vastgoed van de gemeente (niet zijnde de gebouwen in het grondbedrijf) heeft een redelijke conditie; niveau 3 van NEN 2767. Veiligheidsredenen liggen hieraan ten grondslag evenals het voorkomen van meerkosten van te groot verval van gebouwen (bijvoorbeeld vervolgschades van lekkages). Eénmaal per drie jaar inspecteren we de gebouwen waarna we een meerjaren onderhoudsplanning (MJOP) opstellen. Deze MJOP is weer de opmaat voor een meerjaren investeringsplanning die we herijken als er aanleiding voor is. De investeringsplanning is de basis voor de onderhoudsvoorziening en de berekening van de benodigde stortingen in de onderhoudsvoorziening.
In 2020 heeft een inspectie van alle gebouwen plaatsgevonden met als resultaat een nieuwe onderhoudsplanning. Deze onderhoudsplanning is actueel voor 2023. In 2023 vindt er weer een nieuwe inspectie plaats van alle gebouwen voor 2024 en verder.

3.3 Tabel budgets

Besteding budgetten en verantwoording

Categorie / product	Begroting 2022	Begroting 2023	Mjp 2024	Mjp 2025	Mjp 2026
Begraven	**178**	**184**	**185**	**172**	**175**
Begraven	178	184	185	172	175
Groenbeheer	**3.414**	**3.916**	**3.987**	**4.076**	**4.175**
Bossen en natuurterreinen	369	389	398	409	417
Kinderboerderijen	58	60	61	62	63
Plantsoenen	2.757	3.186	3.247	3.289	3.335
Speelterreinen	230	281	281	316	360
Maatschappelijk vastgoed	**26.877**	**29.708**	**29.577**	**29.860**	**30.277**
Maatschappelijk vastgoed	26.877	29.708	29.577	29.860	30.277
Overige infrastructuur	**2.978**	**3.108**	**3.176**	**3.237**	**3.292**
Bermen	18	19	20	19	19
Klein Straatmeubilair	19	20	21	22	22
Kunstwerken	1.330	1.380	1.407	1.428	1.462
Openbare verlichting	874	903	918	936	945
Schoonhouden openbare ruimte	375	405	421	437	448
Verkeersregelingen	362	381	389	395	396
Rioolbeheer	**3.487**	**3.703**	**3.845**	**4.005**	**4.314**
Riolering beheer en onderhoud	2.796	3.005	3.131	3.274	3.523
Watergangen	505	494	505	518	575
Waterwegen	186	204	209	213	216
Wegen	**2.505**	**2.474**	**2.548**	**2.833**	**2.912**
Wegen	2.505	2.474	2.548	2.833	2.912
	39.439	**43.093**	**43.318**	**44.183**	**45.145**

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p66-33tabelbudgets

4. Financiering

Doel

Treasurybeleid in beeld
We zorgen ervoor dat we altijd voldoende geld hebben om aan onze verplichtingen te voldoen. Hiervoor sluiten we als dat nodig is leningen af. We beheersen de geldstromen en risico's die hieraan verbonden zijn en houden de kosten van rente zo laag mogelijk.

Deze paragraaf geeft inzicht in:

4.1 Financieringsbehoefte en schuldpositie →
4.2 Visie en beleid, rentebeeld en rentekosten →
4.3 Risicobeheer →
4.4 EMU-saldo →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p67-4financiering

4.1 Financieringsbehoefte en schuldpositie

In de ramingen voor 2023 houden we rekening met het afsluiten van nieuwe leningen voor een bedrag van € 35 miljoen. Deze middelen zijn nodig om investeringen en de aflossing op bestaande leningen te financieren.

Tabel 1. Ontwikkeling schuldpositie (bedragen in € x 1 miljoen)

Omschrijving	2019	2020	2021	2022	2023
Omvang vaste schuld	221,8	242,1	252,7	252,2	252,4
Omvang vlottende schuld	20	20	0	28,0	28,0

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p68-41financieringsbehoefteenschuldpositie

4.2 Visie en beleid, rentebeeld en rentekosten

Visie en beleid
Ons rentebeleid is gestoeld op duurzaamheid, financiële stabiliteit en op het voorkomen van budgettaire schommelingen in de gemeentelijke financiële huishouding. Het interne rentebeleid en het daaraan gekoppelde renteomslagstelsel voldoen aan de voorschriften en bepalingen uit het BBV.

Rentebeeld
De ECB heeft diverse maatregelen genomen om de oplopende inflatie als gevolg van de geopolitieke ontwikkelingen te beperken. De rentetarieven op de kapitaalmarkt zijn hierdoor gestegen. Gezien de nog steeds hoge inflatieprognoses is de verwachting reëel dat de ECB opnieuw maatregelen zal nemen. Een van deze maatregelen is geleidelijk doorvoeren van renteaanpassingen die passend zijn binnen de meest actuele ontwikkelingen.
In onze aannames voor de samenstelling van de begroting houden we voor het aantrekken van nieuwe langlopende financiering in 2023 rekening met een renteniveau van 3%. In 2022 was dit 1,8%.

Rentekosten
We volgen de rekenregels in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
Daarnaast kiezen we ervoor om rente te rekenen over de eigen financieringsmiddelen. Het totaal van de rentekosten wordt via de omslagmethodiek toegerekend aan gemeentelijke producten en diensten. Voor 2023 is de rente-omslag bepaald op 1,8%

Tabel 2. Rentebegroting 2023 (bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	Resultaat 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten			
Rente vaste geldleningen	3.308	4.076	4.092
Rente reserves en voorzieningen	3.142	2.756	2.916
Rente kortgeld financiering	-7	140	140
Rente grondbedrijf	486	521	518
Overige rente	109	18	0
Vergoedingsrente gemeentelijke heffingen	27	0	0
Voordeel renteomslag	921	876	757
Totaal lasten	**7.987**	**8.387**	**8.423**
Baten			
Rente geldleningen uitgegeven (u.g.)	0	0	0
Rente overtollige financieringsmiddelen	0	0	0
Rente grondexploitatie	662	858	866
Rente investeringen	7.325	7.529	7.557
Bouwrente	0	0	0
Nadeel renteomslag	0	0	0
Totaal baten	**7.987**	**8.387**	**8.423**

4.3 Risicobeheer

Renterisico's
Om risico's en ongewenste budgettaire effecten van rentefluctuaties te beperken kent de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) een tweetal normen waar gemeenten zich in de uitvoering van het treasurybeleid aan dienen te houden. Dat zijn de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Daarnaast stelt de wet, eveneens met het oog op risicobeheersing, beperkingen aan het extern beleggen van overtollige financieringsmiddelen. Die liggen vast in de Regeling schatkistbankieren decentrale overheden.

Tabel 3. Renterisiconorm 2023 (bedragen in € x 1 miljoen)

Omschrijving	Rekening 2020	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Renteherziening	0	0	0	0
Aflossingen	29,5	29,5	35,5	17,5
Totaal renterisico	**29,5**	**29,5**	**35,5**	**17,5**
Renterisiconorm	63,7	61,5	65,0	67,0
Ruimte onder de norm	34,2	32,0	29,5	49,5
Overschrijding norm	0	0	0	0

Renterisiconorm
De renterisiconorm is het bedrag dat de gemeente in een jaar maximaal mag (her)financieren. Dit risico wordt op basis van de Wet Fido berekend als de som van de renteherzieningen en de aflossingen. Het risico mag niet groter zijn dan 20 % van het begrotingstotaal. Voor het begrotingsjaar 2023 is de norm € 49,5 miljoen.

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet voor 2023 is € 28,5 miljoen.
De kasgeldlimiet begrenst de netto kortlopende schuld van de gemeente. De gemeente mag maximaal 8,5 % van de begroting financieren met leningen die binnen 1 jaar worden afgelost. We maken bij de voorziening steeds optimaal gebruik van de gunstige rentestanden. We overschrijden de kasgeldlimiet in 2023 niet.

Schatkistbankieren
Schatkistbankieren beperkt de eigen beleggingsmogelijkheden van de gemeente. Hiervoor is een wettelijke limiet ingesteld van 2% van het begrotingstotaal. Als we meer geld hebben dan het drempelbedrag roomt het Rijk dit af en stroomt dit in de 'schatkist' van het Ministerie van Financiën.
Ons beleid is er op gericht op het voorkomen van overschrijding van de limiet. We zijn daarin afhankelijk van hoeveel geld er binnenkomt en het verloop. Hierdoor kunnen we schatkistbankieren niet op voorhand uitsluiten.

Kredietrisico
Assen is terughoudend met lenen en garantstellen aan derden. Dit doen we alleen als we hiermee een publiek belang dienen en uw raad dit erkent. De verplichtingen moeten met voldoende zekerheden worden geborgd. Een overzicht van de aan derden verstrekte leningen leest u in de toelichting op de balans.

4.4 EMU-saldo

Het EMU-saldo is de som van inkomsten en uitgaven van de Rijksoverheid en de decentrale overheden. De Europese Unie heeft bepaald dat het EMU-tekort van een land niet hoger mag zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Voor Assen is het EMU -saldo in onderstaande tabel weergegeven.

Overzicht EMU-saldo
(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Rekening 2021	Prognose 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
EMU-saldo	6.842	-22.707	-14.779	-8.478	6.397	-1.269
Exploitatiesaldo voor mutatie reserves	6.959	-6.759	-2.216	1.923	5.093	-5.391
Afschrijving tlv exploitatie	11.591	11.484	13.569	14.379	15.147	15.717
Toevoeging voorzieningen tlv exploitatie	2.939	2.582	2.582	2.582	2.582	2.582
Investeringen geactiveerd	-11.328	-26.612	-26.528	-24.410	-13.650	-11.242
Bijdragen niet via exploitatie	2.369	0	0	0	0	0
Desinvesteringen niet tlv exploitatie	0	0	0	0	0	0
Onttrekking voorzieningen tgv exploitatie	-5.688	-3.402	-2.186	-2.952	-2.775	-2.935

5. Bedrijfsvoering

Scope

In het programma Bedrijfsvoering verantwoorden we alle kosten voor de ondersteuning van raad, college en het ambtelijk apparaat.

De bedrijfsvoeringparagraaf geeft aanvullende informatie op het programma Bedrijfsvoering.

De tabellen in deze paragraaf geven een beeld van de kosten van de bedrijfsvoering gesplitst in directe taken en ondersteuningstaken (overhead).

Kosten programma Bedrijfsvoering € 2,5 miljoen hoger

De kosten van het programma bedrijfsvoering vallen € 2,5 miljoen (4%) hoger uit dan voorgaand jaar. Hierin is rekening gehouden met de verwachte loonsomontwikkeling en prijsstijgingen als gevolg van inflatie.

Inzicht in de kosten van de bedrijfsvoering

5.1 Uitgangspunten

Het CMT heeft de basisformatie- en loonsombegroting 2023 in juli 2022 vastgesteld. De loonsomraming in de Begroting 2023 is gebaseerd op de vastgestelde formatie en op verdere afzonderlijke besluitvorming op de formatie in 2022 en de Cao-gemeenten 2021-2022. Deze bestaat uit zowel structurele als eenmalige salariscomponenten. De structurele loonstijgingen voor de Cao Gemeenten lopen van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2022, voor 2023 is gerekend met verwachte loonontwikkelingen van 4,6 %. Verder is rekening gehouden met de gevolgen van jaarlijkse periodieke verhogingen (salaristreden tot maximum van de schaal is bereikt) en het persoonsgebonden budget van € 473 per fte.
Voor vergoedingen en toelagen aan het personeel is een (gemiddeld) bedrag van € 141 per fte beschikbaar. Naast de loonsom is voor beheerskosten binnen de bedrijfsvoering een aantal normbedragen van toepassing. Zo bedraagt het budget voor vorming en opleiding 1,4 % van de loonsom en is voor de overige personeelskosten per team, zoals teamdagen, een budget beschikbaar.
De toegepaste prijsindex op de prijsgevoelige bedrijfsvoeringbudgetten bedraagt 5,2%. Voor de in de meerjarenprognose 2024-2026 te hanteren prijsontwikkeling kan voorlopig de volgende reeks worden aangehouden: 2024 2,9%, 2025 2,9% en 2026 2,1%.

5.2 Inzicht in bedrijfsvoeringkosten

De tabellen geven inzicht in de omvang van de bedrijfsvoeringkosten van het primair proces en de kosten van overhead. Personeelskosten van medewerkers en overige kosten die direct verband houden met de uitvoering van het beleid worden rekenen we tot de directe kosten.
Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces rekenen we tot de overhead. Deze kosten bestaan uit alle loonkosten van de zogenaamde PIOFACH-functies (Personeelszaken, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting), ict-kosten, huisvestingskosten, uitbestedingskosten bedrijfsvoering en rentekosten die niet zijn toe te rekenen aan het primaire proces.
In de overheadkosten zijn geen huisvestingskosten opgenomen. Huisvesting die wordt gerekend tot de overhead heeft betrekking op kantoorruimten. Dit zijn ruimten voor de uitvoering van de algemene taken van de gemeentelijke organisatie en vallen onder het programma Vastgoed.

5.3 Toerekening projectmatige dekking

In deze begroting is rekening gehouden met dezelfde omvang van de projectenportefeuille als in 2022. De toerekening van kosten hebben we aangepast aan de loonontwikkeling. Dit vertaalt zich in een bijgestelde toerekening van bedrijfsvoeringkosten aan projecten, investeringen en grondexploitaties.
In 2022 is een onderzoek uitgevoerd om te komen tot een eenvoudiger toerekeningsystematiek van uren aan projecten. In de huidige systematiek wordt gewerkt met een uurtarief per afdeling inclusief overhead. In de nieuwe opzet is het uitgangspunt te komen tot een beperkt aantal tarieven op basis van een salarisrange (laag-midden-hoog) met daar bovenop een tarief voor overhead. De opbouw van het overheadtarief wordt hierbij ook opnieuw gedefinieerd. Het onderzoek is nog niet afgerond. De effecten van de nieuwe systematiek zijn daarom nog niet in deze begroting verwerkt, maar zullen in de loop van 2023 worden geïmplementeerd.

5. Bedrijfsvoering

Middeleninzet bedrijfsvoering

(Bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil in €
Lasten	-64.767	-66.574	-68.552	1.978
Personeelskosten	-54.313	-55.242	-57.026	1.784
Beheerkosten	-8.256	-8.613	-8.778	165
Kapitaallasten	-2.198	-2.719	-2.748	29
Baten	10.119	9.492	8.990	502
Inkomsten van derden	2.090	1.937	1.807	130
Gedekte kosten	8.029	7.555	7.183	372
	-54.648	-57.082	-59.562	2.480

Toerekening kosten Bedrijfsvoering

(Bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil
Lasten	-64.766	-66.573	-68.551	1.978
Directe taken	-42.051	-42.179	-43.432	1.253
Overhead	-22.715	-24.394	-25.119	725
Baten	10.119	9.492	8.990	503
Inkomsten van derden	2.090	1.937	1.807	130
Gedekte kosten	8.029	7.555	7.183	373
	-54.647	-57.081	-59.561	2.481

Personeelsformatie

(Bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Verschil fte	Verschil percentage
Totale formatie bedrijfsvoering	662	656	677	-21	-3

Investeringen

(Bedragen in € x 1.000)

Omschrijving	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
ICT	773	606	916
Kantoorinventaris	84	0	0
Vervoermiddelen / materieel	1.573	1.983	566
Overige investeringen (o.a. kantoorinventaris)	179	0	39
	2.609	2.589	1.521

Indicatoren

Conform BBV

Omschrijving	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Formatie (Fte per 1.000 inwoners)	9	10	10
Bezetting (Fte per 1.000 inwoners)	10	10	10
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	939	938	994
Externe inhuur (kosten inhuur externen als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen)	0,2	0,11	0,11
Overhead (% van totale lasten)	35	35	32

6. Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Assen heeft een aantal verbonden partijen die voor de gemeente taken uitvoert of met wie de gemeente samenwerkt om doelen voor de Asser samenleving te bereiken. Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke en publiekrechtelijke organisaties waarin wij een financieel én een bestuurlijk belang hebben.

In deze paragraaf geven wij een overzicht van al onze verbonden partijen. Daarbij geven wij per verbonden partij inzicht in financiële aspecten, het bestuurlijk belang en/of het percentage aandelen.

De Wet gemeenschappelijke regelingen is per 1 juli 2022 op een aantal onderdelen gewijzigd.

De bedoeling van deze wijzigingen is om volksvertegenwoordigers meer invloed op de besluitvorming van deze samenwerkingsverbanden te hebben en deze beter te controleren.

Ten aanzien van de bestaande gemeenschappelijke regelingen wordt met andere deelnemende gemeenten bekeken op welke wijze de regelingen daarop moeten worden aangepast. Hiervoor geldt een implementatieperiode van twee jaar.

Gemeenschappelijke regelingen

- Drents archief
- Eems Dollard Regio (EDR)
- Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Drenthe (GGD)
- Gemeenschappelijke Kredietbank Drenthe (GKB)
- Publiek Vervoer
- Recreatieschap Drenthe
- Regionaal Uitvoeringsorgaan Drenthe (RUD)
- Veiligheidsregio Drenthe (VRD)
- Werkplein Drentsche Aa (WPDA)

Vennootschappen

- Bank Nederlandse Gemeenten
- Waterleidingmaatschappij Drenthe nv (WMD)
- Enexis Holding nv
- Publiek Belang Elektriciteitsproductie bv (PBE)
- Claim Staat Vennootschap bv (CSV)

Overige samenwerkingsverbanden

- Regio Groningen - Assen (RGA)

6. Verbonden partijen

Drents archief

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

De nieuwe archiefwet treedt waarschijnlijk op 1 januari 2024 in werking. Het Rijk beëindigt dan zijn lidmaatschap van de Gemeenschappelijke Regeling. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de acquisitie van private collecties en archieven. Daarom zet het Drents Archief samen met de gemeente Assen stappen om meer Drentse gemeenten te laten deelnemen aan de GR. Meerdere gemeenten hebben laten weten hier welwillend tegenover te staan. Voorwaarde is dat er geen sprake is van extra bestuurlijke drukte en de (financiële) risico's beheersbaar zijn. Door de meerjarige afspraken over de rijksbijdrage is in ieder geval sprake van een stabiele financiële situatie van het Drents Archief. Met het uitbreiden van het aantal GR partners kan het Drents Archief de dienstverlening voor meer Drentse overheden verzorgen. Bijvoorbeeld op het gebied van het e-depot voor de digitale informatie.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Verwacht vermogen	1 januari 2023	31 december 2023
Eigen vermogen	115.000	115.000
Vreemd vermogen	37.500	25.000

Financieel resultaat

Verwacht financieel resultaat verbonden partij ultimo 2023 € 0

Verwachte bijdrage / ontvangst van gemeente Assen aan verbonden partij (in €)

Bijdrage/Ontvangst	2023	2024	2025	2026
Bijdrage	126.900	129.500	132.000	134.700

Financieel belang

De bijdrage van gemeente Assen betreft 4,75 % van de totale bijdragen.

Jaarlijks ontvangt het Drents Archief de bijdrage van de gemeente Assen als partner van de GR. Daarnaast ontvangt het incidentele bijdragen voor met name erfgoed- en cultuureducatie.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: Archief

Het openbaar belang betreft: Regionaal Historisch Centrum met twee hoofdtaken. Dit zijn de wettelijke taak om het archief van het Rijk en de gemeente Assen te beheren en het toegankelijk maken van de informatie in de archieven voor een breed publiek. Voor de gemeente Assen maakt het Drents Archief het mogelijk bestemmings- en bouwplannen in te zien. Daarnaast is het Drents Archief actief op het gebied van erfgoed en cultuureducatie. Jaarlijks maken zo'n 7.500 leerlingen kennis met diverse aspecten van de Drentse en Assense geschiedenis.

Bestuurlijk belang

Gemeente Assen participeert als lid in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur.

Het algemeen bestuur bestaat uit het Dagelijks bestuur aangevuld met J. Seton en M. Out.

Het dagelijks bestuur bestaat uit: : M. J. M. Hoogeveen (voorzitter), H.Hartog en B.J. ten Oever.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met het Rijk

Relatie met Programma

4. Aantrekkelijk Assen

Eems Dollard Regio (EDR)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Geen.

Betreft jaarlijkse contributie voor het lidmaatschap op basis van het aantal inwoners.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	31 december 2021
Eigen vermogen	700.000
Vreemd vermogen	3.700.000

Toelichting:

De begroting van de Eems Dollard Regio (EDR) is nog niet bekend, deze wordt pas eind 2022 gepubliceerd.

Financieel resultaat

Verwacht financieel resultaat verbonden partij ultimo 2023 is nog niet bekend

Verwachte bijdrage / ontvangst van gemeente Assen aan verbonden partij (in €)

Bijdrage/Ontvangst	2023	2024	2025	2026
Bijdrage	8.000	8.000	8.000	8.000

Financieel belang

De bijdrage van de gemeente Assen betreft 0,39 % van de totale begroting.

Vestigingsplaats

Leer, Duitsland

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: Regionale grensoverschrijdende samenwerking bevorderen en realiseren.

Het openbaar belang betreft: Maatregelen ter versterking en ontwikkeling van de betrekkingen tussen de gebieden aan beide zijden van de grens afstemmen en oplossingen voor problemen treffen.

Bestuurlijk belang

Het algemeen bestuur (EDR-raad) bestaat uit 2 vertegenwoordigers van elke deelnemer in de EDR. Gemeente Assen participeert als volgt: GR, openbaar lichaam. De burgemeester en een wethouder van gemeente Assen zijn deelnemer in de EDR-raad (AB).

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met 19 Nederlandse gemeenten, 16 Duitse steden, 28 Duitse Gemeinden, 14 Duitse Samtgemeinden, 7 Duitse Landkreise, de Industrie- und Handelkammer Oldenburgische IHK, de Industrie- und Handelskammer für Ostfriesland und Papenburg, de Handwerkskammer für Ostfriesland en de Ostfriesische Landschaft in deze grensoverschrijdende samenwerkingsorganisatie.

Relatie met Programma

-

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Drenthe (GGD)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Tijdens de coronapandemie zijn er taken toegevoegd aan de GGD en is de druk op de organisatie groot geweest. De GGD is erop voorbereid dat in 2023 opnieuw inzet wordt gevraagd voor de bestrijding van COVID-19. De verwachting is dat deze kosten wederom vergoed zullen worden door het rijk en de inzet weinig tot geen invloed heeft op de uitvoering van de reguliere/wettelijke taken.

De gemeenteraad heeft ingestemd met de uitzetting van de begroting voor 2023 om de gewenste verbeteringen in de GGD-organisatie te financieren.

In lijn met de afspraken in VDG verband is de risicoreserve teruggebracht naar 2,5%.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	1 januari	31 december
Eigen vermogen	2.931.000	2.216.000
Vreemd vermogen	2.250.000	6.750.000

Financieel resultaat

Verwacht financieel resultaat verbonden partij ultimo 2023 € 361.000

Verwachte bijdrage / ontvangst van gemeente Assen aan verbonden partij (in €)

Bijdrage/Ontvangst	2023	2024	2025	2026
Bijdrage	3.863.501	3.861.086	3.963.027	4.062.236

Financieel belang

Jaarlijkse exploitatiebijdrage op basis van de GGD-begroting.

In 2021 bedroeg de bijdrage € 3.480.144 inclusief bijdrage VTD (€ 828.402).

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel is: uitvoering van wettelijke taken van de gemeente op het gebied van de publieke gezondheidszorg.

Het openbaar belang betreft: een bijdrage leveren aan de publieke gezondheidszorg met afstemming op de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening voor 12 Drentse gemeenten. De GGD draagt bij aan de publieke gezondheidszorg en bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners van de twaalf Drentse gemeenten.

Bestuurlijk belang

Collegeregeling met afvaardiging van de wethouders van de Drentse gemeenten, lid AB en DB, besluit bij meerderheid van stemmen. Wethouder van de gemeente Assen is voorzitter van het DB

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met de twaalf Drentse gemeenten

Relatie met Programma

3. Meedoen in Assen

6. Verbonden partijen

Gemeenschappelijke Kredietbank Drenthe (GKB)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Financiële risico's zijn beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen. Er ligt een voorgenomen besluit om de GR per 2024 te beëindigen.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	1 januari	31 december
Eigen vermogen	-190.183	-693.016
Vreemd vermogen	8.215.498	3.148.455

Financieel resultaat

Verwacht financieel resultaat verbonden partij ultimo 2023 € 0

Verwachte bijdrage / ontvangst van gemeente Assen aan verbonden partij (in €)

Bijdrage/Ontvangst	2023	2024	2025	2026
Bijdrage	1.439.079	1.487.094	1.536.789	1.578.584

Financieel belang

Het aandeel van de gemeente Assen in de omzet van de GKB bedraagt 13,4%. Het Asser (GR)aandeel in het negatieve exploitatieresultaat bedraagt 43% van het totaal, naar rato van het aantal inwoners.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: uitvoeren wettelijke taken Wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

Het openbaar belang betreft: op maatschappelijk en zakelijk verantwoorde wijze verlenen van dienstverlening bij het oplossen van schulden, inkomensbeheer (budgetbeheer en beschermingsbewind) en kredietverlening.

Bestuurlijk belang

GR van drie Drentse gemeenten, lid AB en DB, besluit bij meerderheid van stemmen.

Gemeente Assen participeert als volgt: Twee leden in het algemeen bestuur. Voorzitter van het dagelijks bestuur.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met Hoogeveen en Meppel in de GR.

Daarnaast zijn er 11 gemeenten die geen deelnemer zijn maar wel via een dienstverleningsovereenkomst diensten inkopen bij de GKB.

Relatie met Programma

3. Meedoen in Assen

Publiek Vervoer

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

In 2021 hebben de vervoerders van Publiek Vervoer in verband met covid-19 een continuïteitsbijdrage (voorschot) van de gemeenten gekregen. Deze bijdrage wordt op een later tijdstip, op basis van landelijke richtlijnen staatssteun verrekend. De continuïteitsbijdrage wordt in 2022 afgebouwd en vervangen door een andere regeling die de vervoerders meer zekerheid biedt bij een lagere vervoersvraag zoals dat bijvoorbeeld bij Covid-19 het geval was.

Door de uitstroom van personeel in 2023 en tijdelijke extra benodigde formatie voor de overdracht veroorzaakt een extra voorziene last van €80.000 en daarmee per saldo een te kort aan het einde van 2023. Dit bedrag zal gedekt worden uit de reserve. Het eigen vermogen is ruim toereikend om hierin te kunnen voorzien.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	1 januari	31 december
Eigen vermogen	165.000	87.243
Vreemd vermogen	344.000	150.000

Financieel resultaat

Verwacht financieel resultaat verbonden partij ultimo 2023 is € -77.757

Verwachte bijdrage / ontvangst van gemeente Assen aan verbonden partij (in €)

Bijdrage/Ontvangst	2023	2024	2025	2026
Bijdrage	44.063	44.962	46.001	47.063

Financieel belang

De bijdrage van gemeente Assen betreft 4,96 % van de totale bijdragen.

Jaarlijkse exploitatiebijdrage, aandeel Assen 4,96 % van de apparaatskosten.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is Samenwerkingsverband voor contractbeheer en door ontwikkelen van vraaggestuurd doelgroepenvervoer (Wmo en leerlingen).

Het openbaar belang betreft het uitvoeren van een wettelijke taak

Bestuurlijk belang

Getrapte vertegenwoordiging, vertegenwoordiging gemeente Assen indirect via wethouder gemeente Noordenveld.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met alle gemeenten (22) uit de provincies Groningen en Drenthe en het Openbaar Vervoerbureau Groningen Drenthe.

Relatie met Programma

3. Meedoen in Assen

Recreatieschap Drenthe

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Toevoeging onrechtmatigheid : Er loopt momenteel een onderzoek naar de (on)rechtmatigheid van de gemeentelijke bijdrage(n) aan het Recreatieschap Drenthe. Dit vindt plaats in het kader van Europese regelgeving met betrekking tot quasi inbesteden. Na afloop van boekjaar 2022 komt hier duidelijkheid over.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	1 januari	31 december
Eigen vermogen	1.168.432	1.175.580
Vreemd vermogen	1.062.936	1.045.658

Financieel resultaat

Verwacht financieel resultaat verbonden partij ultimo 2023 € 0

Verwachte bijdrage / ontvangst van gemeente Assen aan verbonden partij (in €)

Bijdrage/Ontvangst	2023	2024	2025	2026
Bijdrage	84.902	88.467	90.897	92.757

Financieel belang

Jaarlijkse exploitatiebijdrage.

Vestigingsplaats

Dwingeloo

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Belangenbehartiging op het gebied van recreatie en toerisme voor 12 Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf.

Bestuurlijk belang

Openbaar Lichaam, lid AB, besluit bij meerderheid van stemmen. Gemeente Assen participeert als volgt: wethouder Rasker is lid van het Algemeen Bestuur. In het dagelijks bestuur heeft de gemeente Assen geen zitting

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met 12 Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf.

Relatie met Programma

2. Werken in Assen
8. Algemeen financieel beleid

6. Verbonden partijen

Regionaal Uitvoeringsorgaan Drenthe (RUD)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

De basis voor de begroting vormen de Ontwerpbegrotingswijziging 2022, het Jaarprogramma 2022, en de indexering.

Sinds 2022 werken we met herijkte kentallen DM en het hieraan verbonden groeimodel voor onze inzet op het toezicht van gemeentelijke bedrijven, energie en asbest. De extra inzet voor BOA-taken en Luchtadvies zijn structureel in de begroting opgenomen en deze wordt net als in 2021 en 2022 achteraf verrekend op basis van gerealiseerde inzet.

Om het locatiebestand aan te passen aan de eisen vanuit de Omgevingswet is een incidentele bijdrage opgenomen. In de begroting zijn nog geen bedragen opgenomen over de verdere consequenties die de invoering van de Omgevingswet op de bedrijfsvoering en werkzaamheden van de RUDD hebben. Mede door uitstel van het invoeren van de Omgevingswet is hier nog geen invulling aan gegeven.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	1 januari	31 december
Eigen vermogen	37.000	188.000
Vreemd vermogen	4.361.000	4.348.000

Financieel resultaat

Verwacht financieel resultaat verbonden partij ultimo 2023 € 0

Verwachte bijdrage / ontvangst van gemeente Assen aan verbonden partij (in €)

Bijdrage/Ontvangst	2023	2024	2025	2026
Bijdrage	1.374.082	1.412.160	1.446.037	1.480.742

Financieel belang

Jaarlijkse exploitatiebijdrage. De bijdrage van gemeente Assen betreft 6,8 % van de totale bijdragen.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: Belangenbehartiging op het gebied van de uitvoering van taken, van toezicht op en handhaving van milieuvoorschriften krachtens de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, en de overige milieuwet- en regelgeving. Uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening krachtens deze Wet- en regelgeving.

Uitvoeren van milieutaken ten aanzien van bedrijven. Specialistisch advies op het gebied van bodem, lucht, geluid, asbest en externe veiligheid, voor twaalf Drentse gemeenten en de provincie Drenthe.

Bestuurlijk belang

Openbaar lichaam, lid AB, besluit bij meerderheid van stemmen.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met twaalf Drentse gemeenten en de provincie Drenthe.

Relatie met Programma

1. Wonen in Assen

Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

De begroting 2023 en de meerjarenraming van de VRD zijn opgesteld volgens de uitgangspunten zoals verwoord in 'Samen werken voor Drenthe'. De begrote gemeentelijke bijdrage voor 2023 bedraagt € 3.365.550. Het ongedekte deel van de risico's bedraagt € 240.159. Bij het bepalen van de bijdrage is rekening gehouden met loon- en prijscompensatie 2023 (2,29%), het verbeterplan informatieveiligheid, voldoende gekwalificeerde mensen, data en informatie als cruciale componenten, expertisepartner fysieke veiligheid, op peil brengen kapitaallasten. De begroting van de VRD brengt geen financiële risico's voor de Asser begroting met zich mee.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	1 januari	31 december
Eigen vermogen	2.778.820	2.665.341
Vreemd vermogen	29.568.772	25.568.304

Financieel resultaat

Verwacht financieel resultaat verbonden partij ultimo 2023 € 0

Verwachte bijdrage / ontvangst van gemeente Assen aan verbonden partij (in €)

Bijdrage/Ontvangst	2023	2024	2025	2026
Bijdrage	3.365.550	3.484.667	3.605.531	3.772.342

Financieel belang

De bijdrage van gemeente Assen betreft 11,85 % van de totale bijdragen.

Jaarlijkse exploitatiebijdrage.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: Veiligheidsregio Drenthe is een netwerkorganisatie ter ondersteuning van de gemeentelijke taken op het gebied van brandweer, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening voor twaalf Drentse gemeenten.

Bestuurlijk belang

De burgemeester treedt op als voorzitter van het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit alle twaalf Drentse gemeenten. Het dagelijks bestuur bestaat uit de burgemeesters van de gemeenten Assen, Emmen en Hoogeveen.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met de andere Drentse gemeenten.

Relatie met Programma

4. Aantrekkelijk Assen

Werkplein Drentsche Aa (WPDA)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

De huidige maatschappelijke en economische ontwikkelingen, met name op het gebied van krapte op de arbeidsmarkt, energie-armoede en koopkrachtverlies, hebben invloed op het werkveld van WPDA. Hierdoor is de (meerjaren)begroting zowel aan de inkomsten- als uitgavenkant met meer onzekerheden omgeven dan voorheen. Dit is tot uitdrukking gebracht in de waardering van de risico's en daarmee in de bepaling van het weerstandsvermogen.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	1 januari	31 december
Eigen vermogen	131.000	16.000
Vreemd vermogen	18.363.000	18.351.000

Financieel resultaat

Verwacht financieel resultaat verbonden partij ultimo 2023: nihil

Verwachte bijdrage / ontvangst van gemeente Assen aan verbonden partij (in €)

Bijdrage/Ontvangst	2023	2024	2025	2026
Bijdrage	16.310.000	16.613.000	17.008.000	17.455.000

Financieel belang

De bijdrage van de gemeente Assen in de bedrijfsvoeringkosten bedraagt 74,25 % van de totale bijdragen.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Gemeenschappelijke regeling

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: Uitvoering Participatiewet en Wet sociale werkvoorziening voor de gemeenten Assen, Tynaarlo en Aa en Hunze. Het openbaar belang betreft inkomensvoorziening en inkomensondersteuning, begeleiding naar werk trajecten, beschikbaar stellen sociale werkplaatsen en uitvoering Meedoen-regelingen.

Bestuurlijk belang

Gemeente Assen participeert als volgt: lid AB (2 wethouders) en DB (1 wethouder), besluitvorming op basis van unanimiteit van stemmen.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met de gemeenten Tynaarlo en Aa en Hunze.

Relatie met Programma

2. Werken in Assen
3. Meedoen in Assen
8. Algemeen financieel beleid

6. Verbonden partijen

Bank Nederlandse Gemeenten

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

Het risico voor de gemeente Assen is gering. BNG Bank heeft voldoende buffers en heeft de hoogste externe kredietratings. Daarmee behoort BNG Bank tot de veiligste banken ter wereld.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	1 januari	30 juni 2022
Eigen vermogen	5.062.000	4.545.000
Vreemd vermogen	143.995.000	113.647.000

Financieel resultaat

Verwacht financieel resultaat verbonden partij ultimo 2023 € 0

Verwachte ontvangst van gemeente Assen van verbonden partij

Het verwacht resultaat over 2023 en volgende jaren bedraagt € 180.000 positief.

Over de verwachtingen van BNG Bank over het dividend voor de komende jaren is aangegeven dat BNG Bank gekozen heeft voor een zoveel mogelijk vast uitkeringspercentage van 50%. Het bedrag van de uitkering varieert afhankelijk van de hoogte van de nettowinst, deze is afhankelijk van de ontwikkelingen van de markt.

Financieel belang

Dividend uit deelneming in kapitaal 85.301 aandelen (0,15%) ad € 2,50.

Vestigingsplaats

Den Haag

Rechtsvorm

Naamloze vennootschap

Doelstelling en openbaar belang

De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecificeerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Bestuurlijk belang

De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. Gemeente Assen heeft via stemrecht een belang van 0,15%.

Deelnemende partijen

Assen is aandeelhouder samen met de Nederlandse staat, provincies en gemeenten.

Relatie met Programma

8. Algemeen financieel beleid

Waterleidingmaatschappij Drenthe nv (WMD)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

WMD richt zich volledig op de kerntaak en op het versterken van de financiële positie, nodig om het meerjaren investeringsplan te financieren.

Het terugbrengen van de drinkwateractiviteiten in de holding vereist aanpassing van de statuten en de reglementen. De aandeelhouders hebben in juni 2022 goedkeuring verleend aan de juridische herstructurering van de WMD.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	1 januari 2022	31 december 2022
Eigen vermogen	61.268.000	pro memorie
Vreemd vermogen	136.587.000	pro memorie

Financieel resultaat

De verwachting is dat de WMD in 2023 en volgende jaren een positief resultaat realiseert. In lijn met het door de algemene vergadering van aandeelhouders uitgesproken voornemen wordt pas tot dividenduitkering overgegaan wanneer de solvabiliteit de 30% grens heeft bereikt.

Financieel belang

Assen bezit 147 aandelen, 7,5% van de 1.946 geplaatste aandelen.

Vestigingsplaats

Assen

Rechtsvorm

Naamloze vennootschap

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de Verbonden Partij is: nutsvoorziening.

Het leveren van goed, betrouwbaar, betaalbaar en veilig drinkwater voor nu en in de toekomst.

Bestuurlijk belang

Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Deelnemende partijen

Assen is aandeelhouder samen met de provincie Drenthe en 11 Drentse gemeenten.

Relatie met Programma

2. Werken in Assen
8. Algemeen financieel beleid

Enexis Holding nv

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

In 2022 is door de aandeelhouders van Enexis een nieuw strategisch plan vastgesteld.

De energietransitie leidt voor Enexis tot een grote investeringsopgave en kapitaalbehoefte, die op lange termijn waarschijnlijk niet door de huidige aandeelhouders kan worden ingevuld. Enexis en haar aandeelhouders zijn in gesprek over de ontwikkelingen en mogelijke maatregelen om te zorgen dat Enexis een financieel solide basis behoudt. Ook het Rijk voert overleg met de regionale netbeheerders en hun aandeelhouders over een eventuele participatie door het Rijk. Op basis van de huidige inzichten is de prognose dat Enexis voor de middellange termijn (huidige reguleringsperiode / tot 2027) aan de vastgesteld ratio's blijft voldoen.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	1 januari 2022	30 juni 2022
Eigen vermogen	4.241.000	4.231.000
Vreemd vermogen	5.154.000	5.234.000

Financieel resultaat

Verwacht financieel resultaat verbonden partij ultimo 2023 en volgende jaren € 300.000

Financieel belang

De Drentse gemeenten bezitten een kleine 2%, Assen bezit 568.290 aandelen ad € 1 per aandeel. Dividend uit deelneming in kapitaal 568.290 aandelen (0,38 % na gedeeltelijke aandelenverkoop in 2016).

Vestigingsplaats

Den Bosch

Rechtsvorm

Naamloze vennootschap

Doelstelling en openbaar belang

Altijd en overal in het voorzieningengebied van Enexis kunnen beschikken over energie, tegen aanvaardbare aansluit- en transporttarieven.

Bestuurlijk belang

Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Deelnemende partijen

Assen is aandeelhouder samen met 6 provincies en circa 115 gemeenten.

Relatie met Programma

8. Algemeen financieel beleid

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p73-6verbondenpartijen

6. Verbonden partijen

Publiek Belang Elektriciteitsproductie bv (PBE)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

De vennootschap dient als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het risico is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	31 december 2021	31 december 2022
Eigen vermogen	1.532.000	0
Vreemd vermogen	7.000	0

Financieel resultaat

Het doel is de vennootschap in 2022 op te heffen en de resterende liquide middelen uit te keren aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Financieel belang

Dividend uit deelneming in kapitaal, 11.520 aandelen (0,57%) ad € 0,01.

Vestigingsplaats

Den Bosch

Rechtsvorm

Besloten vennootschap

Doelstelling en openbaar belang

Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele.

Openbaar belang: afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent (namens de verkopende aandeelhouders Essent).

Bestuurlijk belang

Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Deelnemende partijen

Assen is aandeelhouder samen met 6 provincies en circa 115 gemeenten

Relatie met Programma

8. Algemeen financieel beleid

Claim Staat Vennootschap bv (CSV)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

CSV voert in overleg met de aandeelhoudersommissie het bezwaar (februari 2021) en/of beroep tegen de Belastingdienst over de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Na afwikkeling van deze procedure wordt de CSV opgeheven. Het risico is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Verwacht vermogen verbonden partij (in €)

Vermogen	1 januari	31 december
Eigen vermogen	312.000	0
Vreemd vermogen	23.000	0

Financieel resultaat

Na afwikkeling van het bezwaar en de eventuele gerechtelijke procedure kan de CSV opgeheven worden. De resterende liquide middelen kunnen dan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.

Financieel belang

Dividend uit deelneming in kapitaal, 11.520 aandelen (0,57%) ad € 0,01.

Vestigingsplaats

Den Bosch

Rechtsvorm

Besloten vennootschap

Doelstelling en openbaar belang

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. ("CSV"). De statuten zijn gewijzigd, de nieuwe organisatie vervult nu drie doelstellingen:

1. Namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON);
2. Namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO BV (hierna Waterland);
3. Het geven van instructies aan de Escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de Escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort.

Openbaar belang: Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).

Bestuurlijk belang

Als aandeelhouder heeft Assen stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Deelnemende partijen

Assen is aandeelhouder samen met 6 provincies en circa 115 gemeenten

Relatie met Programma

8. Algemeen financieel beleid

Regio Groningen - Assen (RGA)

Financiële risico's, ontwikkelingen en veranderingen in het belang

We verwachten dat verschillende bijdragen die zijn gerelateerd aan de RGA gaan landen in Assen, maar kunnen deze nog niet kwantificeren. Dit zal deels gaan om gelden van de RGA en deels om rijksbijdragen die voortvloeien uit de Verstedelijkingsstrategie RGA.

Financieel: Verwacht eigen vermogen, vreemd vermogen en meerjarig financieel resultaat

Vermogen verbonden partij (in €)	1 januari 2023	31 december 2023
Verwacht eigen vermogen	712.868	2.606.213
Verwacht vreemd vermogen	2.450.000	2.300.000
Verwacht financieel resultaat	-	2.631.213

Verwachte bijdrage / ontvangst gemeente Assen (in €)	2023	2024	2025	2026
Bijdrage gemeente Assen	931.190	931.190	931.190	931.190

Financieel belang

De jaarlijkse bijdrage van gemeente Assen betreft 14% van de totale bijdragen.

Vestigingsplaats

Groningen

Rechtsvorm

Vrijwillige samenwerking op basis van convenant

Doelstelling en openbaar belang

Het doel van de RGA is het samenwerken op het gebied van woningbouw en het versterken van de economie en de gebiedskwaliteit tussen de provincies Drenthe en Groningen en de gemeenten Assen, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen, Noordenveld, Tynaarlo en Westerkwartier.

Het openbaar belang betreft: Economisch kerngebied verder ontwikkelen, interne samenhang verbeteren, bereikbaarheid verbeteren en de kwaliteit van stad en land behouden en versterken.

Bestuurlijk belang

Gemeente Assen participeert als volgt:

Het algemeen bestuur, in de vorm van een stuurgroep, bestaat uit vertegenwoordigers uit alle bovengenoemde partijen.

Vrijwillige samenwerking op basis van convenant. Lid Stuurgroep (AB), besluit op basis van unanimiteit.

Deelnemende partijen

Gemeente Assen participeert samen met provincies Drenthe en Groningen en de gemeenten Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen, Noordenveld, Tynaarlo en Westerkwartier.

Relatie met Programma

1. Wonen in Assen
2. Werken in Assen
4. Aantrekkelijk Assen
5. Samen werken aan Assen

7. Grondbeleid

7.1 Scope

Met gemeentelijk grondbeleid ondersteunen en realiseren we onze beleidsdoelstellingen voor woningbouw, bedrijvigheid, infrastructuur en (maatschappelijke) voorzieningen.

De gemeente Assen heeft haar ruimtelijke beleidsdoelstellingen vastgelegd in onder meer:

- Omgevingsvisie Assen nog mooier
- Woonvisie Assen 2021-2025
- Structuurvisies Kloosterveen 2017-2035
- Structuurvisie Florijn-As

7.2 Grondbeleid

7.3 Actualisering grondexploitaties

7.4 Programmering Wonen en Werken

7.5 Beheersmaatregelen langere looptijden

7.6 Grondprijzen

7.7 Parameters voor rente, inflatie en onzekerheid

7.8 Vennootschapsbelasting

7.9 Grondexploitaties en meerjarenperspectief grondexploitaties (MPG)

7.10 Financieel beleid

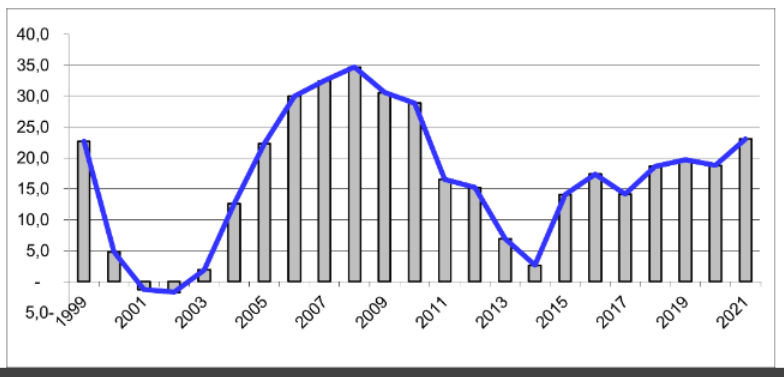
7.11 Ontwikkeling vermogenspositie

7.12 Meerjarenperspectief Grondexploitaties

7.13 Raming nog te realiseren bedragen

7.14 Uitvoeringskredieten

Bijlage: Overzicht van het gehanteerde grondbeleid binnen onze vastgestelde grondexploitaties.

Historisch verloop van de algemene reserve grondbedrijf (Bedragen in € x miljoen) Toelichting zie 7.11 Ontwikkeling vermogenspositie

7.2 Grondbeleid

Gemeente Assen werkt marktgericht. Of we kiezen voor actief of faciliterend grondbeleid hangt telkens af van de situatie en het doel. In geval van actief grondbeleid kopen we als gemeente actief locaties aan en verkopen we de door ons bouw- en woonrijp gemaakte grond. In geval van faciliterend grondbeleid scheppen wij als gemeente de (beleids)kaders waarbinnen een private partij zelf de eigen locatie ontwikkelt.
De werkzaamheden zoals deze zijn voorzien op onze 'bouwgrond in exploitatie' (BIE) vallen binnen de definitie van actief grondbeleid, zoals vastgelegd in het besluit begroting en verantwoording (BBV).Aan het eind van deze paragraaf vind je een tabel met het gehanteerde grondbeleid binnen onze vastgestelde grondexploitaties.
Naast actief grondbeleid vinden we faciliterend grondbeleid belangrijk. Voorbeelden zijn:
* Acmesa
* Toeristisch Recreatieve Zone
* Eigendommen van derden in de binnenstad, Havenkwartier en Kloosterveen.

Locaties waar we faciliterend grondbeleid toepassen, vallen niet onder het grondbedrijf maar onder het beleidsterrein ruimtelijke ordening (programma Wonen in Assen of Werken in Assen).

7.3 Actualisering grondexploitaties

Bij de programmabegroting actualiseren we alle grondexploitaties en leggen we deze aan u voor. Deze actualisering doen wij op basis van de meest actuele beleidsmatige uitgangspunten, zoals

- Grondbeleid per project
- Programmering voor wonen en werken
- Gemeentelijke grondprijzenbrief
- Parameters voor rente en inflatie
- Inschatting van de risico's en onzekerheden

Specifiek noemen we hier het volgende:

- De vraag naar bedrijfskavels in het werklandschap Assen-Zuid neemt toe, waardoor de aanleg van de westelijke hoofdontsluiting nodig is. De uitgifte van kavels in Kloosterakker verloopt voorspoedig en daarmee realiseren we hogere grondopbrengsten.
- Voor Messchenveld denken we na over een betere ontsluiting van Hof van Parijs en enkele kleinere kavels
- De bouw van de woningen in Asselyn is bijna voltooid. Hierna gaan we als gemeente het gebied woonrijp maken.

Bij de jaarafsluiting actualiseren we alle grondexploitaties om aan te sluiten bij de werkelijke realisatie.

7.4 Programmering Wonen en Werken

Voor het onderdeel wonen baseren wij ons op de Woonvisie Assen 2021-2025, zoals in 2021 vastgesteld door uw raad. De Woonvisie houdt rekening met een netto vaste toename van het aantal woningen van 2.500 tot 3.000 in de periode tot 2030. Dat betekent een uitgiftetempo [ad 1] van circa 300 woningen per jaar tot 2030. De prognose voor het uitgeven van gemengde bedrijventerreinen is 2,25 hectare per jaar tot 2025. In de actuele Omgevingsvisie staat hiervoor geen voorspelling. Daarom hebben we de verwachte uitgifte gebaseerd op het meest waarschijnlijke scenario in Strategienota Ruimte 2016

Ad 1 gebaseerd op een gemeentelijk woningmarktonderzoek van Companen uit 2019.

7. Grondbeleid

7.5 Beheersmaatregelen langere looptijden

Bij de wijziging van het besluit begroting en verantwoording (BBV) in 2016 is de maximale looptijd voor grondexploitaties gesteld op 10 jaar, waar alleen gemotiveerd van kan worden afgeweken. Dit is het geval bij Messchenveld 1a. Uw raad heeft destijds ingestemd met de volgende beheersmaatregelen:
De resterende looptijd van deze grondexploitatie bedraagt 19 jaar. Dit bedrijventerrein hebben we nagenoeg volledig woonrijp gemaakt. Gefaseerd aanleggen van Messchenveld is daarom niet meer mogelijk. Het verkooprisico bestaat daarom uit het verkooptempo van de beschikbare bouwkavels. Een besparing op de gereserveerde kosten kan worden aangemerkt als een beheersmaatregel voor het uitblijven van de opbrengsten na 10 jaar. Dit betreft investeringen in infrastructurele aanpassingen en de aanpassing van nutsvoorzieningen. Tijdens de hele looptijd van de grondexploitatie houden we geen rekening met prijsstijgingen van de kavels.

7.6 Grondprijzen

We gaan uit van de marktwaarde van bouwrijpe grond. Om beleidsmatige redenen wijken we bij sociale woningbouw en maatschappelijke voorzieningen van dit beginsel af. De openbare grondprijzenbrief voor 2023 stellen we aan het einde van het jaar vast.
Voor woningbouw in de vrije sector maken we vooraf geen uitgifteprijzen openbaar. We hanteren bij iedere uitgifte het principe van marktconformiteit. Voor de uitgifte van bedrijfskavels publiceren we vaste uitgifteprijzen.
We zijn terughoudend bij het verhogen van grondprijzen en voorzichtig met het ‘inboeken’ van de opbrengsten ervan. In onze grondexploitaties gaan we daarom niet automatisch uit van stijgende opbrengsten.
In 2022 zijn we geconfronteerd met de oorlog in Oekraïne. De schaarste aan grondstoffen, materieel en personeel lopen verder op. Ook stijgen de hypotheekrentes en de bouwkosten. In combinatie met stabilisering van vastgoedprijzen, maakt dit de markt voor nieuwbouw uitdagend.

Ad 1 Bron: Kwartaalbericht grondexploitaties tweede kwartaal van het jaar 2022, Metafoor Ruimtelijke Ontwikkeling.

7.7 Parameters voor rente, inflatie en onzekerheid

Het grondbedrijf wordt gefinancierd uit de algemene begroting. We maken nergens gebruik van zogenoemde projectfinanciering. Aan de bouwgrond in exploitatie (BIE) rekenen we de daadwerkelijk betaalde rente over het vreemd vermogen [ad 1] toe . We rekenen geen rente toe aan het eigen vermogen. De rekenrente bedraagt 1,0%. Dit is conform het voorschrift van de BBV.
De disconteringsvoet binnen het grondbedrijf is gelijkgesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone, momenteel 2%. Dit is conform het voorschrift van de BBV.
De Europese Centrale Bank streeft naar een stijging van het algemene prijspeil dicht tegen de 2%. Op de langere termijn verwachten we dat de kosten met eenzelfde percentage zullen stijgen. Het ligt daarom voor de hand om bij de indexatie (prijsstijging) van kosten en opbrengsten ook aan te sluiten bij het meerjarig streefpercentage voor de inflatie binnen de Eurozone.
In de loop van 2021 en in 2022 hebben we echter gezien dat de prijsstijgingen veel hoger zijn dan 2%, met name vanwege de hoge energieprijzen en het krappe aanbod van zowel personeel als materialen. In de jaarrekening 2021 hielden we daarom rekening met prijsstijgingen over 2022 en 2023 van respectievelijk 5% en 4%. In 2022 zijn we geconfronteerd met de oorlog in Oekraïne en verder oplopende inflatie. In de begroting 2023 hebben we daarom verwachte prijsstijgingen verder naar boven bijgesteld naar respectievelijk 10% over 2022 en 5% over 2023. Voor toekomstige kostenstijgingen op langere termijn gaan we verder uit van 2%.
De uitgifte van woningbouwkavels verloopt nog volgens onze prognose. We zien echter ook belemmerende factoren voor potentiële kopers. De hypotheekrente en de bouwkosten zijn gestegen. Daarnaast zien we dat de huizenprijzen stabiliseren. Gezien deze onzekerheden boeken we toekomstige en ongewisse prijsstijgingen niet in.
Vanuit het voorzichtigheidprincipe houden we voor de grondopbrengsten in lopende grondexploitatie een indexeringspercentage van 0% aan.
In een grondexploitatie rekenen we over de nog te maken kosten met een onzekerheidsmarge, opgenomen onder de post voorziene onzekerheden [ad 2]. Standaard rekenen we in de exploitatie met een percentage van 10%. Bij project specifieke risico’s kunnen we hiervan afwijken. In dergelijke gevallen maken we dit expliciet kenbaar. In de deze begroting is dat het geval bij het complex Citadel/TPG Rolderstraat. Aanvullend is daar een post van 10% gerekend over de WOZ-waarde van de gemeentelijke eigendommen langs de Rolderstraat. Zo dekken we risico’s in het beheer en onderhoud van deze panden.

Ad 1 Vreemd vermogen zijn middelen verstrekt door Algemene Dienst
Ad 2 Deze post is geen aparte kostensoort. Het betreft een onzekerheidsmarge over de kostensoorten, zoals deze zijn opgenomen in de kostensoortenlijst (Bro artikel 6.2.3 t/m 6.2.5). In verband met de wens tot financiële transparantie wordt het totaal aan voorziene onzekerheden apart in beeld gebracht.

7. Grondbeleid

7.8 Vennootschapsbelasting

Sinds 2016 heeft ook het gemeentelijk grondbedrijf te maken met vennootschapsbelasting. Bij de start van deze fiscale regeling hebben we onderzoek gedaan naar de fiscale positie van het grondbedrijf. De uitkomst was dat het grondbedrijf niet door de ondernemerspoort komt en daarmee niet vennootschapsbelastingplichtig is. Uit de jaarlijkse controle blijkt dat het grondbedrijf - net als in voorgaande jaren - geen vennootschapsbelasting hoeft te betalen.

7.9 Grondexploitaties en meerjarenperspectief grondexploitaties (MPG)

Grondexploitaties opgenomen in het grondbedrijf zijn langjarige projecten. Beslismomenten zijn niet gekoppeld aan de jaarcyclus van de gemeentelijke begroting. De uitgaven binnen projecten vloeien voort uit in het verleden separaat door uw raad vastgestelde grondexploitaties, zoals bijvoorbeeld: Klenckestraat, Kloosterakker, Noorderpark, Asselyn, et cetera (zie tabel aan het einde van deze paragraaf).
Onze beleidsvisies bevatten ook ambities die verder gaan dan de al vastgestelde grondexploitaties. Het meerjarenperspectief bevat enkele gemeentelijke ruimtelijke ontwikkelingen in voorbereiding, zoals het Havenkwartier en het vervolg op Kloosterveen.
Projecten die volledig door marktpartijen worden gerealiseerd, zoals bijvoorbeeld Acmesa en Woonpark Diepstroeten, vallen onder het faciliterend grondbeleid. Deze ontwikkelingen zijn voor rekening en risico van derden en zijn daarom niet opgenomen in onze begroting of het meerjarenperspectief. In een dergelijke situatie blijft onze rol beperkt tot de planologische medewerking, eventueel kostenverhaal en vergunningenverlening. De gemeente loopt hierbij dus geen financieel risico, maar kan beleidsmatig wel een belang hebben bij de realisatie. Faciliterend grondbeleid valt onder het programma Wonen in Assen of Werken in Assen.

7.10 Financieel beleid

Het uitgangspunt van het financiële beleid is dat de grondbedrijfsactiviteiten financieel zelfstandig zijn. Dit betekent dat het proces van stedelijke ontwikkeling dat hiervoor nodig is, niet leidt tot een beslag op de algemene middelen van de gemeente. Dat vraagt om een financieel gezond bedrijf (samenspel van grondexploitaties en reserves) waarbinnen we grote schommelingen in het eigen vermogen kunnen opvangen. De financiële grondslagen van het grondbedrijf zijn door de raad vastgesteld en gebaseerd op het Besluit begroting en verantwoording (BBV). In de financiële grondslagen zijn onder meer de waarderingsgrondslagen van de activa (bezittingen) vastgelegd. Ook is in het BBV bepaald dat verliezen worden genomen zodra die bekend zijn en winsten worden verwerkt op het moment van realisatie.

7.11 Ontwikkeling vermogenspositie

De financiële positie van het grondbedrijf verandert voortdurend. Voor de beschrijving van de vermogenspositie van het grondbedrijf maken we onderscheid tussen de weerstandsreserve en de algemene reserve van het grondbedrijf.

Weerstandsreserve grondbedrijf
De weerstandsreserve grondbedrijf dient voor het opvangen van risico's in de reeds vastgestelde grondexploitaties en verworven gronden voor nieuwe ontwikkelingen. Voor de jaarlijkse bepaling van de weerstandsreserve grondbedrijf hanteren we de IFLO-norm van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Onderbouwing hiervan gebeurt met een risicoanalyse op projectniveau.

Algemene reserve grondbedrijf
De algemene reserve grondbedrijf is bedoeld voor het opvangen van de negatieve financiële effecten van vastgestelde grondexploitaties en strategische gronden. Verder kunnen we de algemene reserve grondbedrijf benutten voor nieuwe gebiedsontwikkelingen. Daarmee is beleidsmatig gezien het verloop van de algemene reserve grondbedrijf van belang.
Het saldo eind 2021 bedraagt circa € 23,1 miljoen. De figuur laat echter ook de grilligheid zien van het verloop van de reserve. Na de kredietcrisis in 2008 is de reserve in slechts 5 jaar tijd teruggelopen van ruim € 30 miljoen naar praktisch nul. Mede daarom is besloten om in 2015 de lopende grondexploitaties te optimaliseren. Dit resulteerde in een meer gefaseerde ontwikkeling van Assen-Zuid en de afsplitsing van Kloosterhout en Kloosterbos van Kloosterveen 2. Hiermee daalde het beslag op de weerstandsreserve (Assen-Zuid) en was een tussentijdse winstneming (Kloosterveen 2) mogelijk.

7.12 Meerjarenperspectief Grondexploitaties

Het meerjarenperspectief bevat een actualisatie van vastgestelde grondexploitaties en concept grondexploitaties voor de geplande ruimtelijke ontwikkelingen in voorbereiding, waarvoor nog geen uitvoeringsbesluit is vastgesteld. De volgende ontwikkelingen zijn hierin meegenomen:

- Eerste fase van het Havenkwartier
- Vervolgfase op Kloosterakker
- Rolderstraat
- Locatie van de voormalige stadsherberg (Oude Molenstraat)

Uitvoering van deze geplande ruimtelijke ontwikkelingen leggen veel beslag op onze reserve. Deze reserve is nog niet direct volledig beschikbaar. Het in uitvoering kunnen nemen van deze geplande ruimtelijke ontwikkelingen hangt daarom sterk af van de realisatie van de geplande voordelige effecten in de huidige vastgestelde grondexploitaties. Deze zijn nog onzeker en zijn afhankelijk van externe ontwikkelingen, waarbij tevens de fasering in de tijd van belang is.
Ook andere ruimtelijke ontwikkelingen kunnen invloed hebben op de reserve grondbedrijf. Dergelijke ontwikkelingen zijn niet meegenomen in het meerjarenperspectief.

Voorbeelden zijn:

- Ruimtelijke ontwikkelingen in de binnenstad van Assen.
- Een (actief) vervolg na de eerste fase van de ontwikkeling Havenkwartier
- Verdere actieve ontwikkeling van Kloosterveen conform de structuurvisie
- Ontwikkeling van werklandschap Assen-Zuid ten oosten van Graswijk (tijdelijk zonnepark)
- Actief grondbeleid bij de ontwikkeling van de Toeristisch Recreatieve Zone.
- Ontwikkelingen in kader van realisatie wijkvisie De Lariks
- Overige ruimtelijke ontwikkelingen in Assen

Ontwikkeling vermogenspositie samengevat (bedragen in € x miljoen):

Omschrijving	Bedrag
Huidig saldo algemene reserve grondbedrijf	23,1
Beslag op algemene reserve bij huidige besluitvorming zonder verdere ontwikkeling	- 12,2
Saldo	10,9
Geplande voordelige effecten in vastgestelde grondexploitaties (onzeker!)	18,8
Effect ruimtelijke ontwikkelingen in voorbereiding	- 22,7
Verwacht toekomstig saldo na 10 jaar bij verloop van de reserve conform meerjarenperspectief	7,1

Het meerjarenperspectief laat een verbetering zien. Dit is ontstaan door gunstigere kavelverkoop in werklandschap Assen-Zuid en Kloosterveen dan vooraf was geraamd. De verbeterde reservepositie geeft de mogelijkheid om de ruimtelijke ontwikkelingen in het meerjarenperspectief nader te beschouwen.
Een waarschuwing is hier op zijn plaats. De economische vooruitzichten zijn onzeker. Als de algemene reserve van het grondbedrijf op enig moment onvoldoende is, moeten we risico's in grondexploitaties of geplande ruimtelijke ontwikkelingen betalen uit de algemene dienst. Dit vergroot dit het risico voor onze algemene begroting.

7.13 Raming nog te realiseren bedragen

In het huidig saldo van de algemene reserve grondbedrijf zijn alle lopende grondexploitaties meegenomen. Op basis van de actuele grondexploitaties bedraagt het verwachte nog te realiseren resultaat € 51 miljoen nadelig (eindwaarde). Voor de exploitaties met een negatief resultaat is een voorziening getroffen op basis van de contante waarde. Binnen de lopende grondexploitaties zullen nog kosten en opbrengsten worden gerealiseerd.

De nog te realiseren kosten bedragen € 47 miljoen exclusief rente en indexatie, de nog te realiseren opbrengsten bedragen € 86 miljoen.

7.14 Uitvoeringskredieten

Gelijktijdig met de begroting grondbedrijf worden de kredieten in overeenstemming gebracht met het verwachte kostenniveau zoals opgenomen in de meest actuele calculaties. Dit leggen we in een apart raadsvoorstel aan u voor. De geactualiseerde kredieten bestaan uit alle al gemaakte kosten (inclusief strategische grondaankopen en bijgeschreven rente) en alle geraamde nog te maken kosten (inclusief de verwachte prijsstijgingen en de interne rekenrente). De gerealiseerde winstnemingen worden niet meegenomen in het uitvoeringskrediet.

Financiële begroting

1. Programmaplan →
2. Financieel beleid →
3. Incidentele lasten en baten →
4. Geprognosticeerde balans →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p75-financielebegroting

1. Programmaplan

Het programmaplan omvat een financieel overzicht van de te realiseren programma's, de algemene dekkingsmiddelen, de kosten van overhead, het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en het geraamde bedrag voor onvoorzien.

Programma	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Saldo voor baten en lasten	-6.961	6.759	2.966	-1.923	-5.093	5.391
Lasten	315.265	340.372	347.287	344.258	347.144	353.602
1 Beleidsprogramma's	285.077	311.805	315.613	311.723	315.665	320.950
1 Wonen in Assen	22.961	24.062	23.389	23.879	24.567	25.313
2 Werken in Assen	60.605	62.630	59.826	59.837	59.869	60.236
3 Meedoen in Assen	110.949	119.137	121.226	116.027	116.951	118.502
4 Aantrekkelijk Assen	18.456	18.329	17.999	18.348	18.755	19.155
5 Samen werken aan Assen	4.475	4.551	4.598	4.438	4.327	4.431
6 Bedrijfsvoering (directe taken)	41.035	44.185	46.530	47.337	48.640	50.201
7 Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering) en Grondbedrijf	26.596	38.911	42.045	41.857	42.556	43.112
2 Algemene dekkingsmiddelen	5.125	3.194	5.366	5.588	4.266	4.733
8 Algemeen financieel beleid	5.125	3.194	5.366	5.588	4.266	4.733
3 Overhead	25.060	24.964	24.903	25.528	25.799	26.518
6 Bedrijfsvoering (ondersteunende teams)	22.894	22.667	22.330	22.889	23.167	23.821
7 Vastgoed bedrijfsvoering	2.166	2.297	2.573	2.639	2.632	2.697
4 Heffing vennootschapsbelasting	3	51	52	52	52	52
8 Heffing vennootschapsbelasting	3	51	52	52	52	52
5 Onvoorzien	0	358	1.353	1.367	1.362	1.349
8 Onvoorzien	0	358	1.353	1.367	1.362	1.349
Baten	-322.226	-333.613	-344.321	-346.181	-352.237	-348.211
1 Beleidsprogramma's	-93.843	-98.774	-96.299	-96.184	-96.827	-97.566
1 Wonen in Assen	-20.314	-19.943	-20.507	-20.679	-20.867	-21.234
2 Werken in Assen	-35.981	-33.982	-31.208	-31.525	-31.842	-32.014
3 Meedoen in Assen	-7.484	-8.133	-7.421	-7.397	-7.409	-7.409
4 Aantrekkelijk Assen	-1.865	-174	-174	-174	-174	-174
5 Samen werken aan Assen	-895	-922	-857	-857	-857	-857
6 Bedrijfsvoering (directe taken)	-5.294	-6.066	-5.483	-5.203	-5.129	-5.129
7 Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering) en Grondbedrijf	-22.010	-29.554	-30.649	-30.349	-30.549	-30.749
2 Algemene dekkingsmiddelen	-224.121	-230.873	-243.962	-245.937	-251.350	-246.585
8 Algemeen financieel beleid	-224.121	-230.873	-243.962	-245.937	-251.350	-246.585
3 Overhead	-4.262	-3.966	-4.060	-4.060	-4.060	-4.060
6 Bedrijfsvoering (ondersteunende teams)	-3.989	-3.695	-3.763	-3.763	-3.763	-3.763
7 Vastgoed bedrijfsvoering	-273	-271	-297	-297	-297	-297
Mutaties in de reserves	-6.957	-13.202	-3.767	-2.372	-2.508	-2.354
Lasten	8.768	6.142	7.410	981	959	943
1 Beleidsprogramma's	4.415	907	5.721	235	249	263
1 Wonen in Assen	0	0	500	0	0	0
2 Werken in Assen	9	700	0	0	0	0
3 Meedoen in Assen	-73	0	5.000	0	0	0
4 Aantrekkelijk Assen	3	0	0	0	0	0
7 Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering) en Grondbedrijf	4.476	207	221	235	249	263
2 Algemene dekkingsmiddelen	4.353	5.235	1.689	746	710	680
8 Algemeen financieel beleid	4.353	5.235	1.689	746	710	680
Baten	-15.725	-19.344	-11.177	-3.353	-3.467	-3.297
1 Beleidsprogramma's	-3.681	-7.678	-3.499	-2.512	-2.764	-2.719
1 Wonen in Assen	-1.137	-5.895	-921	-999	-1.048	-1.048
2 Werken in Assen	-412	-153	-160	-138	-136	-111
3 Meedoen in Assen	0	0	-750	0	0	0
4 Aantrekkelijk Assen	-1.749	-1.260	-1.182	-1.082	-1.082	-1.082
7 Vastgoed (excl. panden bedrijfsvoering) en Grondbedrijf	-383	-370	-486	-293	-498	-478
2 Algemene dekkingsmiddelen	-12.044	-11.666	-7.678	-841	-703	-578
8 Algemeen financieel beleid	-12.044	-11.666	-7.678	-841	-703	-578
	-13.918	-6.443	-801	-4.295	-7.601	3.037

2. Financieel beleid & 2.1 Hoofdlijnen meerjarig financieel beleid

Scope Financieel beleid

In dit hoofdstuk besteden we aandacht aan de beleidslijnen en spelregels die we in ons financieel beleid en bij de samenstelling van de programmabegroting en meerjarenprognose hanteren. Verder bevat dit hoofdstuk de informatie en de financiële overzichten die op grond van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) in de financiële stukken gepresenteerd moeten worden. Deze dienen ter verbetering van het financiële inzicht in, en de transparantie voor, uw raad.

Financiële begroting 2023 informeert over:

2.1 Hoofdlijnen meerjarig financieel beleid →

2.2 Kaders, richtlijnen en ambities →

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p77-2financieelbeleid

2.1 Hoofdlijnen meerjarig financieel beleid

Beleidslijnen en spelregels

Het financiële lange termijn beleid van de gemeente Assen is gericht op duurzaamheid, stabiliteit en continuïteit. We streven naar jaarlijks sluitende begrotingen en een solide reservepositie. Er is ruimte om financiële tegenvallers die zich in de beleidsuitvoering voordoen op te vangen. We wegen voor beleidsuitvoering de benodigde inzet van middelen in totaalverband af. In de verdere uitvoering van het financiële beleid staan, naast de wettelijke voorschriften, de in de eigen verordeningen en kadernota's opgenomen beleidslijnen, de volgende beleidsdoelen centraal:

1. Het uitgangspunt is repressief financieel toezicht door de provinciaal toezichthouder.
2. De gemeentelijke dienstverlening is kostendekkend.
3. Sterke terughoudendheid met boventrendmatige verhogingen van gemeentelijke belastingen. Als hier al sprake van is, dan wordt dit ingezet voor lokale voorzieningen of in uitzonderlijke gevallen, waarbij de maatschappelijke impact groot is en dus in verhouding staat tot de verhoging.
4. We herijken bestaand beleid, om te voorkomen dat we nieuw en oud beleid gaan stapelen.
5. Bestaande budgetten worden zoveel mogelijk ontschot voor een integrale aanpak van de maatschappelijke opgaven.
6. Alleen nieuwe investeringen/projecten als sprake is van een sluitend dekkingsplan en waarbij de daaruit voortvloeiende lasten kunnen worden opgevangen binnen het totaal van de structurele lasten en baten.
7. Uit oogpunt van flexibiliteit vindt middeleninzet voor nieuw beleid alleen op tijdelijke of projectbasis plaats. Als uit een evaluatie blijkt dat het beleid succesvol is kan het gecontinueerd worden.
8. Wij zijn in principe niet voor openeindregelingen.
9. Een positief rekeningresultaat vloeit terug naar de algemene middelen of algemene reserve.
10. Er is sprake van duurzaam evenwicht tussen lasten en baten waarbij de lasten op evenwichtige wijze gespreid worden over de huidige en toekomstige generaties.
11. Overschrijdingen worden opgevangen binnen het betreffende beleidsterrein zolang er geen afbreuk wordt gedaan aan de bredere taak binnen het beleidsveld; als er sprake is van (andere) meevallers binnen het beleidsterrein, dan zijn deze in te zetten als compensatie voor deze overschrijdingen.
12. Rijkskortingen op specifieke uitkeringen worden in principe opgevangen binnen het betreffende beleidsterrein.
13. Als er een grote tegenvaller is in één domein, dan zoekt het college collegiaal en solidair naar oplossingen. Dit om te voorkomen dat er sociaal maatschappelijk onacceptabele consequenties ontstaan.
14. Tegenvallers in grondexploitaties vangen we op door lopende grondexploitaties te optimaliseren of te versoberen.

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p78-21hoofdlijnenmeerjarigfinancieelbeleid

2.2 Kaders, richtlijnen en ambities

Kaderbrief 2023 als referentiekader

De financiële kaders, de begrotingspositie en de meerjarenprognose zijn als onderdeel van Kaderbrief 2023 geactualiseerd. Het financiële overallbeeld voor de jaren 2023-2026 inclusief de inzet van het bestuursakkoord Dichtbij & Daadkracht luidde als volgt:

Financiële beleidsrichtingen

De kaders, beleidsrichtingen en financiële aanpak en realisatie van de ambities uit het collegeakkoord Dichtbij & Daadkrachtig en de maatregelen uit het Herstelplan 2020 - 2024 zijn richting gevend voor het in de Programmabegroting 2023 en de meerjarenprognose 2024-2026 te presenteren beleid, de daarvoor te ramen budgetten en de op te stellen financiële prognoses. De Programmabegroting 2023 en de meerjarenprognose 2024-2026 bevatten reële ramingen en prognoses voor de uitvoering van de taken.

Bestuursakkoord Dichtbij & Daadkrachtig

Hoofddoelstelling van het financieel beleid is gericht een blijvend reëel en structureel evenwicht in de Asser begroting.
Aanname in dat verband is dat het kabinet op basis van de uitspraak van de commissie van wijzen over de kostenontwikkeling jeugdzorg ook voor 2024 en verder daadwerkelijk middelen beschikbaar stelt. Om uiting te geven aan die lijn is met ingang van 2024 een gewijzigde stelpost extra rijksmiddelen jeugdzorg opgenomen. De gewijzigde stelpost bestaat met ingang van 2024 uit twee delen namelijk de toegezegde middelen en de voorziene besparingen. Het beloop van de gewijzigde nieuwe stelpost maakt onderdeel uit van onze meerjarenprognose. Deze aanpak sluit aan bij de richtlijn die de gezamenlijke toezichthouders in dit verband hebben vastgesteld.
Voor wat betreft het fiscale beleid is aangegeven dat het ingezette beleid in 2022 wordt gecontinueerd met dien verstande dat: De tarieven voor het rioolrecht en de afvalstoffenheffing kostendekkend blijven.
De paragraaf “lokale heffingen” bevat de nadere toelichting op het fiscale beleid. De vaststelling van de in 2023 te hanteren tarieven vindt plaats als onderdeel van de besluitvorming tarievenbeleid 2023.

Bezuinigingsmaatregelen Herstelplan 2020-2024

Conform de uitgangspunten en beleidsrichtingen in het Herstelplan 2020 - 2024 zijn de volgende bezuinigingen uit het zogenoemde basispakket in de programmabudgetten 2022 en de jaarschijven 2023-2025 opgenomen.

Financiële en fiscale kaders en spelregels 2023-2026

De opbouw en samenstelling van de product- en de programmabudgetten voor 2023 en van de financiële prognoses voor de periode 2024-2026 vindt plaats op basis van de volgende uitgangspunten:

1. Het aanvaarde beleid, de geactualiseerde budgetten 2022 en prognoses t/m de Kaderbrief 2023.
2. De autonome ontwikkelingen, knelpunten en nieuwe beleidsmaatregelen.
3. Het pakket bezuinigingsmaatregelen opgenomen in het ‘Herstelplan 2020 - 2024’
4. Toepassing beleids-, reken- en spelregels conform het vernieuwde BBV en het eigen bestuursakkoord.
5. Stortingen in en onttrekkingen aan van reserves conform de spelregels uit de ‘nota reserves en voorzieningen’.
6. Raming/prognoses bijdragen GR-en conform de (meerjaren-)begrotingen 2023 van de betrokken GR-en.
7. Raming/prognoses algemene uitkering gebaseerd op de prognoses en maatregelen uit de Meicirculaire 2022 en de Septembercirculaire 2022.
8. Raming aandeel onderschrijding BCF-plafond conform advies/richtlijn BZK Meicirculaire 2022.
9. Loonontwikkeling 2022- 2023 maximaal 7,0% (= t.o.v. werkelijk niveau maart 2022).
10. Prijsontwikkeling 2022-2023 maximaal 5,2% (conform Meicirculaire 2021 en incl. nacalculatie).
11. Reguliere vervangingsinvesteringen in bedrijfsmiddelen, bedrijfsgebouwen en andere gemeentelijke panden.
12. Rentevisie en rentebeleid 2023 ongewijzigd ten opzichte van 2022.
13. Omslagrente 1,8% rente financiering grondexploitatie 1,04 %, indexatierente amortisatiereserves jaarlijks 1,8%.
14. Aanpassing tarieven onroerendezaakbelasting per 1 januari 2023 3,1% (cf. Meicirculaire 2022).
15. Basistarief toeristenbelasting verhoging trendmatig € 0,05
16. Overige heffingen en tarieven zoveel mogelijk kostendekkend; anders trendmatig (cpi Meicirculaire 2022 en incl. nacalculatie).

3. Incidentele lasten en baten

Achtergrond

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dient de gemeentebegroting te voorzien in een overzicht van incidentele lasten en baten. Inzicht daarin is van belang voor de beoordeling of de Asser begroting structureel en reëel in evenwicht is. Vanuit die optiek is dit ook noodzakelijk voor het financieel toezicht en de beoordeling van de begrotingspositie door Gedeputeerde Staten. Uitgangspunt is dat de structurele lasten in de begroting gedekt dienen te worden door structurele baten. Dat is ook een van de beoordelingscriteria om voor repressief financieel toezicht in aanmerking te komen.

De commissie BBV heeft daartoe de notitie ‘structurele en incidentele lasten en baten’ gepubliceerd. In die notitie wordt ingegaan op de verschillende onderdelen die bij het meerjarig financieel inzicht aangereikt worden vanuit het BBV opdat de raad haar autorisatiefunctie op een adequate wijze kan toepassen. De onderdelen betreffen de kengetallen, resultaatbestemming, geprognosticeerde balans en de structurele en incidentele baten en lasten. Wij betrekking in dat kader ook de handreiking van de toezichthouders bij deze beoordeling.

Onderwerp	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Basten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026
1 Wonen in Assen	1.755	405	1.021	220	903	220	870	220
2 Werken in Assen	763	161	539	139	137	137	112	112
3 Meedoen in Assen	6.490	750	650	0	0	0	0	0
4 Aantrekkelijk Assen	66	0	66	0	0	0	0	0
5 Samen werken aan Assen	267	0	183	0	22	0	33	0
6 Bedrijfsvoering	725	8	579	0	8	0	0	0
7 Vastgoed en grondbedrijf	1.422	770	237	270	20	270	0	250
8 Algemeen financieel beleid	985	6.250	4.294	99	7.601	85	0	3.122
	12.473	8.344	7.569	728	8.691	712	1.015	3.704

Criteria

Ten behoeve van eigen invulling en voor het opmaken van het voorgeschreven overzicht van incidentele lasten en baten uitgegaan van de volgende criteria:

- Lasten/baten die alleen in het jaar 2022, 2023 of 2024 voorkomen.
- Lasten/baten die zich maximaal gedurende drie jaar voordoen (2022-2024).
- Lasten/baten waarvan de eindigheid vast ligt op basis van raadsbesluit en/of toekenningsbesluit, ook als de looptijd langer is dan drie jaar (zoals tijdgebonden middeleninzet collegeakkoord).
- Onttrekkingen en toevoegingen aan reserves met een looptijd korter dan drie jaar.

Beloop incidenteel 2023-2026

Incidentele baten en lasten 2023-2026 (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Basten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Toelichting
1 Wonen in Assen	1.755	405	1.021	220	903	220	870	220	
11 Woningbouw/woonplan	885	0	151	0	33	0	0	0	
Omgevingswet	142	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Planversnellers	90	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Borging kwaliteit	100	0	100	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
Bestrijding roeken	53	0	51	0	33	0	0	0	Actualisatie begroting 2023
Vorming sted.vereveningsfonds soc.won.bouw	500	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
13 Bereikbaarheid, verkeer en vervoer	220	220	220	220	220	220	220	220	
Bijdrage GAE	220	0	220	0	220	0	220	0	Raadsbesluit 19-10-2017
Dekking bijdrage GAE vanuit reserve investeringsbijdrage GAE	0	220	0	220	0	220	0	220	Raadsbesluit 19-10-2017
14 Duurzaamheid	650	185	650	0	650	0	650	0	
Incidentele verhoging tarief afvalstoffenheffing	0	185	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2023, eenmalige verrekening resultaat voorgaande jaren
Extra middelen duurzaamheid	650	0	650	0	650	0	650	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig

3. Incidentele lasten en baten

Vervolg Beloop incidenteel 2023-2026

Incidentele baten en lasten 2023-2026 (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Basten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Toelichting
2 Werken in Assen	763	161	539	139	137	137	112	112	
22 Economische ontwikkeling	763	161	539	139	137	137	112	112	
Stadsmarketing en centrummanagement (CP)	552	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2023
Stadsmarketing, centrummanagement en acquisitie	0	0	350	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
Vrijetijdseconomie	161	0	139	0	137	0	112	0	Raadsbesluit 17-02-2022
Bijdrage vrijetijdseconomie vanuit res. co-fin. regionaal econ.beleid	0	161	0	139	0	137	0	112	Raadsbesluit 17-02-2022
Ondersteuning ondernemers	50	0	50	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
3 Meedoen in Assen	6.490	750	650	0	0	0	0	0	
31 Jeugdzorg	1.000	0	0	0	0	0	0	0	
Vorming reserve jongerenbeleid	1.000	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
32 Wmo, gez.heidszorg en vrijw.werk	4.750	750	0	0	0	0	0	0	
Vorming preventiereserve sociaal domein	4.000	0	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
Onttekking preventiereserve sociaal domein	0	750	0	0	0	0	0	0	Actualisatie begroting 2023
Inzet preventiemiddelen sociaal domein	750	0	0	0	0	0	0	0	Actualisatie begroting 2023
34 Meedoenbeleid	400	0	400	0	0	0	0	0	
Meedoen aan sport en cultuur voor volwassenen	250	0	250	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
Vroegsignalering	150	0	150	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
35 Sport	250	0	250	0	0	0	0	0	
Uitvoering sportakkoord	250	0	250	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
36 Schuldhulpverlening	90	0	0	0	0	0	0	0	
GKB	90	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2023
4 Aantrekkelijk Assen	66	0	66	0	0	0	0	0	
45 Veiligheid	66	0	66	0	0	0	0	0	
Versterking omgevingsdiensten	16	0	16	0	0	0	0	0	Tijdgebonden geldstroom conform gemeentefonds
Aanpak grensoverschrijdend gedrag	50	0	50	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig

3. Incidentele lasten en baten

Vervolg Beloop incidenteel 2023-2026

Incidentele baten en lasten 2023-2026 (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Basten 2024	Lasten 2025	Baten 2025	Lasten 2026	Baten 2026	Toelichting
5 Samen werken aan Assen	267	0	183	0	22	0	33	0	
51 Bestuur	267	0	183	0	22	0	33	0	
Procesregie participatie	79	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
ICT-kosten	-22	0	22	0	22	0	22	0	Herstelplan maatregelenpakket
Raadsexcursie (tweejaarlijks)	0	0	11	0	0	0	11	0	Op basis van aanvaard beleid
Wachtgeld oud-bestuurders	60	0	0	0	0	0	0	0	Actualisatie begroting 2023
Inwonersparticipatie	150	0	150	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
6 Bedrijfsvoering	725	8	579	0	8	0	0	0	
61 Bedrijfsvoering	725	8	579	0	8	0	0	0	
Koerswijziging Dimpact	23	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Uitvoering economische agenda	87	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Project informatievoorziening	570	0	570	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Tijdelijke formatie-uitbreiding	33	8	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2023
Bestrijding roeken	12	0	9	0	8	0	0	0	Actualisatie begroting 2023
7 Vastgoed en grondbedrijf	1.422	770	237	270	20	270	0	250	
71 Vastgoed	1.422	770	237	270	20	270	0	250	
Werkbudget verduurzamen gebouwen	100	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Technische installaties	-33	0	-33	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2022
Taxaties gebouwen en keuring zonnepanelen	85	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2023
Ontwikkeling energietarieven	1.000	500	0	0	0	0	0	0	Actualisatie begroting 2023
Tijdelijke onderwijshuisvesting RENN4	250	0	250	0	0	0	0	0	Actualisatie begroting 2023
Bijdrage Duurzaamheidscentrum Assen	20	0	20	0	20	0	0	0	Raadsbesluit 16-05-2013
Bijdrage Duurzaamheidscentrum Assen vanuit reserve duurzaamheid	0	20	0	20	0	20	0	0	Raadsbesluit 16-05-2013
Opbrengst verkoop panden	0	250	0	250	0	250	0	250	Kaderbrief 2022
8 Algemeen financieel beleid	985	6.250	4.294	99	7.601	85	0	3.122	
84 Gemeentefonds	0	98	0	99	0	85	0	85	
Tijdelijke middelen WOO	0	82	0	83	0	85	0	85	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
Tijdelijke middelen Versterking omgevingsdiensten	0	16	0	16	0	0	0	0	Tijdgebonden geldstroom vanuit gemeentefonds
87 Reserves en voorzieningen	985	6.152	4.294	0	7.601	0	0	3.037	
Incidentele verhoging tarief afvalstoffenheffing naar alg.reserve	185	0	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2023, eenmalige verrekening resultaat voorgaande jaren
Inzet alg.reserve tbv ambities collegeakkoord 2018-2022 SW	0	100	0	0	0	0	0	0	Dekkingsplan ambities Bestuursakkoord 2020 Sterke ..
Inzet alg.reserve tbv stadsmarketing en centrummanagement (CP)	0	552	0	0	0	0	0	0	Kaderbrief 2023
Vorming preventiereserve, reserve jongerenbeleid en stedelijk vereveningsfonds sociale woningbouw vanuit alg.reserve	0	5.500	0	0	0	0	0	0	Ambitie Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig
Verrekening resultaat begroting 2023-2026 met alg.reserve	800	0	4.294	0	7.601	0	0	3.037	Dekkingsplan begroting 2023-2026
	12.473	8.344	7.569	728	8.691	712	1.015	3.704	

4. Geprognosticeerde balans

De geprognosticeerde balans geeft inzicht in de verwachte ontwikkeling van o.a. de investeringen in vaste activa, de ontwikkeling van de voorraad gronden (bouwgrond in exploitatie), de toename of aanwending van de reserves (het eigen vermogen), het verloop van de voorzieningen, het verloop van de schulden en financieringsbehoefte (behoefte aan leningen).

#	Omschrijving	Rekening 2021	Prognose 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
I Activa		490.132	488.093	507.532	508.396	505.244	499.587
A Vaste activa		419.172	429.766	442.724	452.755	451.258	446.783
0	Immateriële vaste activa	18	0	0	0	0	0
1	Materiële vaste activa	412.850	422.985	435.198	445.234	443.742	439.273
2	Financiele activa	6.304	6.781	7.526	7.521	7.516	7.510
B Vlottende activa		70.960	58.327	64.808	55.641	53.986	52.804
1	Voorraden	29.210	32.327	38.808	29.641	27.986	26.804
2	Vorderingen	34.894	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
3	Liquide middelen	770	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
4	Overlopende activa	6.086	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
II Passiva		490.132	488.094	507.532	508.397	505.244	499.588
C Vaste passiva		431.393	428.688	448.126	448.991	445.838	440.182
1	Eigen vermogen / reserves	152.134	153.579	144.459	149.907	158.382	142.590
2	Voorzieningen	26.443	25.623	26.019	25.649	25.456	25.103
3	Langlopende schulden	252.816	249.486	277.648	273.435	262.000	272.489
D Vlottende passiva		58.739	59.406	59.406	59.406	59.406	59.406
1	Kortlopende schulden	12.748	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
2	Overlopende passiva	45.991	34.406	34.406	34.406	34.406	34.406
III Niet uit de balans blijkende verplichtingen		1.887	1.787	1.687	1.587	1.487	1.387
F Niet uit de balans blijkende verplichtingen		1.887	1.787	1.687	1.587	1.487	1.387
1	Garantstellingen	1.887	1.787	1.687	1.587	1.487	1.387

Bijlagen

1. Specificatie ambities bestuursakkoord 2022-2026 →
2. Lasten en baten per taakveld →
3. Reserves en voorzieningen →
4. Begrotingssubsidies →
5. Indicatoren →

1. Specificatie ambities bestuursakkoord 2022-2026

Scope

We zetten flinke stappen voorwaarts de komende vier jaar. Dat vraagt iets van onze organisatie en heeft ook effect op onze financiën.

De financiële doorrekening van het Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij & Daadkrachtig vraagt de volgende extra middeleninzet.

Toelichting op de tabel

1. In het Bestuursakkoord is voor de jaren 2024, 2025 en 2026 een budget opgenomen van € 275.000 per jaar. Het gaat hier echter om investeringen in de openbare ruimte die geactiveerd dienen te worden. De budgetten zijn om deze reden omgezet in een investeringsbudget met daaruit voortvloeiende structurele kapitaallasten.
2. In het Bestuursakkoord is opgenomen de bestrijding van exoten op basis van het bestaande beleid te bestendigen. Hiervoor waren nog geen structurele middelen opgenomen in de begroting.
3. Het voorkomen van laaggeletterdheid bij jongeren is onderdeel van het Bestuursakkoord. Hiervoor waren nog geen specifieke middelen opgenomen.

Ambitiemiddelen Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026

Uitvoeren bestuursakkoord (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Intensiveren bestaand beleid	2.250	2.250	2.250	2.250
Nieuw beleid	-2.655	1.345	995	995
Van incidenteel beleid naar structureel beleid	1.515	1.515	1.515	1.515
Voortzetten incidenteel beleid	5.200	1.650	690	730
	6.310	6.760	5.450	5.490

https://assen.publicaties.app/pub/programmabegroting2023/0/p83-1specificatieambitiesbestuursakkoord2022-2026

1. Specificatie ambities bestuursakkoord 2022-2026

Ambitiemiddelen Dichtbij & Daadkrachtig 2022-2026

Uitvoeren bestuursakkoord (bedragen in € x 1.000)

Onderwerp	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Intensiveren bestaand beleid	2.250	2.250	2.250	2.250
1 Wonen in Assen	100	100	100	100
Groen / maaibeleid	100	100	100	100
6 Bedrijfsvoering	2.150	2.150	2.150	2.150
Toezicht & handhaving	150	150	150	150
Uitvoering Woonvisie	1.000	1.000	1.000	1.000
Extra capaciteit voor uitvoering bestaand beleid	1.000	1.000	1.000	1.000
Nieuw beleid	-2.655	1.345	995	995
1 Wonen in Assen	500	0	0	0
Vorming stedelijk vereveningsfonds sociale woningbouw	500	0	0	0
2 Werken in Assen	250	250	200	200
Ondersteuning ondernemers	50	50	0	0
Versterken acquisitie arbeidsmarkt / onderwijs / werkgelegenheid / Rijksdiensten / ontwikkeling TRZ	200	200	200	200
3 Meedoen in Assen	1.395	395	145	145
Vorming reserve jongerenbeleid	1.000	0	0	0
Meedoen aan sport en cultuur voor volwassenen	250	250	0	0
Laaggeletterdheid bij jongeren *3	145	145	145	145
4 Aantrekkelijk Assen	50	50	0	0
Aanpak grensoverschrijdend gedrag	50	50	0	0
6 Bedrijfsvoering	650	650	650	650
Innovatie in de bedrijfsvoering	650	650	650	650
8 Algemeen financieel beleid	-5.500	0	0	0
Vorming preventiereserve (middels onttrekking aan algemene reserve)	-4.000	0	0	0
Vorming reserve jongerenbeleid (middels onttrekking aan algemene reserve)	-1.000	0	0	0
Vorming stedelijk vereveningsfonds sociale woningbouw (middels onttrekking aan algemene reserve)	-500	0	0	0
Van incidenteel beleid naar structureel beleid	1.515	1.515	1.515	1.515
1 Wonen in Assen	110	110	110	110
Bestrijding exoten *2	110	110	110	110
2 Werken in Assen	150	150	150	150
Realisatie basisbanen	150	150	150	150
3 Meedoen in Assen	965	965	965	965
Vrijwilligersbeleid	165	165	165	165
Mijn Buurt Assen / Intensiveren wijkaanpak	500	500	500	500
Meedoenbeleid	300	300	300	300
4 Aantrekkelijk Assen	250	250	250	250
Evenementenbeleid	250	250	250	250
6 Bedrijfsvoering	40	40	40	40
Bestrijding exoten *2	40	40	40	40
Voortzetten incidenteel beleid	5.200	1.650	690	730
1 Wonen in Assen	650	750	690	730
Borging ruimtelijke kwaliteit	0	100	0	0
Bewegen, ontmoeten, sporten en spelen (BOSS) *1	0	0	40	80
Middelen duurzaamheid	650	650	650	650
2 Werken in Assen	0	350	0	0
Stadsmarketing, centrummanagement en acquisitie	0	350	0	0
3 Meedoen in Assen	4.400	400	0	0
Vorming preventiereserve	4.000	0	0	0
Vroegsignalering	150	150	0	0
Uitvoering Sportakkoord	250	250	0	0
5 Samen werken aan Assen	150	150	0	0
Inwonersparticipatie	150	150	0	0
	6.310	6.760	5.450	5.490

2. Lasten en baten per taakveld

Onderstaande tabel geeft een totaaloverzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld. Een taakveld is een eenheid waarin de programma's worden onderverdeeld. Een taakveld kan worden toebedeeld aan meerdere programma's. De kolom programma's geeft de relatie met de betreffende begrotingsprogramma's weer.

#	Taakveld	Programma's	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Lasten			340.431	351.986	354.524	348.615	354.565	353.182
0. Bestuur en ondersteuning			67.811	56.762	57.930	54.596	56.998	50.908
0.1	Bestuur	5, 6	3.919	3.982	4.055	3.923	3.811	3.913
0.2	Burgerzaken	1, 5, 6	5.666	4.972	5.075	5.156	5.264	5.415
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	7	772	102	357	357	357	357
0.4	Overhead	5, 6, 7	21.175	26.914	27.781	28.523	29.219	30.095
0.5	Treasury	8	7.347	-676	-539	-525	-525	-524
0.61	OZB woningen	5, 6, 8	808	733	779	791	811	828
0.62	OZB niet-woningen	5, 6, 8	145	127	131	134	137	141
0.63	Parkeerbelasting	4	32	42	43	44	44	45
0.64	Belastingen overig	1, 8	47	26	27	28	28	29
0.7	Alg. uitk en ov uitk gemeentefonds	8	3.813	3.596	3.647	3.488	3.370	3.274
0.8	Overige baten en lasten	1, 6, 7, 8	1.398	4.308	8.312	7.350	5.869	6.340
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	8	3	51	52	52	52	52
0.10	Mutaties reserves	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	8.767	6.142	7.410	981	960	943
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	8	13.919	6.443	800	4.294	7.601	0
1. Veiligheid			6.281	6.426	6.865	7.014	7.132	7.334
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4, 6, 7	4.478	4.472	4.799	4.913	5.046	5.208
1.2	Openbare orde en veiligheid	4, 6	1.803	1.954	2.066	2.101	2.086	2.126
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			15.298	14.924	15.212	15.710	16.304	16.707
2.1	Verkeer en vervoer	1, 2, 6	10.399	10.144	9.895	10.262	10.788	11.099
2.2	Parkeren	6, 7	4.474	4.421	4.697	4.818	4.878	4.962
2.3	Recreatieve havens	1, 7	14	0	0	0	0	0
2.4	Economische havens en waterwegen	1, 6	287	241	261	267	272	277
2.5	Openbaar vervoer	1, 6	124	118	359	363	366	369
3. Economie			4.815	7.312	6.215	6.085	5.775	5.832
3.1	Economische ontwikkeling	2, 6	1.976	2.782	2.527	2.379	2.033	2.082
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7	1.554	2.662	1.748	1.748	1.748	1.748
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1, 6	353	341	353	361	370	380
3.4	Economische promotie	1, 8	932	1.527	1.587	1.597	1.624	1.622
4. Onderwijs			16.714	16.668	17.716	18.171	18.202	18.528
4.1	Openbaar basisonderwijs	3	3.743	3.329	3.329	3.329	3.329	3.329
4.2	Onderwijshuisvesting	3, 6, 7	9.378	9.641	10.484	10.861	10.797	11.038
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3, 6	3.593	3.698	3.903	3.981	4.076	4.161
5. Sport, cultuur en recreatie			31.394	32.847	33.903	35.007	35.781	36.585
5.1	Sportbeleid en activering	3, 6	525	570	795	807	569	582
5.2	Sportaccommodaties	6, 7	5.353	5.808	6.126	6.421	6.660	6.806
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	4, 6, 7	11.593	11.532	11.380	11.792	12.177	12.424
5.4	Musea	1, 6, 7	347	344	362	378	390	398
5.5	Cultureel erfgoed	6	3	9	10	10	10	10
5.6	Media	4, 6, 7	3.742	4.382	4.606	4.746	4.882	4.980
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1, 2, 3, 4, 6	9.831	10.202	10.624	10.853	11.093	11.385
6. Sociaal domein			168.430	178.622	178.266	173.503	175.150	177.212
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3, 6, 7	8.502	9.126	9.151	9.441	9.711	9.909
6.2	Wijkteams	3, 6	1.720	2.930	2.001	1.238	1.266	1.294
6.3	Inkomensregelingen	2, 3, 6	43.274	55.143	56.281	50.659	51.367	52.385
6.4	Begeleide participatie	2, 6	18.245	13.554	13.158	12.488	11.860	11.248
6.5	Arbeidsparticipatie	2, 6	1.481	1.310	2.171	2.266	2.360	2.454
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3, 6	2.654	3.220	2.558	2.630	2.684	2.708
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+ (tm 2022)	3, 6	22.222	24.232	2.227	2.297	2.039	2.110
6.71a	Huishoudelijke hulp (WMO)	3, 6	0	0	6.686	6.886	7.024	7.024
6.71b	Begeleiding (WMO)	3, 6	0	0	15.594	16.033	16.366	16.419
6.72	Maatwerkdienstverlening 18- (tm 2022)	3, 6	17.941	18.022	1.970	2.018	2.063	2.127
6.72a	Jeugdhulpbegeleiding	3, 6	0	0	3	3	3	3
6.72b	Jeugdhulpbehandeling	3, 6	0	0	4.473	4.608	4.700	4.700
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	3, 6	0	0	7.605	7.833	7.990	7.990
6.74a	Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	3, 6	0	0	98	101	103	103
6.74b	Jeugdhulp crisi/LTA/GGZ-verblijf	3, 6	0	0	4.238	4.365	4.452	4.452
6.74c	Gesloten plaatsing	3, 6	0	131	1.155	1.193	1.221	1.241
6.81	Geëscaleerde zorg 18+ (tm 2022)	3, 6, 7	41.006	10.367	2.036	2.089	2.138	2.203
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	3, 6	0	28.994	31.801	31.905	32.053	33.052
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	3, 6, 7	0	0	4.897	4.987	5.076	5.095
6.82	Geëscaleerde zorg 18- (tm 2022)	3, 6	11.385	11.593	663	678	694	715
6.82a	Jeugdbescherming	3, 6	0	0	9.114	9.387	9.574	9.574
6.82b	Jeugdreclassering	3, 6	0	0	386	398	406	406
7. Volksgezondheid en milieu			18.728	19.301	18.882	19.250	19.716	20.435
7.1	Volksgezondheid	3, 6	2.720	2.931	3.080	3.078	3.180	3.280
7.2	Riolering	1, 6	5.275	4.681	4.920	5.090	5.279	5.631
7.3	Afval	1, 6, 7	7.687	7.793	7.711	7.838	7.956	8.131
7.4	Milieubeheer	1, 6	2.310	3.150	2.401	2.458	2.514	2.584
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1, 6, 7	736	746	770	786	787	809
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			10.960	19.124	19.535	19.279	19.507	19.641
8.1	Ruimtelijke ordening	1, 6, 7	4.276	4.924	5.211	5.180	5.161	5.237
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijven terreinen)	6, 7	2.088	11.313	12.086	11.893	12.098	12.098
8.3	Wonen en bouwen	1. 4, 6	4.596	2.887	2.238	2.206	2.248	2.306

Lasten en baten per taakveld

(bedragen x € 1.000)

#	Taakveld	Programma's	Realisatie 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	MJP 2024	MJP 2025	MJP 2026
Baten			-340.434	-351.988	-354.528	-348.615	-354.568	-353.185
0. Bestuur en ondersteuning			-251.555	-260.467	-265.422	-259.046	-264.556	-262.635
0.1	Bestuur	5, 6	-258	0	0	0	0	0
0.2	Burgerzaken	1, 5, 6	-972	-972	-857	-857	-857	-857
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	7	-1.187	0	0	0	0	0
0.4	Overhead	5, 6, 7	-1.014	-4.011	-4.015	-4.015	-4.015	-4.015
0.5	Treasury	8	-11.770	-3.329	-3.485	-3.453	-3.397	-3.338
0.61	OZB woningen	5, 6, 8	-11.517	-11.752	-12.164	-12.691	-13.142	-13.481
0.62	OZB niet-woningen	5, 6, 8	-8.906	-9.086	-9.405	-9.813	-10.162	-10.423
0.63	Parkeerbelasting	4	-1.437	-1.632	-1.647	-1.647	-1.647	-1.647
0.64	Belastingen overig	1, 8	-141	-180	-187	-187	-187	-187
0.7	Alg. uitk en ov uitk gemeentefonds	8	-198.238	-205.840	-218.032	-213.251	-220.262	-216.762
0.8	Overige baten en lasten	1, 6, 7, 8	-389	-4.321	-4.453	-9.779	-7.420	-5.591
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	8	0	0	0	0	0	0
0.10	Mutaties reserves	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	-15.726	-19.344	-11.177	-3.353	-3.467	-3.297
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	8	0	0	0	0	0	-3.037
1. Veiligheid			-154	-149	-149	-149	-149	-149
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	4, 6, 7	-49	-41	-41	-41	-41	-41
1.2	Openbare orde en veiligheid	4, 6	-105	-108	-108	-108	-108	-108
2. Verkeer, vervoer en waterstaat			-3.909	-4.101	-4.078	-4.078	-4.078	-4.078
2.1	Verkeer en vervoer	1, 2, 6	-1.468	-807	-895	-895	-895	-895
2.2	Parkeren	6, 7	-2.409	-3.262	-3.128	-3.128	-3.128	-3.128
2.3	Recreatieve havens	1, 7	-30	-32	-35	-35	-35	-35
2.4	Economische havens en waterwegen	1, 6	-2	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	1, 6	0	0	-20	-20	-20	-20
3. Economie			-4.726	-3.647	-2.534	-2.548	-2.552	-2.555
3.1	Economische ontwikkeling	2, 6	-910	-120	-137	-141	-145	-148
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	7	-3.105	-2.589	-1.442	-1.442	-1.442	-1.442
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1, 6	-203	-206	-213	-213	-213	-213
3.4	Economische promotie	1, 8	-508	-732	-742	-752	-752	-752
4. Onderwijs			-7.281	-6.741	-6.663	-6.661	-6.661	-6.661
4.1	Openbaar basisonderwijs	3	-3.743	-3.330	-3.335	-3.334	-3.334	-3.334
4.2	Onderwijshuisvesting	3, 6, 7	-1.112	-950	-1.015	-1.015	-1.015	-1.015
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	3, 6	-2.426	-2.461	-2.313	-2.312	-2.312	-2.312
5. Sport, cultuur en recreatie			-8.569	-8.452	-8.924	-8.938	-8.952	-8.952
5.1	Sportbeleid en activering	3, 6	-21	-40	0	0	0	0
5.2	Sportaccommodaties	6, 7	-2.929	-2.858	-3.052	-3.052	-3.052	-3.052
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie, cultuurparticipatie	4, 6, 7	-3.761	-3.759	-4.014	-4.014	-4.014	-4.014
5.4	Musea	1, 6, 7	-321	-324	-346	-346	-346	-346
5.5	Cultureel erfgoed	6	0	0	0	0	0	0
5.6	Media	4, 6, 7	-782	-815	-861	-861	-861	-861
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1, 2, 3, 4, 6	-755	-656	-651	-665	-679	-679
6. Sociaal domein			-38.140	-37.649	-34.347	-34.612	-34.848	-35.017
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	3, 6, 7	-1.048	-1.368	-1.468	-1.468	-1.468	-1.468
6.2	Wijkteams	3, 6	-101	-40	-40	0	0	0
6.3	Inkomensregelingen	2, 3, 6	-31.295	-33.862	-31.071	-31.384	-31.697	-31.866
6.4	Begeleide participatie	2, 6	-3.806	0	0	0	0	0
6.5	Arbeidsparticipatie	2, 6	-1	0	0	0	0	0
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3, 6	-558	-600	-600	-618	-630	-630
6.71a	Huishoudelijke hulp (WMO)	3, 6	-45	-65	-35	-22	0	0
6.71b	Begeleiding (WMO)	3, 6	0	-18	0	0	0	0
6.72	Maatwerkdienstverlening 18- (tm 2022)	3, 6	-51	-27	-27	-22	0	0
6.72a	Jeugdhulpbegeleiding	3, 6	0	0	0	0	0	0
6.72b	Jeugdhulpbehandeling	3, 6	0	0	0	0	0	0
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding	3, 6	0	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+ (tm 2022)	3, 6, 7	-1.165	-1.669	-206	-198	-153	-153
6.81a	Beschermd wonen (WMO)	3, 6	0	0	-900	-900	-900	-900
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	3, 6, 7	0	0	0	0	0	0
6.82	Geëscaleerde zorg 18- (tm 2022)	3, 6	-70	0	0	0	0	0
7. Volksgezondheid en milieu			-17.050	-16.531	-17.320	-17.492	-17.681	-18.047
7.1	Volksgezondheid	3, 6	-123	0	0	0	0	0
7.2	Riolering	1, 6	-6.292	-6.138	-6.291	-6.426	-6.583	-6.889
7.3	Afval	1, 6, 7	-9.977	-9.780	-10.365	-10.402	-10.434	-10.494
7.4	Milieubeheer	1, 6	-17	-22	-22	-22	-22	-22
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	1, 6, 7	-641	-591	-642	-642	-642	-642
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			-9.050	-14.251	-15.091	-15.091	-15.091	-15.091
8.1	Ruimtelijke ordening	1, 6, 7	-1.461	-906	-949	-949	-949	-949
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijven terreinen)	6, 7	-4.263	-11.346	-12.493	-12.493	-12.493	-12.493
8.3	Wonen en bouwen	1. 4, 6	-3.326	-1.999	-1.649	-1.649	-1.649	-1.649

Programma's:

1. Wonen in Assen
2. Werken in Assen
3. Meedoen in Assen
4. Aantrekkelijk Assen
5. Samen werken aan Assen
6. Bedrijfsvoering
7. Vastgoed en Grondbedrijf
8. Algemeen financieel beleid

3. Reserves en voorzieningen

Als onderdeel van de uiteenzetting van de financiële positie geeft deze tabel een meerjarig inzicht in het gespecificeerde verloop van de reserves en voorzieningen.

Stand en verloop reserves en voorzieningen

(bedragen x € 1.000)

Naam	1-1-23	stort.	onttr.	1-1-24	stort.	onttr.	1-1-25	stort.	onttr.	1-1-26	stort.	onttr.	1-1-27
Algemene reserve	**34.969**	**5.248**	**8.423**	**31.794**	**4.294**	**0**	**36.088**	**7.601**	**0**	**43.689**	**0**	**3.037**	**40.652**
Algemene reserve	**34.969**	**5.248**	**8.423**	**31.794**	**4.294**	**0**	**36.088**	**7.601**	**0**	**43.689**	**0**	**3.037**	**40.652**
Algemene reserve algemene dienst	34.969	5.248	8.423	31.794	4.294	0	36.088	7.601	0	43.689	0	3.037	40.652
Bestemmingsreserves	**112.167**	**8.419**	**8.720**	**111.864**	**1.878**	**4.219**	**109.524**	**1.411**	**3.842**	**107.093**	**1.378**	**3.495**	**104.975**
Amortisatie / exploitatie reserves	**44.318**	**1.362**	**6.506**	**39.172**	**763**	**2.662**	**37.274**	**728**	**2.521**	**35.481**	**695**	**2.432**	**33.743**
Reserve nieuwbouwprojecten	2.212	40	284	1.968	35	270	1.734	31	254	1.511	27	241	1.297
Reserve MRI (maatsch. renderende inv)	3.793	0	3.793	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve DNK incl opbrengst Essent	16.334	294	1.455	15.173	273	1.330	14.116	254	1.205	13.165	237	1.080	12.322
Reserve wielerbaan	2.537	46	103	2.479	45	103	2.421	44	103	2.362	43	103	2.301
Reserve MBA Nobellaan/Dotterbloemstraat	265	5	15	255	5	15	244	4	15	234	4	15	223
Reserve voortgezet onderwijs	711	13	28	696	13	28	680	12	28	665	12	28	649
Reserve MFA Assen Oost	1.947	35	77	1.905	34	77	1.862	34	77	1.819	33	77	1.774
Amortisatie brandweerkazerne	32	1	20	13	0	10	3	0	0	3	0	0	3
Reserve Veemarktplein	1.095	20	61	1.054	19	61	1.012	18	61	969	17	61	926
Amortisatie fietspad Europaweg	172	3	10	165	3	10	158	3	10	151	3	10	144
Amortisatiereserve Overcingeltunnel	12.141	219	461	11.898	214	461	11.652	210	461	11.400	205	461	11.144
Amortisatiereserve Koopmansplein	1.464	26	75	1.415	25	75	1.366	25	75	1.315	24	75	1.264
Amortisatiereserve Bosbeek Nijlandsloop	631	11	35	607	11	35	583	10	35	559	10	35	534
Amortisatiereserve UPM	984	49	89	944	76	157	863	73	157	778	70	157	691
Amortisatiereserve DFR	0	600	0	600	10	30	580	10	40	550	10	89	471
Egalisatie reserves	**2.542**	**0**	**0**	**2.542**	**0**	**0**	**2.542**	**0**	**0**	**2.542**	**0**	**0**	**2.542**
Reserve straten- en wegenbeheer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Maatschappelijke opvang	2.542	0	0	2.542	0	0	2.542	0	0	2.542	0	0	2.542
Reserves grondexploitaties	**38.226**	**807**	**1.064**	**37.969**	**1.115**	**1.179**	**37.905**	**683**	**952**	**37.636**	**683**	**952**	**37.367**
Algemene reserve grondexploitaties	26.593	807	0	27.400	1.115	0	28.515	683	0	29.198	683	0	29.881
Weerstandsvermogen grondexploitaties	11.633	0	1.064	10.569	0	1.179	9.390	0	952	8.438	0	952	7.486
Reserves meerjarige projecten	**10.622**	**500**	**20**	**11.102**	**0**	**20**	**11.082**	**0**	**13**	**11.069**	**0**	**0**	**11.069**
Reserve duurzaamheid	62	0	20	42	0	20	22	0	13	9	0	0	9
Reserve beeldende kunst	162	0	0	162	0	0	162	0	0	162	0	0	162
Reserve RSP gelden - FlorijnAs	6.021	0	0	6.021	0	0	6.021	0	0	6.021	0	0	6.021
Reserve Binnenstad	647	0	0	647	0	0	647	0	0	647	0	0	647
Reserve aardgasvrijewijk	3.730	0	0	3.730	0	0	3.730	0	0	3.730	0	0	3.730
Sted vereveningsfonds sociale woningbouw	0	500	0	500	0	0	500	0	0	500	0	0	500
Reserves overige specifieke beleidstaken	**6.209**	**5.000**	**1.130**	**10.079**	**0**	**358**	**9.721**	**0**	**356**	**9.365**	**0**	**111**	**9.254**
Reserve investeringsfonds	4.000	0	0	4.000	0	0	4.000	0	0	4.000	0	0	4.000
Reserve stimulering economische beleid	597	0	160	437	0	138	299	0	136	163	0	111	52
Reserve Groningen Airport Eelde	751	0	220	531	0	220	311	0	220	91	0	0	91
Reserve jaarovergang	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve corona	861	0	0	861	0	0	861	0	0	861	0	0	861
Reserve jongerenbeleid	0	1.000	0	1.000	0	0	1.000	0	0	1.000	0	0	1.000
Preventiereserve Sociaal Domein	0	4.000	750	3.250	0	0	3.250	0	0	3.250	0	0	3.250
Weerstandsreserve	**10.250**	**750**	**0**	**11.000**	**0**	**0**	**11.000**	**0**	**0**	**11.000**	**0**	**0**	**11.000**
Reserve weerstandsvermogen	10.250	750	0	11.000	0	0	11.000	0	0	11.000	0	0	11.000
Voorzieningen	**25.623**	**1.884**	**1.488**	**26.019**	**2.584**	**2.954**	**25.648**	**2.566**	**2.758**	**25.456**	**2.492**	**2.846**	**25.102**
Voorzieningen	**25.623**	**1.884**	**1.488**	**26.019**	**2.584**	**2.954**	**25.648**	**2.566**	**2.758**	**25.456**	**2.492**	**2.846**	**25.102**
Voorzieningen groot onderhoud	14.120	1.352	579	14.893	2.204	2.500	14.596	2.120	2.280	14.436	2.124	2.630	13.930
Voorzieningen riool en afvalstoffenheffing	5.334	532	909	4.957	380	454	4.883	446	478	4.851	368	216	5.003
Voorzieningen inzake personeel	6.169	0	0	6.169	0	0	6.169	0	0	6.169	0	0	6.169
	172.759	15.551	18.631	169.677	8.756	7.173	171.260	11.578	6.600	176.238	3.870	9.378	170.729

4. Begrotingssubsidies

In de begroting nemen we jaarlijks een subsidiebedrag op voor een aantal organisaties die een belangrijke bijdrage leveren aan de gemeente Assen. Dit gaat om een aantal organisaties die bekend zijn bij de gemeente en een langjarige subsidierelatie met de gemeente hebben. De juridische grondslag van begrotingssubsidies is het overzicht in de begroting. Een begrotingssubsidie is een subsidie als bedoeld in artikel 4:23, derde lid, onderdeel c van de Algemene wet bestuursrecht. Hierbij worden de naam van de subsidieontvanger en het maximale subsidiebedrag in de begroting opgenomen.

Subsidiepartij	Subsidiebedrag
1 Wonen in Assen	
Provincie Groningen - Groningen Airport Eelde	405.000
2 Werken in Assen	
Stichting Ondernemersfonds	464.000
Gemeente Groningen	3.334
3 Meedoen in Assen	
St. Verslavingszorg Noord-Nederland	1.148.179
Leger des Heils	1.028.000
Werkpro	535.329
GGZ Drenthe	356.486
St. Leergeld Noord-Drenthe	239.000
Wijkvereniging Marsdijk- De Dissel	189.000
St Wijkcentrum Peelo - Markehuus	182.000
Jeugdfonds Sport en Cultuur Drenthe	181.000
GGD - OGGZ activiteiten	175.000
Wijkcentrum De Componist	166.304
STILA	155.000
GGD - Oggz Voorzitterschap	88.652
St. Mynds	60.000
St. Plateau Kinderopvang	56.000
St. Voedselbank	50.000
Wijkgebouw De Schulp	45.000
Humanitas	38.800
St. Present	33.960
St. Assen voor Assen	25.000
St. Wielercentrum Assen	20.000
Slachtofferhulp Noord-Nederland	17.599
Sport Drenthe	11.900
COC Drenthe-Groningen	10.000
St. Hendrik van Boeijen	10.000
Hospice Alteveer	7.500
St Diaconale Schuldhulp Assen	7.500
St. Budgetsupport	7.500
St. Contactpunt Mantelzorg	7.000
St. Zelfhelp	6.795
St. CMO STAMM	6.500
Speel-o-theek Speul'nderwies	3.325

Overzicht begrotingssubsidies 2023

(bedragen x € 1)

Subsidiepartij	Subsidiebedrag
4 Aantrekkelijk Assen	
De Nieuwe Kolk	8.285.000
St. Podium Zuidhaege	1.207.960
ICO Stichting Centr v Kunst & Cultuur	833.128
Drents Museum	250.000
Vaart in Assen	225.000
St. Garage TDI	195.000
St. Kunstpodium Campis	150.000
Provincie Groningen	50.000
St. Assen FM	44.000
St. Bevrijdingsfestival Drenthe	40.000
DeFKa	22.500
St. Festival Vrouwenfilms	20.000
St. Cultuurhist. en hedendaagse TT-beleving	15.000
Stichting AssenRuns	12.500
St. Kunst aan de Vaart	10.000
St. Popwaarts	7.500
Bluesstichting Assen	6.000
St. Podium Zuidhaege - Jeugdtheaterfestival	5.000
SOW St Ondersteuning Wielersport	4.500
Drents Schildersgenootschap	4.000
Muziekkamer Assen	2.850
St. Ronde van Drenthe	2.000
St. ODSC Open Dutch Showcorps Champ.	1.250
7 Vastgoed en Grondbedrijf	
St. Wielercentrum Assen	120.000
Aqua '68	15.000
De Watervrienden Assen	7.500

5. Indicatoren

Beleidsindicatoren duiden maatschappelijke effecten in de programmaverantwoording. Deze uniforme basisset beleidsindicatoren behandelt een breed spectrum aan onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo krijgt u een helder beeld van de beleidsresultaten van gemeente Assen ten opzichte van Nederland.

De waarden in onderstaande tabel geven de bevroren stand op peildatum vrijdag 16 september 2022. De actuele stand vindt u op waarstaatjegemeente.nl

Beleidsindicatoren zijn voorgeschreven in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) volgens Regeling beleidsindicatoren gemeenten.

Tegel	Indicator	Gebied	Waarde	Eenheid	Periode	Bron
1 Wonen in Assen						
Omvang huishoudelijk restafval	Omvang huishoudelijk restafval	Assen	164	kg per inwoner	2020	CBS statistiek Huishoudelijk afval
Omvang huishoudelijk restafval	Omvang huishoudelijk restafval	Nederland	170	kg per inwoner	2020	CBS statistiek Huishoudelijk afval
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	Assen	17,5	%	2020	berekening
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	Nederland	26,9	%	2020	berekening
Gemiddelde WOZ waarde	WOZ-waarde woningen	Assen	168	x euro 1.000	2017	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Gemiddelde WOZ waarde	WOZ-waarde woningen	Nederland	217	x euro 1.000	2017	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Gemiddelde WOZ waarde	WOZ-waarde woningen	Assen	172	x euro 1.000	2018	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Gemiddelde WOZ waarde	WOZ-waarde woningen	Nederland	230	x euro 1.000	2018	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Gemiddelde WOZ waarde	WOZ-waarde woningen	Assen	184	x euro 1.000	2019	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Gemiddelde WOZ waarde	WOZ-waarde woningen	Nederland	250	x euro 1.000	2019	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Gemiddelde WOZ waarde	WOZ-waarde woningen	Assen	196	x euro 1.000	2020	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Gemiddelde WOZ waarde	WOZ-waarde woningen	Nederland	271	x euro 1.000	2020	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Gemiddelde WOZ waarde	WOZ-waarde woningen	Assen	211	x euro 1.000	2021	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Gemiddelde WOZ waarde	WOZ-waarde woningen	Nederland	290	x euro 1.000	2021	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
Nieuw gebouwde woningen	Nieuwbouw	Assen	5,3	per 1.000 woningen	2021	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
Nieuw gebouwde woningen	Nieuwbouw	Nederland	8,9	per 1.000 woningen	2021	Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research
Gemeentelijke woonlasten Eenpersoonshuishouden	Gemeentelijke woonlasten Eenpersoonshuishouden	Assen	771	euro	2022	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten Eenpersoonshuishouden	Gemeentelijke woonlasten Eenpersoonshuishouden	Nederland	Geen data	euro	2022	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Assen	845	euro	2022	COELO, Groningen
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Nederland	Geen data	euro	2022	COELO, Groningen
2 Werken in Assen						
Functiemenging	Functiemenging	Assen	55,9	%	2021	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
Functiemenging	Functiemenging	Nederland	53,3	%	2021	CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research
Vestigingen (van bedrijven)	Vestigingen (van bedrijven)	Assen	122	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2021	LISA
Vestigingen (van bedrijven)	Vestigingen (van bedrijven)	Nederland	165,1	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2021	LISA
Banen	Banen	Assen	941,5	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
Banen	Banen	Nederland	805,5	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2021	CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research
Achterstand onder jeugd	Werkloze jongeren	Assen	4	%	2020	CBS Jeugd
Achterstand onder jeugd	Werkloze jongeren	Nederland	2	%	2020	CBS Jeugd
Netto arbeidsparticipatie	Netto arbeidsparticipatie	Assen	70,3	%	2021	CBS - Arbeidsdeelname
Netto arbeidsparticipatie	Netto arbeidsparticipatie	Nederland	70,4	%	2021	CBS - Arbeidsdeelname
Personen met een bijstandsuitkering	Personen met een bijstandsuitkering	Assen	483,2	per 10.000 inwoners	2021	CBS - Participatiewet
Personen met een bijstandsuitkering	Personen met een bijstandsuitkering	Nederland	431,2	per 10.000 inwoners	2021	CBS - Participatiewet

Tegel	Indicator	Gebied	Waarde	Eenheid	Periode	Bron
3 Meedoen in Assen						
Absoluut verzuim	Absoluut verzuim	Assen	0,7	per 1.000 leerlingen	2021	DUO/Ingrado
Absoluut verzuim	Absoluut verzuim	Nederland	2,5	per 1.000 leerlingen	2021	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	Relatief verzuim	Assen	15	per 1.000 leerlingen	2021	DUO/Ingrado
Relatief verzuim	Relatief verzuim	Nederland	19	per 1.000 leerlingen	2021	DUO/Ingrado
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Assen	2,1	%	2021	DUO/Ingrado
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Nederland	1,9	%	2021	DUO/Ingrado
Niet-sporters	Niet-sporters	Assen	54,7	%	2020	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD-en, CBS en RIVM
Niet-sporters	Niet-sporters	Nederland	49,3	%	2020	Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD-en, CBS en RIVM
Achterstand onder jeugd	Kinderen in uitkeringsgezin	Assen	7	%	2020	CBS Jeugd
Achterstand onder jeugd	Kinderen in uitkeringsgezin	Nederland	6	%	2020	CBS Jeugd
Lopende re-integratievoorzieningen	Lopende re-integratievoorzieningen	Assen	308,9	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	CBS - Participatiewet
Lopende re-integratievoorzieningen	Lopende re-integratievoorzieningen	Nederland	202	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2020	CBS - Participatiewet
Jongeren met jeugdhulp	Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)	Assen	17,5	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdhulp	Jongeren met jeugdhulp (aandeel jongeren tot 18 jaar)	Nederland	12,9	% van alle jongeren tot 18 jaar	2021	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming	Jongeren met jeugdbescherming (aandeel jongeren tot 18 jaar)	Assen	1,3	%	2021	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdbescherming	Jongeren met jeugdbescherming (aandeel jongeren tot 18 jaar)	Nederland	1,2	%	2021	CBS Jeugd
Clienten met een maatwerkarrangement Wmo	Clienten met een maatwerkarrangement Wmo	Assen	890	per 10.000 inwoners	2021	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
Clienten met een maatwerkarrangement Wmo	Clienten met een maatwerkarrangement Wmo	Nederland	Geen data	per 10.000 inwoners	2021	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
4 Aantrekkelijk Assen						
Verwijzingen Halt	Verwijzingen Halt	Assen	14	per 1.000 jongeren	2017	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	Verwijzingen Halt	Nederland	13	per 1.000 jongeren	2017	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	Verwijzingen Halt	Assen	10	per 1.000 jongeren	2018	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	Verwijzingen Halt	Nederland	12	per 1.000 jongeren	2018	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	Verwijzingen Halt	Assen	11	per 1.000 jongeren	2019	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	Verwijzingen Halt	Nederland	13	per 1.000 jongeren	2019	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	Verwijzingen Halt	Assen	7	per 1.000 jongeren	2020	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	Verwijzingen Halt	Nederland	11	per 1.000 jongeren	2020	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	Verwijzingen Halt	Assen	8	per 1.000 jongeren	2021	Stichting Halt
Verwijzingen Halt	Verwijzingen Halt	Nederland	8	per 1.000 jongeren	2021	Stichting Halt
Misdrijven	Geweldsmisdrijven	Assen	5,2	per 1.000 inwoners	2021	CBS - Criminaliteit
Misdrijven	Geweldsmisdrijven	Nederland	4,3	per 1.000 inwoners	2021	CBS - Criminaliteit
Misdrijven	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Assen	8,8	per 1.000 inwoners	2021	CBS - Criminaliteit
Misdrijven	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Nederland	6,1	per 1.000 inwoners	2021	CBS - Criminaliteit
Misdrijven	Diefstallen uit woning	Assen	1,2	per 1.000 inwoners	2021	CBS - Diefstallen
Misdrijven	Diefstallen uit woning	Nederland	1,3	per 1.000 inwoners	2021	CBS - Diefstallen
Misdrijven	Winkeldiefstallen	Assen	1,6	per 1.000 inwoners	2021	CBS - Diefstallen
Misdrijven	Winkeldiefstallen	Nederland	1,8	per 1.000 inwoners	2021	CBS - Diefstallen
Jongeren met een delict voor de rechter	Jongeren met een delict voor de rechter	Assen	2	%	2020	CBS Jeugd
Jongeren met een delict voor de rechter	Jongeren met een delict voor de rechter	Nederland	1	%	2020	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering	Jongeren met jeugdreclassering (aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar)	Assen	0,8	%	2021	CBS Jeugd
Jongeren met jeugdreclassering	Jongeren met jeugdreclassering (aandeel jongeren van 12 tot 23 jaar)	Nederland	0,3	%	2021	CBS Jeugd
6 Bedrijfsvoering						
Demografische druk	Demografische druk	Assen	75,6	%	2022	CBS Bevolkingsstatistiek
Demografische druk	Demografische druk	Nederland	70,3	%	2022	CBS Bevolkingsstatistiek